

Slera-aha á emnde a bela á Yaisu

*Watse Edderwa á velakurte Shedekwe
Cudedde*

¹ Ámbarka á ña Tiyaufilus: Náwa názu yá puwaktá ya áte elva a Yaisu: Am wakita na ndza ya puwakte zuñjwe na keni ndza ya ndakndaha bademme, názu ndza a maganaa ñane, antara názu ndza a kwaratersaa ñane ge emnde, fetaufe á slera-aha-aara,

² dem vacite na a eksante ge Dadaamiya á dem samaya. Am sarte na zlabezlalaaka á dem samaya na wá, a kwaraterse názu watse tá de maganá itare bademme ge emnde a bela-aara. A kwaraterse an hakuma á Shedekwe Cudedde.

³ A marateraa ire-aara ser kwakya, geni a diyareddiye ba shagera ganakini ñane an shifa ba jirire; háre kul ufade á kwaraterse elva áte *kwárá á Dadaamiya.

⁴ Vacite umele tá arge náza za wá, a ba ñane á elvan ge itare: «Njawinja á ba áhuna am Urusaliima, ufwufa názena a ba Edderwa watse á de vakurteva ya ndakurndaa na.

⁵ Adaba Yuhanna wá, ñane a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure wá, á de haraaka kwakya watse tá magakurá baptisma an Shedekwe Cudedde.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

6 Daaci ta jamme ge pukura-aha átevege njane, ta ndavanuhe: «Watse ká tsatsaná á ba am sarte njanna emtu sleksire á *Iserayiila Yaakadada?»

7 A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «A tsanaa ba Edderwa palle an hakuma-aara zamane-aha, antara sarte-aha njanna, slera á kure-ka ge dise una.

8 Kure wá, watse kwá shá hakuma áza Shedekwe Cudedde na á de vakurtá Dadaamiyna, kwá de maga seydire an zhera-aaruwa am Urusaliima áhuna, am hude á Yahudiya bademme, am *Samariya, dem hude á duniya bademme.»

9 Ba a ndaase una njanna Yaisu wá, a naba tsetehe á dem samaya á ba áte ice-aatare, a shebanvehe ge kumba.

10 Áma itare zlabe tá zhara ba ice á dem samaya. Daaci ta nabajesaarehe ge zala buwa, tá am nangyuwe dzayye á katafke-aatare ba estuwa,

11 a ba itare tá elvan ge itare: «Ekkure emnde a Galili na labára kwa tsatsehe estuwa, kwá zhara ice á dem samaya na? Yaisu njanna kwá zharaná kure a yakurhe na wá, watse á eptsazlabe ádaliye ba seke una kwá aňkwa zharaná kure ázlala á dem samaya na.»

Ta eksetaa ura am kelá á Yahuda

12 Daaci ta naba tsekwehe ge pukura-aha áte egdza wa njanna tá d'aháná an Wa Anyaranyara na, ta naba eptsaaatare á sem Urusaliima. Wa njanna yiyiyeka dekifeki, dágave-aatare ájauka am kilaumaiter palle antara Urusaliima.

13 Ba saraasa am Urusaliima maa, ta dálá á ba á dem bere-aatare na mbarsembe njá am hude-aara, bere átire ge bere umele na. Náwa itare zhera-aha-aatare: Piyer, Yuhanna, Yakuba, Andere, Filip, Taumas, Bartaulauma, Mata, Yakuba egdza á Halfa, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, antara Yahuda egdza á Yakuba, itare una ta emnde a bela,

14 antara tara Maari emmenjara ge Yaisu, ira egdzar mama-aha-ñára ge Yaisu, antara ñwashá umele. Emnde ñanna bademme tá aŋkwa jáháva ba kelaazare, tá aŋkwa ñala Dadaamiya átirpalle.

15 Vacite umele maa, jarammeje emnde a fetarfe tá maga deremke an kul buwa wá, a tsetehe ge Piyer, a tsaahe am dágave-aatare,

16-17 a ba ñane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, Yahuda, ñane keni ndza ba palle á miya, a maganaa slera ge Dadaamiya á ba am dágave á miya, amá am sarte na emnde tá kátá eksa Yaisu wá, ñane a gev slekatafke-aatare. Elva á Yahuda wá, ndza a enndáhá Shedfekwe Cufedde á kya *Dawuda ganakini watse á geva ñane slekatafke á emnde a eksa Yaisu. Daaci shagera ba á sessa jirire-aara,» a ba Piyer.

18 (Yahuda maa, a de shekweve fe an shunju na ta vanta adaba haypa-aara ñanna, amá a shaa emtsa am fe ñanna. Duwa-aara á dem fe ñanna, a de mbedehe á ba an ndzedfa, a naba kyehe ba seke feka, a paceve ge nanje-aara.

19 Bademme á emnde a Urusaliima diyardiya lámare ñanna. Adaba una ñanna, ta fanaa

zhera á Akaildama ge fe ηanna an elva a ekse-aatare, amaana: Fáhe á uzhe.)

20 Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlabe ádaliye, a ba ηane: «Elva á Yahuda wá, aŋkwa puwartepuwa am jabura, geni sey wulfe-aara á nyefnye ba gela. De ba á katafke keni, baaka ura á fá sera am sledse-aara. Aŋkwa an puwa zlabe ádaliye geni sey á demá ba ura umele á dem kela-aara.

21-22 «A ndahanaa wakita á Dadaamiya tsawe estuwa wá, daaci sey mi shansha ura palle á njá antara miya, mi maga seydire á tse á Yaakadada Yaisu am fáyá kerde. Edda-aara ηanna keni sey mi eksana am dágave á emnde na ni ndza tá aŋkwa antara miya ba kelaazare, am sarte na má aŋkwa já ḋaba antara Yaakadada Yaisu am hude á larde na. Sey edda una ndza aŋkwa antara miya daga segashe á Yaisu am yawe á baptisma áza Yuhanna, dem sarte a zlálá-aara á dem samaya.» Estuwa a ba Piyer.

23 Daaci ta tsatsaa zala buwa, tara Yusufa, ηane una a shaa zhera á Barsabas, Yustus keni ba zhera-aara, tá antara Matiyas.

24 Daaci ta magaa maduwa á deza Dadaamiya, a ba itare: «Yaakadada á miya, ekka wá, diyakdiya názu am hude á emnde bademme. ḋsaba una ηanna, maranjeránmárá edda una ni ka eksesaa ka am emnde buwa na,

25 ge mága slera na a yanaa Yahuda na. ḋsaba zlazlálá ηane á dem tate na á zlayán ge ηane.»

26 Daaci ta puwete zhera-aha-aatare áte nákwá, ta magaa njeri wá, a segasha zhera á

Matiyas, ta maslaterve ge emnde a bela, ḥjane a gevaa kelaawa ju buwire-aatare.

2

Sawa á Shedekwe Cudedde

¹ Am samsa muñri á *Pantaikausta maa, ta jamme ge emnde a fetarfe bademme am tate palle am muñri ḥjanna.

² Daaci cekwaanjudi wá, tá cena ba hula á duksa á sá am samaya ba seke mága á effeya yaikke, hula-aara a se hyema am hude á bere na tá am hude-aara na.

³ Tá zhara ba sessa duksa umele á gáráva an nara á kárá wá, duksa ḥjanna a tegese gergere kwakya, a tsakwaa áte ire-aha-aatare pálpale bademme.

⁴ Ta nahete estuwa an Shedekwe Cudedde, ta fantau ge ndáhá elva an we á ekse gergere, tá ndahaná an hakuma na a vatertaa Shedekwe Cudedde na.

⁵ Am sarte ḥjanna maa, tá aŋkwa Yahudiya-aha na ta segáshe am larde-aha á duniya bademme, tá njá am Urusaliima, ḥjarnaanja nadina-aatare á ba an jirire.

⁶ Am sarte na cenaráncena hula á duksa ḥjanna maa, ta naba sawa, ta se jamme am tate ḥjanna. Weshaptewesha eŋkale-aatare bademme, adaba ma ware-aatare keni á cená emnde a fetarfe na tá ndáhá elva á ba an we á ekse-aara.

⁷ Bademme-aatare tá maga ba najipu-aara, diyarka ba názu tá enndáhá keni. A ba itare: «Emnde na tá ndáhá elva na, ábi bademme-aatare ta ba emnde a Galili?

8 Ay a sawa estara kena bademmire á miya má anjkwa á cenatercena, ma ware á miya keni á cena ba elva na ta yanaa am hude-aara na?

9 Miya, náwa emnde umele á miya kwaye ta sawa am haha á Partiya, emnde umele ta sawa am Maidiya, emnde umele ta sawa am Ailamiya, emnde umele ta sawa am Maisaupautamiya, emnde umele ta sawa am Yahudiya, emnde umele ta sawa am Kapadaukiya, emnde umele kwaye ta sawa am Pauntus, antara Aziya,

10 emnde umele ta sawa am Pirigiya, antara Pamfiliya, emnde umele ta sawa am Misera, antara dalbe palle am haha á Libiya átevege haha á Siraine, emnde umele kwaye ta sawa á sa am larde á Rauma.

11 Zlabé ádaliye, emnde umele kwaye ta sawa am Kairaita, antara Arabiya. Tá anjkwa Yahudiya-aha miyenne, antara emnde na ta deme an de á dem nadina á Yahudiya-aha. Aley ni bademmire á miya mi cena ma ware keni tá anjkwa á ndaha slera yaikke na a maganaa Dadaamiya na á ba an we á ekse-aara?»

12 Najipu ḡanna jauje ge ndzedfa-aatare, di-yarka ba názu tá enndáhá keni. Ázara kena jeba una, a ba itare am dágave-aatare.

13 Amá emnde umele-aatare ágire tá epsawa emnde a fetarfe wá, a ba itare a datersaa ba mbazla am eñkale.

Waazu á Piyer

14 Daaci a naba tsetehe ge Piyer antara emnde a bela umele, a fantau ge ndahater elva ge emnde a jahava á ba an ká kwárá, a ba ḡane:

«Kure Yahudiya-aha, antara emnde umele na tá am hude á Urusaliima na bademme, fawfa hyema ba shagera, cenawáncena názu yá aŋkwa á ndakurndaa na:

¹⁵ Emnde na wá, weshateka ire-aatare áte una kwá slaná kure na. Adaba zlabe ba gusere emtsaade.

¹⁶ Una ba jirire á názena ndza a ndahanaa nabi Yauwail, a ba njane:

¹⁷ A bantsa Dadaamiya: Náwa názu watse á de magava am halavuwa á zamáne-aha: Watse yá hyantehye Shedekwe-aaruwa áte emnde bademme. Egdzara á kure zála, an ɻwasha tá de shá wahayu-aha, tá de maga slera á nabiyire, yá de vaterte shene ge emgyegwar zala-aha á kure.

¹⁸ Yá de hyantehye Shedekwe-aaruwa áte náve-aha-aaruwa, antara kwatena-aha-aaruwa keni. Bademme tá de maga nabiyire am sarte-aha njanna.

¹⁹ Watse yá maganaamaga najipu-aha na ndza magaaveka ɻekideki na am samaya antara áte haha. Watse aŋkwa tara uzhe, antara kárá, ira yire á kárá yaikke ba seke kumba.

²⁰ Zlabe ádaliye: Vaciya á de gev danjwe, tere keni á de gev kyanje ba seke uzhe. Am iga á una-aha njanna maa, á de sawa kwaskwe yaikke na an dárádza jipu, á sawa Yaakadada átekwa na.

²¹ Daaci ma a dantaa ware zhera á Yaakadada keni á lyelye shifa-aara. Kwaya njane názena ni a ndahanaa Dadaamiya á kyá Yauwail.»

22 Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlabe ádaliye, a ba ñane: «Ekkure emnde a *Iserayiila, cenucena názu yá bakurná ya na: Yaisura Nasarátu na wá, a belanaa ba Dadaamiya á sezekure. Adaba Dadaamiya a magaa nalaama-aha, antara najipu-aha umele gergere á kyá erva an ñane am dágave á kure, ba kure keni diyakurdiya badfemme.

23 Á ba am date keni Dadaamiya a tsanaa ba estuwa. Ñane diyaadiya ganakini watse á de fakurme am erva ge kure. Adaba una ñanna kwa naba faterem am erva ge emnde a haypa, kwa jaa shifa-aara áte dzangala.

24 Amá a naba ñezlese ge Dadaamiya am zlada á fáyá, ankwaa an shifa-aara zlabe ádaliye. Adaba baaka hákuma á emtsa ganakini á ñanaaŋa.

25 Náwa názu a ndahanaa *Dawuda áte ñane: Ba kelaazáre yá zhara ba Yaakadada an ice-aaruwa, ankwaa á njá am nadafa-aaruwa geni a gazleka ervaunđe-aaruwa cekidéki.

26 Adaba una ñanna, gedantegeda jipu am ervaunđe-aaruwa, badfemme a názena a sansaa we-aaruwa, yá ndahaná á ba an higa. Ma yá an vuwa a laakire na keni, watse yá puwanse á ba an hairire, yá fá tám-aaruwa áte Dadaamiya.

27 Adaba ekka Dadaamiya wá, ká eblyanveka shifa-aaruwa ba estuwa am faya, ká yánka á sepse vuwa á sleslera á ña cekidéki.

28 Ka marisaa ka baráma a dem tate á shifa, ekka ká ankwaa antara iya ba kelaazáre,

adaba una ɳanna ervaunjde-aaruwa ba seke nama. Estuwa a ba *Dawuda.»

²⁹ Piyer a eksetaa elva-aara zlabe ádaliye, a ba ɳane: «Egdzar mama-aha-aaruwa, máki ba eggymiya *Dawuda wá, tsawaatse yá ndakurn-daha jiri-re-aara: Nane wá, jaaveje hedarhedsa, sem vatena keni zlabe aŋkwa irekhya-aara.

³⁰ Nane ndza nabi á Dadaamiya, ndza diyaadiya názu a bannaa Dadaamiya. Dadaamiya a zanu ba wada-aara, a ba ɳane: Yá de vante sleksire á ɳa ba ge palle á eggyme-aha á ɳa, á de geva ba ɳane slekse am iga á ɳa.

³¹ Á ba am date keni ndza diyaadiya *Dawuda ganakini á de tsetsa *Almasiihu am fáyá, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya. A ndahanaa adaba una ɳanna Dawuda, a ba ɳane: Dadaamiya yánka ɳane am fáyá, safka vuwa-aara ge ɳane dekideki.

³² Ba Yaisu ɳanna degiya una tsantetse Dadaamiya am fáyá na. Náwa ɳere ɳa emnde a mága seydire-aara.

³³ Nane a demanve ge Dadaamiya, a njanaahe am nadafa-aara, a de vante Shedekwe Cudedfde na ndza a bántsa ɳane watse á de vanteva na. Daaci názu kwá nanaa kure, kwá cenaná kure kina na wá, á maganá ba Shedekwe Cudedfde ɳanna a shanaa Yaisu na, a hyantaa ɳane áte ɳere.

³⁴ *Dawuda an ire-aara wá, ɳane zlalaaka á dem samaya, amá a ba ɳane:

A ba Yaakadada, Dadaamiya á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njiinja ka am nadafa-aaruwa,

³⁵ dem sarte na yá gatervege kelaade-aha á ña náza puwa sera á ña.

³⁶ «Daaci kure emnde a *Iserayiila wá, bademme á kure diyaweddiye ba shagera ganakini Yaisu ñanna kwa naba zlañelehe áte dzangala na wá, ba ñane una a tsanaa Dadaamiya ge Yaakadadire, ba ñane una *Almasiihu, edda una a eksesaa ñane.»

³⁷ Ba cenaráncena elva á Piyer ñanna wá, ba palle a eñkale-aatare baaka ñezlañezla ervauñde-aatare. Daaci a ba itare tá elvan ge tara Piyer antara emnde a bela umele: «Ijá maganá estara kina egdzar mama-aha-aaruwa?»

³⁸ A ñwaterante ge Piyer, a ba ñane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, a magarakurnaamaga baptisma an zhera á Yaisu *Almasiihu, geni a yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure. Daaci Dadaamiya á vakurte Shedekwe-aara Cufedde.»

³⁹ Adaba a ba Dadaamiya á de vakurte duksa ñanna ge kure antara egdzara á kure, á de vaterte ge emnde na ta yiyyiye, á de vaterteva ge emnde na ni watse á dahaterá ñane á sezenára na bademme.»

⁴⁰ Piyer a fateraare elva-aha umele gergere kwakya ge tsante eñkale-aatare, antara ge faterem ndzedfa am vuwa. A ba ñane á elvan ge itare: «Sawansese ire á kure am dágave á emnde a maga mändzawire.»

⁴¹ Vacite ñanna, emnde kwakya lyarvaalya waazu á Piyer fartarfe, magarateraamaga baptisma. Á maga emnde debu keye fartarfe ge emnde a fetarfe.

⁴² Ta faa hyema jipu ge cenaa waazu-aha na tá aŋkwa kwaratersa emnde a bela, ta wáva jipu ge gev palle am duksa bademme áte njá á egdzar mama, antara ge zá dafa-aatare átirpalle, antara geni a icarseka am tate á maduwa dəkideki.

Njá á emnde a fetarfe.

⁴³ Emnde bademme tá geja ba ire, adaba Dadaamiya a magaa najipu-aha gergere kwakya á kya erva an emnde a bela.

⁴⁴ Emnde a fetarfe bademme garevge ba palle, názu am erva-aatare keni ba palle.

⁴⁵ Tá njá á ba válá kazlanja-aatare, tá sá shungu-aara áseza emnde a bela, tá se teganá am dágave-aatare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara.

⁴⁶ Tá aŋkwa jáháva ba kelaazare am *mashidi yaikke, tá aŋkwa jáháva am mba-aha-aatare ge zá duksa-aatare átirpalle, tá aŋkwa za dafa-aatare an higa, ervaunjde-aatare palle.

⁴⁷ Tá aŋkwa á gala Dadaamiya, emnde bademme hayaráterháyá. Daaci Yaakadada aŋkwa á lya emnde umele keni ba kelaazare, aŋkwa á sagatersága.

3

Mbaambe zhel ŋguryekwe

¹ Vacite umele an láasar, tara Piyer, antara Yuhanna tá aŋkwa á dálá á dem *mashidi yaikke ge de maga maduwa á láasar maa,

² aŋkwa zhel ŋguryekwe umele tá yán ba estuwa á sawa am hude á emmenjára, aŋkwa á njá átuge palle á we-aha á mashidi ɳanna, átuge

una zhera-aara We á bere Zariya na. Zhel ɳanna wá, tá aŋkwa á dánda emnde-aara ba kelaazáre, á de ɳala áza emnde a dem mashidi.

³ Vacite ɳanna maa, ba a naa tara Piyer antara Yuhanna, tá aŋkwa duwa tá dem mashidi wá, a naba ɳalateru sadake.

⁴ Tá ezzhárá tara Piyer antara Yuhanna. «Zharaŋerzhárá!» a ba Piyer á elvan ge zhel ɳanna.

⁵ A zharateraahe ge ɳguryekwe na ba shagera. Adsaba a kurken watse á shá sadake ázetare.

⁶ Daaci a ba Piyer á elvan ge ɳane: «Ma gursa, ma shunju keni baaka ázerwa dekideki. Amá yá vakte názu a shanaa erva-aaruwa: Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu ura Nasarátu, tsetse ezzlala.»

⁷ Daaci a naba ɳanaahe an nadafa-aara, a tsante. Kerteŋ sharánsha dzanđzanjire sera-aha-aara,

⁸ a naba ebzavte á sá am haha, a tsaahe áte sera-aha-aara, a fantau ge zlálá. A dem mashidi antara tara Piyer tá an Yuhanna, á zlálá estuwa, á vaza, aŋkwa á gálá Dadaamiya.

⁹ Emnde bademme naránna aŋkwa á zlálá, aŋkwa á gálá Dadaamiya.

¹⁰ Am sarte na diyareddiye ganakini ba ɳguryekwe na á ɳala áte we á mashidi na tá dahaná an We á bere Zariya na, bademme tá maga ba dikere, tá geja ba ire áte zhel ɳanna.

*Waazu á Piyer am *mashidi yaikke*

¹¹ Am zlalaaka zhel ɳanna átevege tara Piyer antara Yuhanna, ta duhe á dem dzadzáwe á *mashidi yaikke ɳanna ba kerde, am dzadzáwe

na tá daháná an dzadzáwe á Suleymanuna, daaci emnde bademme tá zhagade á ba ásezetare, adaba tá am najipu yaikke.

¹² Ba a naa emnde ḥanna Piyer, a ba ḥane á elvan ge itare: «Kure emnde a *Iserayiila mu, kwá aŋkwa á maga najipu á uwe kure? Labára kwá zharaŋerzhárá estuwa? Kwa kurken zhel na a shaa sera-aara na an ndzedfa á ḥere emtu? Emtu adaba ḥanjernaanja nadina á ḥere emtu?

¹³ Una ḥanna ka dəkideki. Ba Dadaamiya na ta kezlan ugje eggye-aha a miya tara Ibrahima, antara Isiyaaku ira Yakubu na, a vantaa ba ḥane dəmədəmire na ge sleslera-aara Yaisu. Amá kure, kwa danaa ba kure á deza male-aha á duniya, kwa yanaa ba kure á katafke á sleksu *Pilaatu, ndza a bánba tsa ḥane ganakini á belanaabelia.

¹⁴ Kwa yaa ura cufedcfe, ura jirire, kwa ḥála sleksu Pilaatu ganakini á belakurá sleceba shifa.

¹⁵ Daaci kwa janaa ba kure edda á shifa na, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá, ḥere ḥa seyde-aha-aara.

¹⁶ Zhel ḥanna kwá aŋkwa á zharaná kure diyakurdiya na wá, a vantaa ba hakuma na am zhera á Yaisu na ndzedfa. Ba fetarfíre áte Yaisu una a mbanaahe ba dəkideki, kwaya ḥane á katafke á kure.

¹⁷ «Amá diyandiya ganakini názena kwa maganaa kure antara male-aha á kure áte Yaisu na wá, kwa maganaa adaba diyakurka.

¹⁸ Amá Dadaamiya a magaa ba jirire á názena ni a ndahanaa ḥane am mbuwe á nabi-aha-aara werre bademme na. Adaba a ba ḥane, sey *Almasiihu-aara á shushe zlada.

19 Sawmbare á sem sera á Dadaamiya, mag-aumága tuba geni á yakuraarye haypa-aha á kure.

20 Daaci Yaakadada á vakurteva hairire am ervauŋde, á vakurteva Almasiihu na ndza á ba am date keni ndza a eksakurse ba ge kure na. Amaana: Yaisu.

21 Amá kina wá, zlabe Yaisu *Almasiihu á njá á ba am samaya emtsaade, dem sarte na Dadaamiya ganvege duksa bademme áŋwaslire, ba seke una a ndahanaa ɻane werre á kya an we á nabi-aha-aara cudedde na.

22 Ábi ndza a enndáhá Muusa, a ba ɻane:

Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse ájesaare á ba am dágave á egdzar mama-aha á kure, kwá de cená názena á de bakurná ɻane bademme.

23 Ma ware una cenaaka elva á nabi na, sey tá dansede edda-aara am dágave á emnde á Dadaamiya, tá kedanaakeda shifa-aara ba dekideki.

24 Nabi-aha umele keni ndza ta enndáha bá seke náza Muusa, bademme ndza ta ndaha bá názena watse á magava am zamane á miya na. Kwaye nabi Samiyail, sem nabi-aha na ta sawa am iga-aara bademme.

25 Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu a baternaa Dadaamiya ge nabi-aha ɻanna wá, a ndahanaa á ba áte kure. Zlabe ádaliye, am sarte na Dadaamiya áŋkwa á ɻuguda namána antara eggerekure Ibrahim, a ba ɻane: Yá de gá barka áte duniya bademme adaba emnde á ɻa. Amaana: Namána ɻanna a magakurán ba ge kure.

26 Daaci sleslera-aara Yaisu keni, a belakurán ba ge kure emtsaadé zuñjwe Dadaamiya, geni kwá shá pakyaava antara haypa-aha á kure, á gakuraar barka.»

4

Tara Piyer antara Yuhanna tá á katafke á shairiya áza male-aha á Yahudiya-aha

1 Am sarte na tá ankwa á ndahater elva tara Piyer antara Yuhanna ge emnde, saremsa *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa mashidi, ira *Saduki-aha ásezetare.

2 Játerja ervaunjde jipu adaba emnde a bela tá ankwa á kwaraterse duksa ge emnde arge Yaisu, tá ankwa á ndaterndáhá geni tsetsa Yaisu am fáyá. Amaana: Tá naba tsetsa emnde a fáyá zlabe ádaliye.

3 Daaci ta naba sluwatervaahé, ta naba zlenjaterme am dangay ge ufa mákurálla-aara, adaba baaka sarte mársla-aara.

4 Amá am sarte njanna wá, kwakya názena fetarfe na am dágave á emnde na cenanervaacena waazu na. Kezlakula á emnde a fetarfe á maga emnde debu ilyebe ba zála.

5 Mákuralla-aara wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari-aha-aatare, ira malum-aha á *tawraita, bademme jarammeje am hude á Urusaliima.

6 Ta magaa jáháva njanna antara tara *liman Annas, ba njane una male á liman-aha, Kayafas, Yuhanna, Alaikzandere, ira emnde na tá am hude á há á Annas bademme.

7 Daaci ta tsatsaa emnde a bela na á katafke-aatare, ta ndavateru elva, a ba itare: «Kwa mbanaa an hakuma-ara kure ŋguryekwe na? Emtu a vakurtaa ware hákuma ɳanna?»

8 Naatená Shedekwe Cudedde am Piyer, a ŋwaterante, a ba ɳane á elvan ge itare: «Ámbarká á kure emnde a sawari, antara maleaha á ekse,

9 kwa vajerte ndáva adaba shagerire na ɳa maganán ge ŋguryekwe na ka? Kwa ndavanjerwá ba kure geni ɳa maganaa estara, a ba kure?

10 Shagera ba una, daaci sey kure antara emnde a *Iserayiila bademme kwá diyeddiye geni zhel ɳanna náwa á tse á katafke á kure ba lapiya layye na wá, a mbanaa ba zhera á Yaisu ura Nasarátu na. Ba ɳane una kwa janaa kure áte dzaŋgala, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá.

11 Elva na ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ɳane: Nákwá na ta eblyanvaa emnde a nyáŋa bere, mbate ɳane jauje ge nákwá-aha umele bademme na wá, a ndahanaa á ba áte Yaisu ɳanna.

12 Daaci ɳá bakurá ba jirire: Baaka ura am hude á duniya na dekideki, a belanaa Dadaamiya ge se lyamilya, sey ba ɳane palle.»

13 Bademme á emnde na tá am jáháva ɳanna, tá maga ba najipu á dzandzaŋire á tara Piyer, antara Yuhanna, sakwa diyaratereddiye ganakini baaka dárádza-aatare, ndarseka láyá kwakya na. Diyareddiye zlabe ádaliye, geni ta emnde na ndza tá áte vuwa á Yaisu.

14 Palle a názu tá ndahaná itare baaka. Adaba zhel na keni á ba á tse áte vuwa á tara Piyer, antara Yuhanna, ba lapiya layye.

15 Ta ñgyesaa tara Piyer ásegashe, geni tá ndáhá elva ñanna zlabe adaliye am dágave-aatare.

16 A ba itare am dágave-aatare: «Mí magaterá uwe kina ge emnde na? Adaba emnde bademme am hude á Urusaliima diyareddiye geni najipu ñanna á zharaná ba ice á emnde na a mágava á kya erva an itare, mí dzegwánka mága gajawe dekideki.

17 Amá geni a duka elva ñanna á de katafke wá, sey mi gyatertegye an elva ba shagera, ganakini a ndaranka elva ma ge ware keni an zhera á Yaisu ñanna mazla-aara.»

18 Daaci ta cetaa emnde a bela na, ta naba piyaterante, a ba itare tá elvan ge itare: «A cenañeránka dekideki kwá kwaraterse elva a Yaisu ge emnde, ba tsála zhera-aara keni am mbuwe á kure.»

19 Ta ñwete ge tara Piyer, antara Yuhanna, a ba itare: «Kyawanaakya ba kure elva ñanna á katafke á Dadaamiya, má shagera ñá fakursaare ge kure arge una ñá fansaare ge Dadaamiya.

20 Duksa palle, ñere wá, ñá dzegwánka yá ndater názu ña naaná an ice á ñere, ñá cenaaná an hyema á ñere na ge emnde.»

21 Ta valateraarhe ge emnde a jáháva geni a daralika, daaci ta puwateraahe. Sharánka pute na ni tá zaterá an shairiya adaba ñane. Adaba emnde bademme tá aŋkwa á gálá ba Dadaamiya adaba duksa ñanna magaavemage na.

22 Zhel ηanna ta mbanaa itare na wá, iva-aara jauje am kul ufade.

Maduwa á emnde a fetarfe

23 Tara Piyer, antara Yuhanna, ba belarateraabla wá, ba zlálá-aatare á deza emnde-aatare, ta de tsakaterse elva-aha na ta ndahanaa male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari na bademme.

24 Ba cenáráncena emnde a fetarfe una ηanna, ta fantau ge ηála Dadaamiya an ervauṇde-aatare palle, a ba itare: Dadaamiya slekse, ba ka una ka nderaa samaya, antara haha, haye, ira názu am huđe-aha-aatare bademme.

25 Ka ndahanaa ba ka á kya an we á eggjenere sleslera á ηa *Dawuda, a ba ηane an hákuma á Shedekwe á ηa:

Labáre emnde a larde tá ηgyaiŋgyaare ice ba dey? Tá ηgudaara ye ge názu baaka sera-aara na.

26 Labára ηgwadarápseŋgwádá slekse-aha á duniya an fitenire, tá anķwa á ηgudaara ye male-aha ge Yaakadada, antara Almasiihu-aara, edda una a eksesaa ηane.

27 «Samsa-kwa elva ηanna. Adaba jarammeje tara *Hirudus, antara Pauntiyus *Pilaatu, antara emnde a larde-aha umele, ira emnde a *Iserayili, ganakini tá gwaare ge ura cudedde, sleslera á ηa Yaisu na ka eksesaa ka geni ηane *Almasiihu na.

28 Magarnaamaga itare názu ndza ka tsanaa ka an hákuma á ηa, ka wayetaa ka zuŋjwe na.

29 Ká cenáráncena emtu elva na tá anķwa á puwaná itare na Yaakadada? Vaŋerteva

hákuma á ndáhá elva á ña ge ñere emnde a slera á ña, geni ñá ndaaná á ba an dzañdzañire, an baakire á lyawa.

³⁰ Marsemáre ndzedá á ña, geni a gevge nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, a mbarembe emnde na tá áte lapikere an zhera á sleslera á ña Yaisu ura cudedđe.»

³¹ Ba zlaruzle am ñála-aatare áza Dadaamiya wá, a naba gyagyete ge slede na ta jamme amkwa na ñárñare, itare bademme na nartenáhá an Shedekwe Cudedđe, ta de bálá elva á Dadaamiya á ba an dzañdzañire.

Emnde a fetarfe ta jemaa nalmáne-aatare átirpalle

³² Jarammeje emnde a fetarfe am ejkale palle, antara ervaunjde palle antara ba nalmáne-aha-aatare keni. Baaka ura á ba: Náwa una nalmáne-aaruwa ba ge iya palle. Názu am erva-aha-aatare bademme gevge ba palle.

³³ Emnde a bela ta magaa seydire an hákuma jipu, geni ba jirire tsetsa Yaakadada Yaisu am fáyá. Dadaamiya a gateraar barka an tsaka ire ge emnde a fetarfe bademme.

³⁴ Baaka ura a ektsaara duksa cekideki am dágave-aatare. Adaba ura umele a velu fe-aara, ura umele a velu há-aara,

³⁵ ta saa shunju-aara áseza emnde a bela, daaci tá teganá itare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara.

³⁶ Ba seke aňkwa zhel *Laiwiňkau umele ta yanaa am Kiprus, zhera-aara Yusufa, emnde a bela ta fante Barnabas, á kátá ba: slefanem ndzedá am vuwa ge ura.

³⁷ Njane keni ba veluvele fe-aara, a saa shunju-aara á ba áseza emnde a bela.

5

Labáre á tara Hananiyas an Safira

¹ Anjwa zhele umele zhera-aara Hananiyas, zhera á mukse-aara Safira. Njane keni a velu fe-aatare. Amá zlaruzle am ndáhá antara mukse-aara ge ica fida maa,

² lauktu á dánda shunju á fe na wá, a naba tegese, a daa ba kyalma-aara á deza emnde a bela. Mukse-aara wá, diyaadiya bademme.

³ Daaci a ba Piyer á elvan ge njane: «A njyemaa estara Shaitaine á dem ervaunjde á njá estuwa Hananiyas, ká icaná fida ge Shedekwe Cudedde? Adaba ka icanme kyalma á shunju á fe na ge ire á njá, ka saa ba kyalma, a ba ka bademme.

⁴ Ábi am sarte na zlabe velakuka na ndza fe á njá ba ge ekka? Ma náwa velakuvele keni ba shunju á fe á njá? Ka magán ge uwe una Hananiyas? Fida na wá, ka maganjerán ge njereka palle, amá ge Dadaamiya.»

⁵ Ba cenáncena una njanna Hananiyas wá, kreppe a naba mbedehe, antara ba emtsa-aara. Emnde na ta cennaa labáre njanna bademme dámda lyawa am itare.

⁶ Daaci ta sem ge dawalaa, ta faseme emtsa-aara am kalpakane, ta de hedehe.

⁷ Shekwaashekwa cekwaanjudi á maga saa keye wá, a semhe ge mukse-aara keni. Amá an kaltaada á názu a shaa zhele-aara.

8 A ndavanuhe ge Piyer, a ba ɳane: «Kwa velu fe á kure ba ge shunju na náwa ɳane na emtu?» A ɳwete: «Ane, ɳa velu ba ge una ɳanna.»

9 A ba Piyer á elvan ge ɳane: «Labára ɳane ge kure, kwa zluhe am ndáhá antara zhele á ɳa ge zhárá názu am hude á Shedekwe á Yaakadada na? Ká cenáncena emtu? Dawalaa ta zluwa á hedfa zhele á ɳa ba kina, tá aŋkwa áte we á bere, ekka keni tá daksede.»

10 Ba we keni zlabe hedfanuka slebela na wá, kreppe a naba mbedehe ge mukse á Hananiyas, a emtsehe ɳane keni, ta se fadese ge dawalaa na, ta de hedfanve ge zhele-aara.

11 Daaci tá puwanu ba erva ge ervaunde emnde a fetarfe bademme, antara emnde na ta cennaa labáre ɳanna bademme.

Najipu-aha na ta maganaa emnde a bela

12 Emnde a bela ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. Bademme á emnde a fetarfe tá aŋkwa á jáháva átirpalle am dzadzawe na tá daháná an dzadzawe á Suleymanu na.

13 Tá aŋkwa á zlebaterzleba tsa, amá ba palle á ura a sherse ice ge dezetare baaka dekideki am emnde na fartareka na.

14 Aley ba kelaa wera á ekse, an zála-ka, an ɳwasha-ka, emnde kwakya tá aŋkwa á fetaare áte Yaakadada, tá se saga emnde a fetarfe.

15 Emnde kwakya tá dá emnde-aha-aatare á dete we á baráma, tá de zlavaterá áte egdera-aha, antara áte buce-aha, ganakini má á degasha Piyer wá, ma a shátershá ba shedekwe-aara keni emnde umele am itare.

16 Emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na ta lipa-aha, emnde umele tá an shaitaine, ta sateraa á sawa am ekse-aha na ta herherzhe an Urusaliima na, bademme mbarembe.

Zlada na ta shateru ge emnde a bela

17 Daaci a naba tsante shelha male á *limán-aha, antara emnde na tá am ekte ge njane, amaana: *Saduki-aha. Ta tsante shelha áte emnde a bela ge magateraa palasa.

18 Ta halaterete, ta de puwaternhe am dañgay, áte ice á emnde bademme.

19 Amá a naba semhe ge malika á Dadaamiya an vayiya, a werante dañgay njanna, a sanse emnde a bela, a ba njane á elvan ge itare:

20 «Zlauzlálá! dawmbare á dem *mashidi yaikke, bawateránba elva á shifa áñwaslire na ge emnde bademme.»

21 Ane, á ba emnde a bela. Ba werre an eñlya-waabere wá, ba zlala-aatare á dem *mashidi yaikke, ta de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

Cekwaanjudí á ba an eñlya njanna maa, male á *liman-aha antara emnde-aara ta dante emnde a sawari, antara male-aha á Yahudiya-aha bademme, ta magaa jáháva yaikke. Daaci ta belaa sawji-aha-aatare á de sá emnde a bela na am dañgay.

22 Duwa-aatare, de beraraterka emnde a bela na. Sawji-aha á ufa dañgay keni tá á ba áhuwa tsa. Daaci ba eptsaaatare an labáre áseza male-aha na,

23 a ba itare: «Duwa á njere á dem dañgay, ña de shanaa á ba an zleña káñgeláñje, sawji-aha

keni bademme tá á ba áhuwa, amá ña werante wá, shanjeránka ñere ura am hude-aara.»

24 Ba ta cенaa una ñanna male-aha á *liman-aha, antara male á emnde a ufa mashidi na wá, ba palle a názu tá ndahaná itare keni baaka. Tá dzámá ta zlalaа estara emnde a bela, antara názu watse á de magava na.

25 Cekwaаngudi wá, samsa ura, a ba edda-aara á elvan ge itare: «Kwaye emnde na kwa dateraa á dem dançay áwaya na, tá aŋkwa á kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi yaikke.»

26 A tsetehe ge male á emnde a ufa mashidi, a duhe antara emnde-aara, ta de saa emnde a bela na. Amá ta sateraa á ba an eŋkale, adaba ta kuva emnde bademme, ganakini a dzagaraterseka an nákwá.

27 Sarateremsa á se katafke á male-aha ñanna, a naba valateraarhe ge male á *liman-aha ge emnde a bela na.

28 A ba ñane á elvan ge itare: «Ábi ña piyakurtepiya geni ndahauka elva á dawale ñanna, ma zhera-aara keni dekideki am larde na? Kwá maga uwe kena kure kina? Kwa hyanme waazu á kure ñanna am hude á Urusaliima, kwá kátá puwaŋjerem uzhe á zhel ñanna am mbiye á ñere ge ñere emtu?»

29 Ta ñwete ge tara Piyer, antara emnde a bela umele: «Ijere wá, ñá fansaare ba ge Dadaamiya arge emnde.

30 Kure kwa naba zlenelaa Yaisu áte dzangala a emtsehe, amá tsantetsa Dadaamiya na ta fansaara eggye-aha a miya werre na am fáyá.

³¹ Njane a demanve ge Dadaamiya, kina aŋkwa am nadafa-aara, a ganve slekse arge emnde bademme, a ganve sleyla geni á kwaraterse baráma a tuba ge emnde a *Iserayiila, geni a yateraareye Dadaamiya haypa-aha-aatare.

³² Njere, antara Shedekwe Cudedde na Dadaamiya aŋkwa á vaterte ge emnde na tá aŋkwa á fansaarefe na, ḷa seyde-aha á labáre ḷanna bademme.»

³³ Ba ta cennaa una ḷanna, a naba jaterhe ge ervauŋde, haa tá kátá ceba shifa á emnde a bela na bademme.

³⁴ Amá aŋkwa ura *Farisa umele am dágave-aatare, zhera-aara *Gamaliyail, njane malum á *tawraita, emnde bademme tá aŋkwa á fá zherwe áte njane. A tsetehe ge njane, a ba njane: A daratersede emtsaade emnde ḷanna cekwaŋgudi.

³⁵ Daratersede emnde a bela na á degáshe maa, a ba njane á elvan ge emnde am jáháva: «Fawfa hyema am názu watse kwá magaterán ge emnde na egdzar mama-aha-aaruwa.

³⁶ Yehauteyeha Taiwdas, a naba ganve ire-aara male, ya slendzedfa a ba njane, emnde tá hyephye deremke ufade ta dabete njane, amá jarejja. Emnde-aara ḷanna keni zadfaratervezáde, ba uwe keni cenaráンka mázla-aara.

³⁷ Am iga á Taiwdas keni jesarje Yahuda ura Galili, ajesaare am sarte á ja jembel á emnde. Njane keni ndza ta dabete ba estuwa emnde, amá ta naba ja njane, emnde-aara ḷanna keni zadarevzáde.

³⁸ Daaci názu yá bakurná ya wá, kina keni

naba yawaterya kure a zlarzlálá. Slera-aatare njanna máki ta jansaara ba emnde wá, watse á zlauzle.

³⁹ Amá máki ba jirire slera-aatare njanna ni a sawa á ba áza Dadaamiya wá, baaka názu kwá eksáná áte itare dekideki. Amá magaumága enkale. A gevka kwá wava an Dadaamiya.» Daaci bademme á jáháva eksarekse sawari á *Gamaliyail.

⁴⁰ Ta dahaterte emnde a bela na zlabe ádaliye, ta zateruhe an ja, a ba itare: «A cenanjeránka faikke kwá bálá waazu zlabe ádaliye an zhera á zhel njanna ba dekideki.» Daaci ta puwateraahe.

⁴¹ Amá ta segáshe á ba an higa emnde a bela am tate á shairiya njanna. Adaba a diyatersaa ba Dadaamiya ganakini hyairephye lauktu a fateraar jeba á zladsa njanna adaba zhera á Yaisu.

⁴² Ba kelaazare tá bálá ba waazu am *mashidi yaikke, antara am mba-aha-aatare, tá anjkwa á kwaraterse elva a Yaisu labáre á higa na ge emnde, geni ba njane una *Almasiihu.

6

Zála vuye ta dzeraterse ge slera á Dadaamiya

¹ Haraare cekwaangudi tá anjkwa far ba sága emnde a fetarfe maa, Yahudiya-aha na tá ndáhá elva a Yunaninkau na farantaufe ge ica ervaunde áte Yahudiya-aha na tá á ba am larde. Ta bántsa itare, ba kelaa má tá tegaterá náza zá ge njwasha wegyegye wá, tá fateruka hyema ge emnde-aatare.

² Daaci emnde a bela kelaawa ju buwa na ta jemaa emnde a fetarfe bademme, a ba itare:

«Ganakini ḥere ḥá yá balaterá elva á Dadaamiya ge emnde ni, ḥá shuṇjula tega náza zá wá, una zlayeka dékideki.

³ Daaci dzerausedzere zála na ni tá an eŋkale na vuye egdzar mama-aha-aaruwa, emnde na ni tá an naха an Shedekwe Cudedde am itare na. Daaci ḥá faterem slera ḥanna am erva ge itare.

⁴ Nere wá, ḥá shuṇjula ba maduwa, antara balaterá elva á Dadaamiya ge emnde.»

⁵ Emnde a fetarfe bademme hayaránháyá elva ḥanna. Daaci ta dzerse tara Aitiyain, zhel fetarfe an tsaka ire, an naха an Shedekwe Cudedde, antara Filip, Pauraukaurus, Nikanaur, Timaun, Parmainas, ira Nikaulawus ḥane ura Antakiya a dema an de am nadina á Yahudiya-aha.

⁶ Ta tsatsaa emnde vuye ḥanna á katafke á emnde a bela, ta magaterar maduwa, ta puwaterar antara *erva a barka.

⁷ Ta zlala estuwa emnde á Dadaamiya á de katafke, sagarevsage jipu emnde a fetarfe am hude á Urusaliima. *Liman-aha kwakya eksaraarekse itare keni fetarfire.

Male-aha á Yahudiya-aha ta eksevaa Aitiyain

⁸ Aitiyain ḥanna wá, kwakya ḥgurna, antara hákuma na a shanaa ḥane. A magaa nalaama-aha, antara najipu-aha kwakya am dágave á emnde.

⁹ Tá aŋkwa Yahudiya-aha na ta sawa am Kiraine, antara am Alaikzanderi am tate ḥanna, itare tá jáháva am mashidi na tá ḥahaná an bere á emnde na sharánsha ire-aatare na. Tá aŋkwa Yahudiya-aha umele zlabe ádaliye, ta sawa am Silikiya, antara Aziya; itare bademme hayaránka

elva á Aitiyain d̄ekideki, tá aŋkwa á gan gajawe kwakya.

¹⁰ Amá baaka ura á danude d̄ekideki, adaba Shedekwe Cudedde aŋkwa á vante eŋkale á ndahá elva.

¹¹ Adaba una ŋanna ta shekweve emnde umele, ganakini a baránba emnde ŋanna: Na cennaa Aitiyain á valya elva yaiyaihe áte Muusa, antara áte Dadaamiya keni.

¹² Ta tsante estuwa ervaunjé á emnde a ekse, antara male-aha á ekse, ira malum-aha á *tawraita bademme. Ta gwarhe estuwa ge Aitiyain, haa ta dáná á dem shairiya, á katafke á jáháva á male-aha á Yahudiya-aha bademme.

¹³ Ta naba saa seyde-aha á fida ŋanna, geni tá datsa fida-aatare ŋanna. Ta bántsa itare: «Zhel na ba kelaazare á valya ba elva áte mashidi á Dadaamiya, antara *tawraita a Muusa.

¹⁴ Na cenáncená a ndahanaa á ba an we-aara, a ba ŋane: Yaisu ura Nasarátu na wá, watse á kyaba mashidi na, antara nadfe-aha na a mbamisaa Muusa na keni bademme watse á eptsanteptsa.»

¹⁵ Daaci bademme á emnde na tá am jáháva na tá puwa ba ice áte Aitiyain. Amá tá zhárá wafke-aara wá, ba seke malika á Dadaamiya.

7

Aitiyain aŋkwa á tsaka elva á katafke á zlamaha

¹ Daaci male á *liman-aha a ndavanu elva ge Aitiyain, a ba ŋane: «Názu tá ndahaná itare na ba jire ba estuwa emtu?»

² A ñwete ge Aitiyain, a ba ñane: «Cenawivaacena emtsaadé egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa: Dadaamiya slekse, a maranse ire-aara ge eggymiya Ibrahima wá, kwaye zlabe am Maisaupautamiya, zlabe daaka emtsaadé á dem Haran.

³ A ba Dadaamiya á elvan ge ñane wá: Tsetse am larde á ña, sesse am jeba á ña bademme, ezzlálá á dem larde na watse yá ñgyekwakanvaa ya.

⁴ Daaci Ibrahima a kezlese am Kaldiya, kwaye a de njaa am Haran. De kedaakeda eddenjara maa, a kezlansehe zlabe ádaliye ge Dadaamiya á sem larde na kwá njá kure am hude-aara kina na.

⁵ Am sarte ñanna wá, Dadaamiya vanteka slede ge Ibrahima ba kapáka palle keni am larde na, amá a ba ñane á elvan ge ñane: Larde na bademme watse yá vakteva vacite umele, kwá de kwaraná ba kure antara egdzara á ña. Amá zlabe ba egdzere ñanna keni nánka Ibrahima dekideki.

⁶ A ba Dadaamiya á elvan ge ñane zlabe ádaliye wá: Egdzara á ña tá de njá emtsaadé am erva á emnde, tá de gev nave-aha á emnde, tá de magaterá palasa am iva deremke ufade.

⁷ Amá watse yá shaterushe zladfa ge emnde a larde ñanna keni, lauktu watse tá sesse egdzara á ña am larde-aatare, tá se kezli ugje am larde na.

⁸ Am iga á una a tsakanse una-aha ñanna Dadaamiya ge Ibrahima maa, a maganaa namána, a ba ñane á elvan ge ñane: Dem shedekwe una á gev nalaama á namána na.

De shánsha Ibraima Isiyaaku, a belemaa am shedekwe áte háré ge tiisire-aara. Isiyaaku keni a fem Yakubu am shedekwe, Yakubu keni a puwum egdzara-aara eggye-aha a miya kelaawa ju buwa.

⁹ «Am iga a una ḥanna maa, eggye-aha a miya ḥanna ta naba velu kuderetare Yusufa á dem Misera adaba shelha. Amá ndza aŋkwa Dadaamiya antara ḥane.

¹⁰ Dadaamiya yánka Yusufa am zladfa-aha-aara. Bairá a vante ḥgahire. A vante ilmu á katafke á *Firawna slekse á larde á Misera, slekse a naba ganve Yusufa male arge larde á Misera bademme, male arge emnde na tá am hude á há-aara bademme.

¹¹ Daaci a naba sem ge waya yaikke á sem larde á Misera, antara larde á Kanaana maa, emnde bademme tá á ba am palasa-aara, haa eggye-aha a miya ḥara tá shánka ba názu tá zuze keni dekideki.

¹² Cenáncena Yakubu ganakini aŋkwa nalkame am Misera, a beláa ba egdzara-aara ḥanna ta duhe ser palle.

¹³ Ta daliye ge buwire wá, Yusufa a de maraterse ire-aara, sleksu *Firawna keni a dise á ba am una ḥanna emnde a jeba á Yusufa.

¹⁴ Daaci Yusufa a naba belaa ura, ta de sanaa eddenjara Yakubu an hude á há-aara bademme, emnde á Yakubu ta kul vuye jiilyebe.

¹⁵ Daaci a naba de nja-aara ge Yakubu am Misera, a emtsaa á ba áhuwa, egdzara-aara keni bademme ta matsaa á ba áhuwa.

¹⁶ Amá emtsa á eggye-aha a miya ḥanna wá,

bademme ta halateraa á ba á dem Sikaim, ta de hedateraa am irekhyá na kwaye ndza a shekwanaa Ibrahima am erva á egdzara á Hamaur.

¹⁷ «Am sarte na ni herzhe watse á magava duksa na a bannaa Dadaamiya ge Ibrahima na wá, emnde á miya am Misera tá far ba sága á ba an ndzedfa.

¹⁸ Daaci faremfa slekse umele aŋwaslire diyaaka Yusufa dekideki maa,

¹⁹ slekse ḥanna a naba eksaterve sawari ge egghe-aha a miya, a naba shateru zlada kwakya, a naba hyateraarhe an ndzedfa, ganakini a puwaranvepuwe egdzara-aatare mesheshe, a njarka an shifa dekideki.

²⁰ A ba am sarte ḥanna wá, ta naba yá Muusa keni, egdzere zariya jipu, hayánháyá Dadaamiya. Tere keye kalkale tá aŋkwa á tsufaná á ba am hude á há á eddeñara,

²¹ lauktu ta danse á degashe. Amá de shansha egdze á sleksu *Firawna, a de gelantaa ḥane ba seke egdza-aara a yanaa ba ḥane.

²² Muusa a waltaa á ba an diya á názena tá maganá emnde a Misera bademme. A gevaa estuwa Muusa edda una an hákuma á ndáhá elva, antara edda á hákuma am slera-aha-aara bademme.

²³ «Muusa shanaasha iva kul ufafe lauktu a shaa enkale á de zhara emnde a jeba-aara. Amaana: Emnde a *Iserayiila.

²⁴ Duwa á Muusa maa, a naa zhel emnde a Misera aŋkwa á já ura jeba-aara. Daaci a naba de gwe, a jehe shifa á zhel ḥanna.

²⁵ Njane a kurken watse tá cenáncena emnde a jeba-aara Iserayiila-aha ganakini watse á lyateraalya Dadaamiya á kya erva an njane, tá de shánsha ire-aatare, amá cenanárka emnde na dekideki.

²⁶ Makuralla-aara zlaþe ádaliye, a de shaa Iserayiila-aha ta buwa, tá aŋkwa á dagala. Njane á kátá tegatertega, a ba njane á elvan ge itare: Kay! Dawalaa na? Kure kwa ba egdzar mama keni kwá dagala, a jaara uwe ge kure?

²⁷ Amá edda una njane aŋkwa á maganá palasa ge ura, a naba puwan tsekuda ge Muusa, a ba njane á elvan ge njane: Ka mu a gakvaa ware male arge njere geni ká se kyaná ka shairiya á njere?

²⁸ Emtu ká kátá jija seke una ka jaa zhel emnde a Misera áwaya na emtu?

²⁹ Daaci elva njanna ḥgyámῃγye am vuwa á Muusa, antara ba kezla-aara am larde njanna ba dekideki, kwaye a zhagade á dem Madiyan, a de yayaa egdzar zála buwa áhuwa.

³⁰ «Am iga a yawe kul ufadé á ba am larde njanna maa, malika á Dadaamiya a maranse ire-aara ge Muusa áte vuwa á wa Sina, a maranse ire-aara am nara á kárá á guzla.

³¹ Muusa aŋkwa á maga najipu á duksa njanna, aŋkwa á ganávtge ge guzla njanna geni á nanaana duksa njanna ba shagera wá, á cená ba kwárá á Yaakadada, a ba njane:

³² Ba iya Dadaamiya na ndza ta kezli ugje eggye-aha a ḥja na, ya Dadaamiya á Ibrahim, Dadaamiya á Isiyyaku, Dadaamiya á Yakubu. Muusa jaaja lyawa, á gyagya ba seke maagara,

kwalevkwála ge zhárá ice ádehuwa mázla-aara.

³³ A ba Yaakadada á elvan ge ḥane: Sadsesesáde kimake á ḥja. Adaba tate na ká tsá ka átekwa na tate cudeddē.

³⁴ Ya nanna zlada na tá sháná emnde-aaruwa am Misera, ya cenáncena kyuwa-aatare, ya tsekwa adaba ba una ḥanna, ya se lyaterlya, sawa yá beláká á dem Misera.

³⁵ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, ba Muusa ḥanna ta ndahanaa itare a gakvaa ware male arge ḥere, geni ká se kyáná ka shairiya á ḥere na wá, Dadaamiya a belaa ba ḥanna geni á de gev slekse-aatare, á saterse am erva á emnde. Dadaamiya a magaa slera ḥanna á kya erva an malika na a maranse ire-aara ge Muusa am kárá á guzla na.

³⁶ A satersaa ba ḥane emnde a *Iserayiila am larde a Misera, an mága nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, am Misera ḥanna, antara am Haye Kyanje. Dem yawe kul ufadé, ndza slekatafke-aatare ba Muusa ḥanna am kaamba.

³⁷ Ndza a bateránba Muusa ge emnde a *Iserayiila, a ba ḥane: Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á belakurá ba ura jeba á kure.

³⁸ Ba Muusa ḥanna una ndza slekatafke á emnde a Iserayiila am kaamba, ndza ba ḥane una sledágave á eggye-aha a miya werre, antara malika na a banaa elva áte ire á wa Sina na. A lyamivaa ba ḥane elva á Dadaamiya, elva na á vante shifa ge ura na, lauktu a samiyansa.

³⁹ «Aley ndza faransaareka eggye-aha a miya dekideki ge Muusa, yarnaaya elva-aara, ta

hayaa ba eptsá á dem Misera.

⁴⁰ Adaba una njanna, a ba itare tá elvan ge *Haruna: Nderamíndera-ka hele-aha na mí sepaterá á katafke á miya. Adaba diyamika názu a shaa Muusa njanna a samise am Misera na.

⁴¹ Daaci ta naba nderaa hele-aatare, á gáráva an egdza a dalau, ta icanaa sadake, ta magaa muñri, tá higa á katafke á názu ta nderanaa ba itare an erva-aatare.

⁴² Amá a naba yaterhe ge Dadaamiya ba dekideki tá aŋkwa á kezlan ugje ge hele-aatare, tá aŋkwa á kezlater ugje ge terlyakwa-aha áte samaya keni, ba seke una aŋkwa ta puwete am wakita á nabi-aha na. Ta puwetaa nabi-aha, a ba Dadaamiya á elvan ge emnde a *Iserayiila:

Kure Iserayiila-aha: Kina iva kul ufade kwá vite sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na, ba jirire kwá vite ba ge iya emtu?

⁴³ Una ge iya ka dékideki, *mashidi á kacakaca na kwá sepaná kure ba ge dadaamiya á kure *Maulaukau, kwá sepá ba dadaamiya á kure Rafan na kwa maganaa ba kure, gáráva á terlyakwa na. Kwaya njane hele-aha na kwa nderanaa kure ge kezlater ugje. Adaba una njanna yá dakurda á de katafke átsaaka á ba an *Babila keni.»

⁴⁴ Daaci a ba Aitiyain: «Am sarte na tá am kaamba eggye-aha a miya, ndza tá an mashidi á Dadaamiya ta maganaa an kacakaca, ta dise áte una njanna ganakini aŋkwa Dadaamiya an itare. Ta dzebaa mashidi njanna a ba áte una a kwaransaa Dadaamiya ge Muusa. Adaba a

banánba Dadaamiya ge Muusa geni a emmága á ba áte una a naanaa ñjane.

⁴⁵ Dedde zamane-aatare, ta yaterán ge eggye-aha a miya umele. Ndza Zhausuwe slekatafke-aatare. Ta se dema itare an mashidi ñjanna am larde na. Am demda-aatare, Dadaamiya a naba bakese emnde a jeba umele am katafke-aatare. Daaci mashidi á nalba ñjanna a nja estuwa, dem zamane á sleksu *Dawuda.

⁴⁶ Shánsha Dawuda háyá áza Dadaamiya á Yakubu maa, a naba ndavanu ganakini á nderanaa mashidi.

⁴⁷ Amá a nderanna Suleymanu mashidi ñjanna ge Dadaamiya.

⁴⁸ Ay degiya Dadaamiya am yaikkire-aara wá, á njeka am bere-aha na ni ta nderanaa ba emndimagwaha. A ba ñjane á kya an we á nabi-aara:

⁴⁹ Samaya una tate á nja-aaruwa am sleksire-aaruwa; haha wá, tate á puwa sera-aaruwa. Kwá de nderiya bere-ara kure ge iya? Áme slede na ni yá de puwansá ya am hude-aara na?

⁵⁰ Ábi duksa-aha ñjanna bademme ya nderanaa ba iya? Estuwa á ba elva a Yaakadada.

⁵¹ «Kure wá, degdege ire á kure ba jire, kwá ceneka elva á Dadaamiya dekideki. Wayakurka cena názu á bakurná Shedekwe Cudedde, kwa ba kalkale antara eggye-aha a kure werre na ndza kwalarevkwlá na.

⁵² Ankwa nabi na ni eggye-aha a kure magaranánka palasa emtu? Ta naba cebaa emnde a bela á Dadaamiya ge sateraa labare á slejirire ba

ŋane palle na. Ba ŋane una a yanaa ice á kure, jakurja na.

⁵³ Kure lyakurvaalya *tawraita á Dadaamiya na a vakurtaa á kya erva an malika-aha, amá magakurka.»

Tá dzaga Aitiyain an nákwá ge ja shifa-aara

⁵⁴ Am sarte na cенарáн cena una ŋanna male-aha á Yahudiya-aha maa, jaterje ervaunjde jipu áte Aitiyain, tá zá ba erva-aatare an slare.

⁵⁵ Amá Aitiyain, ŋane an naха an Shéfekwe Cudedse. Ba a ketaa ice-aara á dem samaya wá, a naa tate na ni á njá átekwa Dadaamiya an sleksire-aara, Yaisu aŋkwa á tse am nadafa á Dadaamiya.

⁵⁶ Daaci a ba ŋane: «Cenaucena: Iya wá, yá zhárá ba samaya an wera, yá zhárá ba *Ura á emnde bademme á tse am nadafa á Dadaamiya.»

⁵⁷ Ta naba fu hula á dem zhegela geni a demka elva ŋanna á dem hyema-aatare, ta gwarhe bademme-aatare,

⁵⁸ ta naba danse á dete iga a ekse, ta de dzaganaa an nákwá áhuwa ge ja shifa-aara. Seyde-aha na ta tsakwese am zane-aha-aatare, ta puwehe a ufateraa dawale umele zhera-aara Sawulu.

⁵⁹ Daaci emnde na tá dzaga ŋane an nákwá, amá Aitiyain a magaa maduwa, a ba ŋane: «Yaakadada Yaisu! lyevaalya shifa-aaruwa.»

⁶⁰ A kezlaa ugje am haha, a ba ŋane á ba an kaa kwárá: «Yaakadada! Yateraarye haypa na tá aŋkwa á maganá itare na.» Ba a ndaase una ŋanna wá, a naba emtsehe.

8*Sawulu a tsante fitenire áte emnde a fetarfe*

¹ Vacite ḥanna, tsarantetse fitenire yaikke ádete emnde a fetarfe am hude á Urusaliima, bademme zhagadarzhagade á dete makwata-aha á Yahudiya, antara *Samariya, sey ta juwaa ba emnde a bela.

² Emnde na dabantedsaba Dadaamiya ta hedaa emtsa á Aitiyain, kyuwarsekyuwe jipu emtsa-aara.

³ Sawulu wá, aŋkwa á wava geni á zlanaazle emnde a fetarfe bademme, á já dába sera á wakyiya sera á wakyiya, á halaterá á dem daŋgay bademme an zála-ka an ḥwashash-ka.

*Labáre á Yaisu daada á dem *Samariya*

⁴ Daaci emnde a fetarfe na zadafaratervezade na, tá aŋkwa á bala ba waazu ma áme keni am tate na ta demaa itare bademme.

⁵ Filip maa, ḥane a dem berni á *Samariya, a de fantau ge balatera elva á *Almasiihu ge emnde áhuwa.

⁶ Emnde bademme fartefa hyema ge cena elva á Filip, hayaránhaya. Najipu-aha na a maganaa ḥane keni naránna bademme.

⁷ Jini-aha saresse am emnde kwakya tá ámbera hula, ḥguryekwe-aha antara emnde a dere keni kwakya mbarmbe.

⁸ Njaanja higa yaikke ge emnde a berni ḥanna.

⁹ Am sarte ḥanna maa, ndza aŋkwa zhele umele am *Samariya ḥanna zhera-aara Simaun, ḥane haraare á maga namselkwe-aara, antara wadakire, emnde bademme tá maga ba najipu áte ḥane, a ganve ire-aara ura ḥgaa.

10 Emnde bademme, an emnde a ḥagaŋga ka, an talaga-aha ka, baaka ura á ebza elva-aara dekideki. Baránba emnde ganakini hákuma yaikke, hákuma á Dadaamiya na wá, ba zhel ḥanna.

11 Baaka ura á ebza elva-aara, adaba haraara anjkwa á maga najipu-aha-aara am ice-aatare.

12 Amá am sarte na dámda Filip an labare á higa, elva a dem zlanna á Dadaamiya, á kwaraterse antara zhera á Yaisu *Almasiihu na wá, emnde kwakya fartarefe, an zála-ka an ḥwasha-ka lyarvaalya baptism.

13 Ba Simaun ḥanna keni fetarfe, lyevaalya baptism. Am ba kelaazare á iceka Simaun átevega Filip maa, á maga ba najipu áte nalaama-aha, antara najipu-aha na anjkwa á maganaa Filip na.

14 Am iga á una ḥanna maa, cenaráncena emnde a bela am Urusaliima ganakini fartarefe emnde a *Samariya áte elva á Dadaamiya, daaci ta naba bela tara Piyer antara Yuhanna á dezetare.

15 Daraada tara Piyer antara Yuhanna am Samariya, ta de magaterar maduwa ge emnde a fetarfe na tá áhuwa na, ganakini a vaterteva Dadaamiya Shedekwe Cudedde.

16 Adaba zlabe ta shaa ba baptism an zhera á Yaakadada Yaisu, amá zlabe samka Shedekwe Cudedde á sem itare á ba am palle-aatare keni.

17 Am sarte na ni puwaraterarpwa erva-aha-aatare tara Piyer, antara Yuhanna áte ire-aha-aatare na wá, daaci sharánsha Shedekwe Cudedde.

18 Nanna Simaun ganakini emnde na sharánsha Shedekwe Cufedfde adaba erva na ta puwaternaare emnde a bela na wá, a naba vaterte shunju ge tara Piyer antara Yuhanna,

19 a ba ḥane á elvan ge itare: «Vawiteva hákuma ḥanna ge iya keni, geni máki ya puwaare erva-aaruwa ge ura wá, edda-aara keni sey á shánsha Shedekwe Cufedfde ba seke una.»

20 A ḥwete ge Piyer, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «A kedakuraakedfa Dadaamiya antara shunju á ḥa ḥanna bademme. Adaba ka kwamaa shekwa názu a vantaa Dadaamiya ge ura an nalmame.

21 Ekka baaka barama ge ekka, baaka tate á ḥa am slera á ḥere na ḫekidéki, adaba shagerka ervauñde á ḥa á katafke á Dadaamiya.

22 Emmága tuba arge haypa na ka maganaa ka, esslápala Dadaamiya ganakini á yakareye jeba á dzáma ire ḥanna máki á gevge.

23 Adaba ḥa naa ervauñde á ḥa kelaade, gakevge náve á haypa.»

24 A ba Simaun á elvan ge tara Piyer, antara Yuhanna: «Taslawa á kure, slapalawislápala áza Yaakadada á kure ḥanna geni a shika názena kwa ndanaa kure na.»

25 Tara Piyer, antara Yuhanna ta magaa seydire kwakya, ta balaterse elva á Yaakadada ge emnde. Am iga a una ḥanna maa, ta naba eptsaaatare á dem Urusaliima. Átira daa zlabe ádaliye, ta balese labáre á higa, elva a Yaisu am ekse-aha á *Samariya.

26 Am iga á una-aha ɳanna maa, a ba malika á Yaakadada á elvan ge Filip: «Tsetse ezzlala á dem manem, duwa áte emgyegwe a baráma tsekwa á da am Urusaliima ge dem Gaza na.»

27-28 A naba tsetehe ge Filip, a duhe. Duwa-aara á dem tate ɳanna wá, ta de puwa ba jaa ire antara ura Aitiyaupiya umele nadíma, átira dá. Zhel ɳanna nakawá yaikke. ɳane pataka á sleksu Kandake, mukse na sleksa ɳane am larde á Aitiyaupiya. Daaci zhel ɳanna wá, ndza a se kezlan ugje ge Dadaamiya am Urusaliima. Átira dá ɳanna maa, aŋkwa á ndahá wakita á nabi Aisaya, á njá am *darkwa-aara, á tedsaná belsa.

29 «Naba duwa, herzhanteherzhe darkwa ɳanna ba shagera,» a ba Shedekwe Cufedđfe á elvan ge Filip.

30 Daaci a naba tedante ge Filip an zhágade, a de shanaahe, á cena zhel ɳanna á ndaha wakita á nabi Aisaya. «Ká aŋkwa á cenáncena emtu jirire á názena ká ndahaná ka na?» a ba Filip á elvan ge ɳane.

31 «Yá cenaná estara jirire-aara máki á paliná ura ka?» Daaci a dante Filip geni a dalemdálá á dezejara am *darkwa, á njinja ázejara.

32 Náwa názu a ndahesaa ɳane am wakita á Aisaya:

ɳane gevge ba seke zhel kyawe na tá daná á de icica na, ba seke zhel kyawe na tá betá úgje áte ɳane keni á kyuweka ḋekiðeki, ba we-aara keni weraaka.

33 ɳane wá, garanaaga á dem áhá, magaranánka jirire ḋekiðeki. Ware deme á de tsala

wulfe-aara am duniya na? Adaba ta ján werre shifa-aara.

³⁴ Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Palinaapala elva na tásle á ɳa, á ndaná áte ware nabi á Dadaamiya elva na estuwa? Á ndaná a ba áte ire-aara emtu, á ndaná áte ura umele-he?»

³⁵ Filip a eksetaa elva, a dzegwanu ba ge elva ɳanna am Aisaya na, a balanse labáre á higa, elva a Yaisu.

³⁶ Ba tá zlálá, tá zlálá, ta de shaa tate á yawe. Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Náwa shamiyansha yawe mu, aŋkwa názu á piyite geni ká magiya baptismia emtu?» ((

³⁷ A ɳwete ge Filip: «Máki faktarefe áte Yisu an ervaunjde á ɳa palle wá, baptismia á ɳa a naba gevge.» A ɳwete ge zhel emnde a Aitiyaupiya na: «Fantarefe ganakini Yisu *Almasiihu wá, ɳane *Egdza á Dadaamiya.»))

³⁸ Daaci tsaatse, a ba ɳane á elvan ge sletedaná belsa. Ta naba tsekwese am *darkwa na tara Filip, antara zhel emnde a Aitiyaupiya ɳanna, ta tsekweme am yawe, Filip a naba maganaa baptismia.

³⁹ Ba segashe-aatare am yawe wá, Shedekwe Cudedde a naba eksante Filip ba estuwa, mele nánka zhel emnde a Aitiyaupiya na mázle-aara. Amá a eksetaa baráma-aara zlabe ádaliye an higa yaikke.

⁴⁰ Filip keni á zhárá ba á tse am Ajaustus. Daaci ba zlala-aara á dem ekse-aha gergere, aŋkwa á balaterá labáre á higa, elva a Yaisu ge emnde, a daa ba estuwa á dem Kaysariya, á maga ba ɳane.

9

Tuba á Sawulu
(22:6-10; 26:12-18)

¹ Am sarte-aha njanna bademme na maa, Sawulu wá, njane á mberá ba wáva áte emnde na fartarfe áte Yaakadada Yaisu na, a bantsa njane sey á zlateraazle bademme. A naba deza male á *liman-aha,

² a de ndavanu nalmesheri á seydire geni á duwa an njane am erva á dem egdzar mashidi-aha-aatare na tá am Dimaska. Estuwa, máki a de shaa emnde na ta fetaare áte Yaakadada Yaisu, ma zhele, ma mukse keni, á saterá á ba am erva á sem Urusaliima.

³ Ba a shaa nalmesheri njanna wá, antara ba zlala-aara. Ba njane keni herzhanteherzhe berni á Dimaska njanna wá, a naba tsekwaa ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete njane,

⁴ a naba mbedehe ge Sawulu á dete haha, daaci á cena ba á dahaná kwara umele: Sawulu, Sawulu, labára ká magiya palasa, á bina.

⁵ A njwete ge Sawulu: «Ka ware ka edda-aaruwa?» A ba kwárá njanna á elvan ge njane: «Ba iya Yaisu na ká ankwá á maganá palasa na.

⁶ Amá tsetse, edduwa á dem hude á ekse, tá de bakánba áhuwa názu ká de maganá ka.»

⁷ Emnde na tá am iga á Sawulu njanna di-yarka názu tá ndaná itare dsekidéki. Tá ankwá cenáncena kwárá á ura, amá itare tá nánka edda-aara dsekidéki.

⁸ Tsetsa Sawulu am haha, a werante ice, amá á nánka. Sey ta njanaa áte erva, ta tadanaa an táfá á dem Dimaska.

9 Hare keye, ba slerba-aara keni nánka dékideki. Am hare keye ḥanna wá, zawká shawka dékideki.

10 Añkwa slefetarfe umele am Dimaska ḥanna, zhera-aara Hananiyas, a naba marananse ire-aara Yaakadada am wahayu,

11 a dante: Hananiyas. Nam, a ba Hananiyas. A ba Yaakadada á elvan ge ḥane: «Tsetse ba kina, eddaba ba baráma na tá csaaná an baráma ndedde na, edduwa á dem mba á Yahuda, endáva ura zhera-aara Sawulu ura Tarsus, ḥane añkwa átira mága maduwa kina.

12 Zhel ḥanna a shaa wahayu, am wahayu ḥanna maa, añkwa á zhara ba ura zhera-aara Hananiyas a duhe á dezenjara, a de puwaare *erva a barka ganakini á nanna ice-aara zlabe ádaliye.»

13 A naba ḥwete ge Hananiyas, a ba ḥane: «Emnde kwakya ta se balise labáre á zhel ḥanna degiya Yaakadada. Emtaŋkire na a magaternaa ḥane ge emnde á ḥa am Urusaliima keni ndarindaha bademme.

14 Ba sawa-aara áséhuna na keni a sanaa ba una ḥanna, ta vantaa male-aha á *liman-aha hákuma á se hálá emnde na tá ḥala Dadaamiya an zhera á ḥa.»

15 Amá a ba Yaakadada á elvan ge ḥane: «Naba duwa ka. Adaba ya eksese zhel ḥanna keni ge mága slera-aaruwa, ganakini á de kwaratersa ḥane zhera-aaruwa ge emnde a jeba umele, antara slekse-aha-aatare, ira emnde a *Iserayiila, geni a diyariyeddiye ba shagera.

16 Yá de marannaamárá zladsa-aha na watse á

sháná ñane adaba zhera-aaruwa.»

¹⁷ Daaci a naba zlálá ge Hananiyas, a de demá am hude á há ñanna, a de puwar erva a barka-aara ge Sawulu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawulu egdza emmerwa, a beliyya ba Yaakadada Yaisu na a marakse ire-aara áte baráma a sawa na, geni ká nánnna ice á ña zlabe ádaliye, ká shansha Shedsekwe Cudsedse.»

¹⁸ Ba ndah keni zlabe ndaaseka Hananiyas wá, ta naba sesehe ge duksa-aha umele am ice á Sawulu ba seke iga a kelfe wá, a fantau ge zhara ice-aara zlabe ádaliye. A tsetehe ta maganaa baptism.

¹⁹ Daaci a zu duksa, shansha ndzedsa-aara.

Sawulu aŋkwa á maga waazu am Dimaska

Sawulu haraare cekwaangudí áza emnde a fetarfe na tá am Dimaska.

²⁰ Ba watsewatse, a fantau ge ja dába am mashidi-aha á Yahudiya-aha gergere, ge bálá waazu á elva a Yaisu, geni Yaisu wá, *Egdza á Dadaamiya.

²¹ Emnde na tá aŋkwa á cena elva-aara na bademme tá maga ba najipu. A ba itare: «Ábi una ba zhel na a cebaa emnde a dába Yaisu am Urusaliima na? Ábi ásehuna keni a sánaa ba una ñanna, geni á daterá á ba am zawa ádeza male-aha á *liman-aha?»

²² Amá waazu á Sawulu aŋkwa á far ba mága slera am emnde. Baaka názu tá maganá Yahudiya-aha na tá am Dimaska na á katafke-aara, adaba aŋkwa á marateránmárá jirire-aara geni ba Yaisu una *Almasiihu, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya.

²³ Haraare maa, Yahudiya-aha ta naba de-maa am sawari, ta naba njante geni sey tá kedanaakéda shifa á Sawulu.

²⁴ Amá cenáncena ñane keni názu ta ñgwadanaa itare áte ñane bademme. An vayi vacika bademme tá ankwá á ufa we á ukvake á berni, tá tsagwada ba ñane geni sey tá kedanaakéda shifa-aara.

²⁵ Daaci vacite umele an vayiya maa, emnde na tá am iga-aara, ta naba njaneme am kenday yaikke, ta naba tsekwanse á kya biye á ukvake á dem iga a ekse.

Eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima

²⁶ Am sarte ñanna, eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima. Am eptsa-aara wá, a de tataya jammeje antara emnde a fetarfe, amá ñaaka ura a fanaa vuwa dekideki, adaba fartareka geni ñane keni gevge slefetarfe ba jirire.

²⁷ Amá Barnabas wá, a naba eksante Sawulu ñanna ádezeñjara, a puwansaa ñane ádeza emnde a bela, a de baternaa ñane ganakini Sawulu nanna Yaakadada áte baráma á dem Dimaska, antara elva na ni a bannaa Yaakadada ge Sawulu bademme. A ndaterhe zlabe ádaliye dzañdzanjire na a maganaa Sawulu ge ndater elva a Yaisu ge emnde am hude á Dimaska.

²⁸ A fantau á ba am sarte ñanna nja Sawulu antara emnde a bela, a jaa d'ába am hude á Urusaliima ba seke una á kataná ñane mazla-aara ge mága waazu an zhera á Yaisu, an ñaakire á lyawa.

²⁹ Ádeza Yahudiya-aha na tá ndáhá ba elva a Yunaniñkau keni a duwa Sawulu an elva a Yaisu,

a ndaterndáhá sera-aara ba kwakya, amá itare tá tataya kedá shifa-aara.

³⁰ Cenaráncena egdzar mama-aha-ŋjara maa, ta naba danse á dem Kaysariya, ganakini a ezzlála á dem Tarsus.

³¹ Daaci emnde a fetarfe am haha á Yahudiya, antara Galili, ira *Samariya njarinja an hairire mázla-aara, tá aŋkwa á far ba mága dzaŋdzaŋire am elva á Yaisu, tá aŋkwa á fá zherwe áte Yaakadada, aŋkwa Shedekwe Cudedde am dágave-aatare, á sagatersaga ba kelaazare.

A mbetaa estuwa Aynaiyas

³² Am sarte ɻanna maa, Piyer á já ba dába am tate-aha gergere. Vacite umele maa, a de zhara emnde a fetarfe na tá am Lida.

³³ Duwa-aara á dem ekse ɻanna, a de bera ura umele zhera-aara Aynaiyas, yawe tiise á taa tseteka am haha d̄ekidéki, ad̄aba gevge ɻguryekwe.

³⁴ Á ba Piyer á elvan ge ɻane: «Mbakaambe Yaisu *Almasiihu, tsetse, tsatsanaatsatse egdera á ɻa..» Kerten tsetsa Aynaiyas.

³⁵ Emnde na tá am Lida ɻanna, antara emnde a Saraun bademme naránnna, itare keni ta naba fetarehe áte Yaakadada Yaisu.

Tsetsa Tabita am emtsa

³⁶ Ndza aŋkwa mukse umele slefetarfe am ekse á Jaupe, zhera-aara Tabita, an elva a Yunaníŋkau wá, Daurkas. Amaana: Zaara. Mukse ɻanna wá, ma vaatara keni ɻane á maga ba slera á maggwire, aŋkwa á melateru ge talaga-aha keni.

37 Daaci a eksevaahé ge lapikere wá, a naba emtsehe. Bararanvebáre, ta de zlavanaahé am bere. Bere njanna átire ge bere-aha umele.

38 Dagave á tara Lida antara Jaupe yiyiyeka an kevaaye. Daaci cenaráncena emnde a fetarfe na tá am Jaupe, ganakini aňkwa Piyer am Lida. Daaci ta naba belanvaa emnde buwa, ganakini a sawa ba watsewatse tasle-aara.

39 Ba watsewatse a tsetehe ge Piyer, ta zlala ba kerde antara emnde a de dáha na. Ba damda Piyer wá, ta dán ba suuwe á dem bere na átire na, Piyer a de beraa wegyege a ñwasha bademme tá aňkwa á kyuwa emtsa na. Ba ta naa Piyer, tá aňkwa á kyuwa ásezenjara, tá ámberá ñgyekwaná buba antara náza tsekwa-aha umele na ndza a dzebanaa Daurkas am sarte na zlabe á ba an shifa-aara am dagave-aatare.

40 Daaci Piyer a naba bakese emnde bademme á segashe, a kezlaa ugje, a magaa maduwa, daaci a eptsapte á deza emtsa na, a ba ñane: Tabita! tsetse! A naba werante ice-aara Tabita, a tsetehe, a njehe.

41 Piyer a ñanaahé erva, a tsante bademme, daaci a dante wegyege a ñwasha na, antara emnde a fetarfe umele, a marateraa Daurkas an shifa-aara.

42 Labare njanna hyemhye am hude á Jaupe bademme, emnde ta naba fetarhe áte Yaakadada Yaisu.

43 Am iga a una njanna maa, Piyer haraare zlabe ádaliye am hude á Jaupe, am mba á slekkeda gwagwa umele zhera-aara Simaun.

10

Kaurnailiyus á dánhá Piyer á dem mba-aara

¹ Añkwa ura umele am Kaysariya zhera-aara Kaurnailiyus, palle á male-aha á sawji-aha á Rauma na tá dánháterá an sawji-aha á Italiya na.

² Zhel ḥanna wá, ḥanaaŋa nadina á Yahudiya-aha an tsáká ire. Nane an lyawa á Dadaamiya jipu, ḥane antara emnde-aara bademme am hude á há-aara tá iceka de ḥala Dadaamiya. Añkwa á melaterumele jipu ge Yahudiya-aha na tá am baakire.

³ Vacite umele an naduwar wá, Kaurnailiyus a shaa wahayu á sawa áza Dadaamiya, a naa malika á Dadaamiya samsa ba ḥgayye ásezenjara. A ba malika ḥanna á elvan ge ḥane: Kaurnailiyus!

⁴ A kante ice-aara Kaurnailiyus, a zharaa malika na amberá á gyagya, a ba ḥane: «A jaara uwe, edda-aaruwa?» A ḥwete ge malika na, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Dadaamiya lyevaalya maduwa á ḥja, hayánháya slera á maggwire na ká añkwa á maganá ka átevege talaga-aha, ḥane viyakaaka cekidéki.

⁵ Kina wá, naba ebbela emnde á ḥja á dem Jaupe, a de darakanteda dawale umele añkwa áhuwa zhera-aara Simaun Piyer.

⁶ Zhel ḥanna añkwa am mba á patuma-aara cepen-aara Simaun slekkeda gwagwa, bere-aara áte we á guwa yaikke.»

⁷ Ba zlazlálá malika na, Kaurnailiyus a naba dante emnde buwa am dagave á emnde na tá maganá slera am hude á há, antara sawji

palle am sawji-aha na tá ufa há-aara, sawji ɻanna keni d̄abetedaba nadina á Yahudiya-aha ba shagera.

⁸ Daaci a bateraa názu a ndanaa malika na bademme, a naba belaterbela á dem Jaupe na.

⁹ Dem makuralla-aara keni tá á ba áte baráma. Herzhe á maga vacitire wá, herzharanteherzhe Jaupe. Piyer ɻanna keni d̄altesálá áte ire á dzuguru ge mága maduwa.

¹⁰ Am sarte ɻanna keni ɻanaaaja waya Piyer, á kátá náza za mázla-aara. Am sarte na ni tá aŋkwa á tsatsaná náza za ɻanna maa, ɻane shánsha wáháyu á sawa áza Dadaamiya.

¹¹ Am wahayu-aara, á zhara ba samaya an wera wanje, aŋkwa á tsekwa duksa umele ba seke gwadafu yaikke á sem áhá, an ɻaña we á námbanjwa-aha-aara ufade kerde.

¹² Aŋkwa dabba-aha jeba gergere bademme, antara názu á hulmba am haha jeba gergere bademme, ira yiye-aha jeba gergere bademme am hude á duksa ɻanna.

¹³ A ba kwara umele á sawa am samaya á elvan ge Piyer: «Tsetse eksevaksa, icantice, ezza.»

¹⁴ Amá a ɻwete ge Piyer, a ba ɻane: «A'aa estuweka Yaakadada, adaba ba vaci palle keni zanuka harám, ma lipa keni.»

¹⁵ A ba kwara ɻanna á elvan ge ɻane zlabe ádaliye: «Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cufedde seke lipa.»

¹⁶ Ser keye aŋkwa á banánba estuwa. Am iga á una ɻanna, a naba eptsehe ge kazlaŋa ɻanna ádaliye á dem samaya.

¹⁷ Piyer wá, aŋkwa á dzama ba názena ni

á kátá á banná Dadaamiya an waháyu ḥanna. Daaci emnde a bela á Kaurnailiyus keni tá aŋkwa á tsatse áte we á bercame-aara, tá aŋkwa á enndava.

¹⁸ Ta kante kwárá, a ba itare: «Aŋkwa ura zhéra-aara Simaun Piyer am mba na emtu?»

¹⁹ Piyer am dzama ire keshekke, aŋkwa á tataya jirire á názena á kátá banánba Dadaamiya an wahayu na, á cená ba tá aŋkwa á tatayaaká zála keye ágashe, a ba Shéfekwe á Dadaamiya á elvan ge ḥane.

²⁰ Tsetse ettsekwa, de d̄abaterdába ba kina, maŋka gajawe dekiéeki adaba ya belateraa ba iya, a ba Shéfekwe Cudéddé.

²¹ Daaci a tsekwehe ge Piyer, a duhe á deza emnde ḥanna, a ba ḥane á elvan ge itare: «Náwa iya, iya edda una kwá aŋkwa á tatayaná kure, ázara á ba kure?»

²² Ta nwetehé, a ba itare tá elvan ge ḥane: «A belanjeraa Kaurnailiyus male á sawji-aha, ura mággwe, an lyawa á Dadaamiya jipu, ba Yahudiya-aha keni diyardiya. A bannaa ba malika á Dadaamiya ganakini sey á d̄akdáhá á dem mba-aara, ká de banánba názu ká an ḥane ge ndanda na.»

²³ Daaci a lyatervaahe ge Piyer á dem bere, a vaterte tate a zlava ge hare.

Mákuralla-aara ta tsetehe, a zlala antara itare. Emnde a fetarfe na tá am Jaupe keni emnde umele ta d̄abaterdába.

²⁴ Wergekse-aara lauktu daraada am Kaysariya. Daaci Kaurnailiyus a d̄ante emnde-aatare, antara slakate-aha-aara, tá aŋkwa ufa

sawa á Piyer na.

²⁵ Am sarte na damda Piyer, a se yainu á ba áte we á bercame Kaurnailiyus, a kezlanaa ugje ba shagera á katafke-aara.

²⁶ Amá a tsante ge Piyer, a ba ηane á elvan ge ηane: «Tsetse, iya keni ya ba urimagwe.»

²⁷ Piyer á baná ba elva ge Kaurnailiyus ta demaa ba estuwa á dem hude á há. Ta de beraa emnde kwakya jarammeje áhuwa.

²⁸ A ba ηane á elvan ge itare: «Ba kure keni diyakurdiya ganakini ura Yahudiya wá, á belannaaka nadina-aara ge nja antara ura á jeba umele, sakwa ge dem mba-aara. Amá a marisaa ba Dadaamiya geni ma ware keni a zharanka seke lipa.

²⁹ Adaba una ηanna náwa sanemsa adaba daha á ηa, maganka gajawe dekideki. Kina wá, wayanwáyá cena pute na ka dahiyyaa átugena na.»

³⁰ A ηwete ge Kaurnailiyus, a ba ηane: «Hare ufadire-aara vatena, vacite ηanna yá aŋkwa á maga maduwa á icavaciya, an zura ba seke una wá, yá zhárá ba ura á tse á katafke-aaruwa, naŋgyuwe-aara á maga wulwulire ba seke uwe,

³¹ a ba ηane á elvan ge iya: Kaurnailiyus, lyevaalya Dadaamiya maduwa á ηa, mela na ká aŋkwa á melaterwa ka ge talaga-aha na keni viyanaaka.

³² Kina wá, ebbela emnde á dem Jaupe, a de darakanteda Simaun Piyer, aŋkwa am mba á cepen-aara Simaun slekkeda gwagwa, há-aara aŋkwa áte we á guwa yaikke.

³³ Daaci ba watsewatse ya naba belakvaa

emnde á ba am sarte ηanna ge de dákðaha, ka keni fanþka ervaunjde, daaci yá slafaká we-aara adaba sawa á ηja. Kina wá, bademme á ηere na, ηja jamme á katafke á Dadaamiya áhuna ba ge cena názu a fakaara Yaakadada ge enndáhá-aara na.»

Waazu á Piyer am mba á Kaurnailiyus

³⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva a ba ηane: «Kina wá, diyandiya ganakini ba jirire gergerka emnde áza Dadaamiya.

³⁵ Emnde bademme, máki ura á njá an lyawa á Dadaamiya, anjkwa á maga jirire wá, ma ura a ekse-ara keni á hayánháyá Dadaamiya.

³⁶ Diyakurdiya Dadaamiya a velante elva-aara ge larde á *Iserayiila, elva ηanna wá, labáre á higa geni emnde tá shánsha hairire an Dadaamiya á kya erva an Yaisu *Almasiihu, ηane Yaakadada á emnde bademme.

³⁷ Ba kure keni diyakurdiya elva ηanna a fantau am Galili, am sarte na Yuhanna anjkwa á balaterá waazu á baptisma ge emnde na; diyakurdiya názu a mágava am hude á Yahudiya bademme am sarte ηanna.

³⁸ Ba kure keni diyakurdiya baakire á zlakta á Shedekwe Cufsedde na a vantaa Dadaamiya ge Yaakadada Yaisu ura Nasarátu, diyakurdiya názu a maganaa Yaisu am larde na, slera á maggwire na a maganaa ηane, a naba mbateraahe emnde na tá an shaitaine, adfaba Dadaamiya anjkwa antara ηane.

³⁹ Nere wá, ηja seyde-aha á názena a maganaa ηane am hude á Yahudiya bademme, antara

am Urusaliima na. Njane maa, ta janaa áte dzançala.

40 Amá Dadaamiya a tsante am fáyá am hare ge keyire. A vante baráma ganakini á maranjeránmárá ire-aara ge njere.

41 A marateraa ire-aara ge emnde bademme-ka, sey ba ge njere ña emnde na ni a dzeranjerse werre Dadaamiya ganakini ña seyde-aha na. Am iga a tsantetse-aara am fáyá na wá, njere zañeruze, shanjerushe antara njane.

42 A banjernaa ba njane an we-aara ganakini ñá ndaterndáhá elva-aara ge emnde bademme, ñá maga seydire-aara geni ba njane edda una a tsanaa Dadaamiya ge mága shairiya á emnde na tá an shifa, antara shairiya á emnde a fáyá bademme.

43 Nabi-aha bademme ndza ta enndáhá elva áte Yaisu, a ba itare: Ma ware una a fetaare áte njane keni, Dadaamiya á yanárye haypa-aha-aara adaba njane.»

Ma emnde na garevka Yahudiya-aha keni sharánsha Shedekwe Cudedde

44 Am sarte na Piyer anjkwa á maga waazu na wá, tsekwaterartsekwa Shedekwe Cudedde ge emnde a cenaa waazu-aara na bademme.

45 Yahudiya-aha na ta saa á daba Piyer, itare fartarefe na, daremda am mága najipu yaikke, geni mbate Dadaamiya á vatertereva Shedekwe Cudedde ge emnde umele keni.

46 Adaba tá cená ba tá anjkwa á ndáhá elva-aha áñwaslire, tá anjkwa á gálá Dadaamiya am yaikkire-aara. Daaci a ba Piyer:

⁴⁷ «Emnde na keni sharánsha Shedekwe Cudedse ba seke una ḥa shanaa ḥere. Kina mu, á piyaterantaa ware ganakini tá magaternaamaga baptisma an yawe?»

⁴⁸ Daaci a ba ḥane, a magarateranmaga baptism a zhera á Yaisu *Almasiihu. Am iga a una ḥanna maa, itare ta ndáva Piyer, ganakini á haraterveháre cekwaanjudi.

11

Piyer aŋkwa á vaterte sera á elva áte Kurnailiyus ge emnde a fetarfe am Urusaliima

¹ Cenaráncená emnde a bela, antara emnde a fetarfe umele na tá am Yahudiya, ganakini ba emnde a jeba umele keni tá aŋkwa emnde umele lyarvaalya elva á Dadaamiya.

² Daaci am sarte na daada Piyer á dem Urusaliima maa, Yahudiya-aha na fartarfe na ta fantau ge hábaza sera á Piyer, a ba itare tá elvan ge ḥane:

³ «Ekka ni ka naba dem mba á emnde na ta baaka am shedekwe, ka zu duksa antara itare!»

⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva, a tsakaterse sera á elva ḥanna bademme an pálpale.

⁵ A ba ḥane á elvan ge itare: «Iya wá, ndza yá am berni á Jaupe. Yá átira mága maduwa wá, ya naba shaa wáháyu. Yá zhárá ba duksa umele yaikke, á tsekwa á sawa am samaya á sezerwa ba herezhzhe. Duksa ḥanna ba seke gwadafu, an ḥanja we á nambanjwa-aha-aara ufade kerde.

⁶ Ya fete ice-aaruwa ba yamme ge zhárá názu am hude-aara wá, aŋkwa dabba-aha á bere, antara dabba-aha á kaamba jeba gergere

bademme, názu á hulmba am haha jeba gergere
bademme, ira yiye-aha jeba gergere bademme.

⁷ Daaci yá cená ba kwárá á biya elva á sawa am
samaya: Piyer, tsetse, eksevaksa, icantica, ezza.

⁸ Amá ya ḥwanante: A'aa estuweka
Yaakadada, adaba ba ser palle keni damka
duksa harám, ma lipa keni am mbuwe-aaruwa.

⁹ A ba kwárá ḥanna zlabe ádaliye á sawa
am samaya: Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya
cudedde seke lipa.

¹⁰ Ser keye anjkwa á biyánba kwárá ḥanna
estuwa. Am iga-aara a naba eptsehe zlabe
ádaliye ge kazlanja ḥanna á dem samaya.

¹¹ Á ba am sarte ḥanna maa, saremsa zála
ufade á sem mba na ya tsekwaam hude-
aara na, a belateraa zhel emnde a Kaysariya á
sezerwa.

¹² A ba Shedekwe á Dadaamiya á elvan ge iya:
Ezzlálá antara itare, maŋka gajawe d̄ekidéki.
Daaci ya naba tse ya duwa. Egdzar mama-aha
a miya na náwa itare ta uŋkwahe na keni, ta
naba duhe antara ya á de ba am hude á há á
zhel ḥanna.

¹³ A ndajerhe sera-aara bademme, geni a
tsekwaam malika á Dadaamiya am hude á há-aara
ba ge ḥane, a ba malika ḥanna, ebbela zála, a de
cfarakantedá Simaun Piyer am Jaupe,

¹⁴ watse á se bakánba ḥane elva na ni ká lyelye
shifa á ḥa an ḥane, ekka antara hude á há á ḥa
bademme.

¹⁵ Daaci ya naba magateraa waazu. Yá anjkwa
á magaterá waazu wá, a tsekwaam ge Shedekwe
Cudedde á setarge itare ba seke una ndza a

tsekwamiyar ge miya am zuñjwire na.

¹⁶ Daaci yehanteyeha elva na ndza a ndanaa Yaakadada, a ba ñane: Yuhanna wá, a magaterra baptisma ge emnde an yawe, amá kure, tá de magakurá baptisma an Shedekwe Cudeddse na.

¹⁷ Daaci estuwa, a vatertaa ba Dadaamiya an ire-aara Shedekwe Cudeddse, ba seke una ndza a vamite ge miya adaba fetarfire á miya áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. Yá dzegwándzegwa piyantaa slera-aara ge Dadaamiya emtu?»

¹⁸ Cenarancena elva ñanna, lauktu daralika á hábaza sera á Piyer mazla-aara. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: Una wá, ba jirire. A magaternaa ba Dadaamiya pute a maga tuba ge emnde a jeba umele keni, ganakini a sharansha shifa.

Emnde a fetarfe na tá am Antakiya

¹⁹ Am diyakurdiya ba kure keni, ganakini am sarte á ja Aitiyain, ndza aňkwa zlada áte emnde a fetarfe kyarkya á dem ekse-aha gergere, emnde umele-aatare kwaye ta zlálá á dem Finikiya, antara Kiprus, ira Antakiya na wá, itare ta de bálá ba waazu. Amá wá, sey ba ge Yahudiya-aha.

²⁰ Emnde umele-aatare ge emnde a Kiprus, antara emnde a Siraine, ta naba dem Antakiya. Itare wá, ta de magaterán ge Yahudiya-aha ka palle waazu, antara emnde na garevka Yahudiya-aha keni bademme. Ta de ndaater labáre á higa, elva a Yaakadada Yaisu.

21 Yaakadada Yaisu maresemáre hákuma-aara am itare. Adaba una ḥanna, emnde kwakya fartarefe, saremsa á sem sera-aara.

22 Dámda labáre-aatare á deza emnde a fetarfe na tá am Urusaliima maa, daaci ta naba bela Barnabas á dem Antakiya ḥanna.

23 Duwa-aara, ba ḥane keni de nanna ganakini Dadaamiya a gaterar barka kwakya ge emnde a fetarfe ḥanna, higa ge ḥane keni. A faterem ndzeda am vuwa kwakya geni a njarinja an lya á Dadaamiya, a dzalarka ḫekideki.

24 Barnabas ḥanna wá, ura mággwe, slefetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cudedde. Daaci emnde kwakya fartarfe áte Yaakadada.

25 Am iga a una ḥanna maa, Barnabas a sem Tarsus ge tataya Sawulu.

26 Am sarte na shansha, ta saa ba kerde á sem Antakiya. Ta se magaa sakanderi átirpalle, ta kwaraterse duksa kwakya ge emnde a fetarfe. Ta fantau á ba am Antakiya ḥanna zuṇjwe ge dáchá emnde a fetarfe an emnde á *Almasiihu.

27 Tá ankwa nabi-aha umele ta tsete am Urusaliima, ta dem Antakiya am sarte ḥanna,

28 a balese ge palle á nabi-aha ḥanna an hákuma á Shedekwe Cudedde, zhera-aara Agabus, a tsetehe, a tsaahé am dagave á emnde, a ba ḥane: Ankwa á sawa waya yaikke á sete duniya bademme. (Ba jirire ndza samsa waya ḥanna am zamáne á sleksu Kalawdiyus.)

29 Daaci ta naba ḥugdhaa sawari-aatare emnde a fetarfe, ganakini ma ware keni a faafa názu a dzegwanaa ḥane, tá de melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya an ḥane.

30 Ta naba jemaa sadake ɳanna, ta belaa tara Barnabas tá antara Sawulu an ɳane ádeza maleaha á emnde a fetarfe am Yahudiya.

12

**Hirudus a ja Yakuba, a belem Piyer am dañgay*

1 Am sarte ɳanna, fantaufe sleksu *Hirudus ge shateru zladfa ge emnde a fetarfe umele.

2 A ba ɳane: A jareja Yakuba egdza emmenjara ge Yuhanna an katsakar, ta naba jehe.

3 Nanna hayaránháyá Yahudiya-aha maa, a naba eksevaa Piyer keni, am hare-aha á muñri á depaiŋ na baaka shahi á makala am hude-aara na, a de zlenma am dañgay.

4 Am sarte na eksevaksa na wá, a puwaa sawji-aha kelaawa ju unjkwahe, ta tegese sawji-aha ɳanna gergeré ufade ge ufuwa-aara. Ate *Hirudus wá, ma andze á dáná á dem shairiya á katafke á zlamaha má zlauzla muñri á *Paska ɳanna bademme.

5 Daaci ba njá á Piyer am dañgay na, amá baaka puwansepue á emnde a fetarfe dekideki ge mága maduwa adfaba ɳane.

Malika a sanse Piyer am dañgay

6 Lauktú á semsa hare na a tsanaa *Hirudus na wá, á ba an vayiya ɳanna Piyer á pá ba hare-aara am dágave á sawji-aha buwa, erva-aara palle an ɳguda áte sawji na, erva palle keni an ɳguda áte una an kaderci bademme. Sawji-aha na tá ufa we á bere á dañgay ɳanna keni tá aŋkwa bademme.

⁷ A naba semhe ge malika á Yaakadada, hyemhya parakkire á Dadaamiya am hude á danjay ηanna bademme. Daaci malika na a de dejante Piyer, a tsante am hare: «Ettse ba watsewatse!» a ba ηane á elvan ge ηane. A palehe ge tsavaytsavaye áte erva-aha-aara ba estuwa, a puwehe á dem haha bademme.

⁸ A ba malika na á elvan ge ηane: «Halantehála náza ηguda hude á ηja, ηgudeseñgude hude, puwempuwa kimake á ηja am sera.» A naba maganaahe una ηanna Piyer. A ba ηane á elvan ge ηane: «Tsekwmētsekwa am kazlanja á ηja, sawa mi zlala.»

⁹ A tsetehe ge Piyer ba estuwa, aŋkwa á daba malika na, amá njanteka ηane áte jirire názena aŋkwa á maganá malika na, ηane a kurken á ba am wáháyu.

¹⁰ Daaci ba tá sawa, tá sawa, ta yesaa tate á njá á sawji-aha palle, ta yesaa una ge buwire, saremsa áte wákyiya yaikke na an maga an íre miyenne, má sakesse am una ηanna ká de ba am hude á berni na. Saremsa áte wákyiya ηanna, a wertaa ba ηane an ire-aara, ta naba sesehe á segáshe. Ta zlalete ba cekwaanjgudi áte barama á dem hude á berni wá, a medéhe ge malika na, a yaa Piyer ba ηane palle.

¹¹ Piyer á nanna mazla-aara názena a maganaa malika, a ba ηane: «Kina wá, diyandiya kwa, mbate Yaakadada a bela malika, a se ηezlise am hákuma á *Hirudus, antara lámare na ta yekivaa Yahudiya-aha na bademme.»

¹² Am sarte na shushe Piyer yawe am mága ηanna bademme maa, a naba dem mba á

Maari emmarge Yuhanna, Markus keni ba zhera-aara, a de beraa emnde kwakya tá aŋkwa ɳala Dadaamiya.

¹³ Daaci aŋkwa á já we á bere Piyer am mba á Maari, a sawa gyaale umele zhera-aara Raude, a se cena labare wá,

¹⁴ á cena ba kwárá á Piyer. Higetehiga Raude, kelaa ma á werá we á bere ɳanna wá, ɳane a eptsaa á dem hude á bere zlabe ádaliye ge ndahater ge emnde umele ganakini aŋkwa Piyer á tsá ágáshe.

¹⁵ A ba itare tá elvan ge ɳane: «Ká an shaitaine emtu Raude?» A ba ɳane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire una fideka.» A ba itare, má estuwa wá, una ba shedekwe-aara.

¹⁶ Amá Piyer yánka já we á bere na. Mázla-aara ta se werante, tá zhárá ba irice á Piyer á tse, tá maga ba najipu-aara.

¹⁷ A magateraa nalaama an erva ganakini a ndarka elva. A ndaterhe názena a maganaa Yaakadada ge sanse am daŋgay na, a ba ɳane á elvan ge itare: «Mbedawaterumbede ge tara Yakuba, antara egdzar mama-aha a miya umele.» Daaci ba segáshe-aara, a zlalehe á dem tate umele.

¹⁸ Weraawera ekse wá, ba palle a názu tá ndaaná sawji-aha na ta ufaa Piyer na baaka. Názu tá ndaaná itare, ba Piyer na mu a magáná estara?

¹⁹ A ba sleksu *Hirudus sey a tatayartátaya. Amá sharánká Piyer dekideki. A dateraa ndávaha ge sawji-aha na, am iga-aara, a ba ɳane, má ba estuwa wá, a cebareceba sawji-aha ɳanna am

kelaa-aara. Ba a ndaase una ɳanna, mazla-aara ba zlala-aara á dem Kaysariya, a de shekwaahé áhuwa.

*Elva áte emtsa á sleksu *Hirudus*

²⁰ A ba am sarte-aha ɳanna maa, ndza aŋkwa ervauŋde á sleksu *Hirudus áte emnde a ekse á Tirus, antara emnde a ekse á Sidaun bademme. Daaci emnde a ekse-aha ɳanna ta magaa sawari geni tá de slapala áza slekse; ta naba tatayevaa Balastus geni á dáterá ɳane á deza slekse ɳanna. Balastus ɳanna ura male. Hude á há á slekse ɳanna bademme am erva-aara. Daaci duwa-aatare ádeza sleksu Hirudus, ta de tataya hairire am dágave-aatare. Adaba zuze á emnde a ekse-aha ɳanna bademme á segáshe á ba am kwará á slekse ɳanna.

²¹ Daaci sleksu Hirudus a fateraa sarte á já ire-aatare. Samsa sarte ɳanna maa, Hirudus a tsekewemaa am zane á sleksire a njemaa am kurshi á sleksire, a fantau ge ndaater elva.

²² Amá ta naba ɳwete ge emnde bademme á ba an ká kwará á dem zhegela, a ba itare: Dadaamiya una á ndáhá elva na, urimagweka. Ba a cennaa una ɳanna sleksu Hirudus, a naba shafante ire-aara.

²³ Daaci a se zlavanaahe ge malika á Yaakadada á ba am sarte ɳanna an lapikere, adaba a eksetaa slede á Dadaamiya. A zanse hude záhe á hude, daaci a naba emtsehe.

²⁴ Amá elva á Dadaamiya wá, hwiyaaahwiya baaka zlakta-aara.

²⁵ Tara Barnabas antara Sawulu magarnaamaga slera na ta faterarfe, ta belaterbela á dem

Urusaliima na, ta saa ba kerde antara Yuhanna Markus á sem Antakiya.

13

Tá an dzena tara Barnabas antara Sawulu ge dem larde umele

¹ Am aiklaisiya á Antakiya wá, tá ankwa nabi-aha, antara emnde a kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Náwa zhera-aha-aatare: Barnabas, Simaiyaun, Ura Dañjwe keni ba zhera-aara, Lukiyus, ñane ura Siraine, Manahun, ñane slenja á sleksu *Hirudus, ira Sawulu.

² Vacite umele tá am sera á Dadaamiya, tá ankwa tsufa ndera wá, a ba Shedekwe Cudedde á elvan ge itare: «Tara Barnabas antara Sawulu wá, yawáterya ge ire-aatare ge mága slera na ya daater ge ñane na.»

³ Daaci ta tsufete ndera, ta magaterar maduwa, ta puwaterar *erva a barka, lauktu ta belaterbela á de maga slera ñanna.

Slera á tara Barnabas antara Sawulu am Kiprus

⁴ Am a dzeratersaa Shedekwe Cudedde tara Barnabas antara Sawulu ge belaterbela, ba zlala-aatare á dem Sailaiwkiya, ta de dema am paare á yawe áhuwa ge dem Kiprus am dágave á yawe.

⁵ Ta de tsekwa am Salami am haha ñanna, daaci ta de fantau ba ge de bálá elva á Dadaamiya am *mashidi-aha á Yahudiya-aha áhuwa. Yuhanna Markus keni antara ba itare, ankwa á melaterumele.

6 Ta jem dába praatte am haha á Kiprus ḷanna. Herzhe tá degáshe am haha ḷanna, kwaye ta dem Pafaus am halavuwa-aara. Am Pafaus maa, ta de já ba ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Bar-Yaisu, slemaga namselkwa, a bantsa ḷane: Ya nabi, mbate fida.

7 Zhel ḷanna ta emnde a njá antara raizhauŋ á haha á Kiprus, zhera-aara Saigiyus Paulaus sleŋkale jipu. Daaci raizhauŋ a cfante tara Barnabas antara Sawulu á dezenjara, adaba á kátá cená elva á Dadaamiya.

8 Amá Ailimas, una zhera á slemaga namselkwe na an elva a Yunaniŋkau-aha, ḷane ekserka duwa á tara Barnabas á deza raizhauŋ na dékideki. Á kátá piyantá fetarfire ba dékideki ge raizhauŋ.

9 Daaci Sawulu, Paul keni ba zhera-aara, an naha an Shedekwe Cudedde, a ḷgyainŋgyainse ice,

10 a ba ḷane á elvan ge zhel ḷanna: «Hey! Zhel shaitaine, a ba ka ka yaimyaime, ká maga ba kemaŋgerire, ka kelaade á jirire bademmeka? Ká yainya emtu badza slera á Dadaamiya na?

11 Náwa Dadaamiya á fakar názu á fakarfe, sey ká gevge wulfe emtsaade cekwaanġgudí, ká shekwaashékwa ká nánka vaciya an ice á ḷna.» Kerten a naba wulfete ge Ailimas, á tatapaná an nadafa antara názlaħba bademmme ge tataya ura á tadaná an erva.

12 Nanna raizhauŋ una ḷanna, ḷane a naba fetarehe áte Yaakadada, aŋkwa á cená názu tá kwaransekŵáre, aŋkwa á maga najipu-aara.

Tara Paul antara Barnabas am Antakiya, haha á Pisidiya

13 Tara Paul yaránya Pafaus, daremda am paare á yawe, zlarzlálá á dem Pairge am haha á Pamfiliya. A de yateraa áhuwa Yuhanna Markus, njane a eptsaa á dem Urusaliima.

14 Amá tara Paul wá, ta tsete am Pairge njanna, kwaye ta zlálá á dem Antakiya am haha á Pisidiya. An vaci puwansepuwe maa, ta duhe á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de njanjehe.

15 Am sarte na ndarsende *tawraita, antara wakita á nabi-aha, male-aha á mashidi njanna ta belaterve we ge tara Paul, a ba itare tá elvan ge itare: «Máki aŋkwa elva kwá ndaater ge emnde ge vaterte ndzedfa an njane wá, ndaundáhá kina egdzar mama-aha-aaruwa.»

16 Daaci a naba tsetehe ge Paul, a magateraa nalaama an erva, a fantau ge ndaater elva, a ba njane: «Kure emnde a *Iserayiila, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme, cenaucena:

17 Dadaamiya na mí ḋabaná miya emnde a *Iserayiila na wá, ndza a dzeratersaa ba njane eggye-aha a miya werre, kwaye a de gelateraa am haha á emnde, am Misera. Am iga á una njanna maa, a saterse am Misera njanna an hákuma-aara.

18 Yawe kul ufade á fá ba ervaunđe an itare am kaamba.

19 Daaci a kedaa jeba gergere vuye antara slekse-aha-aatare bademme am Kanaana, a vaterte haha ge emnde-aara Iserayiila-aha.

20 Bademme á una njanna wá,

shekwaashhekwa-aara á maga yawe deremke ufade an kul ilyeße. Am iga-aara maa, Dadaamiya a dzerese emnde umele am itare, a gaterve narkali-aha ge kyá shairiya-aatare. A magán ba estuwa dem zamane á nabi Samiyail.

²¹ «Am iga-aara maa, itare ta ndavanu slekse ge Dadaamiya, a vaterte Sawulu egdza á Kis. Nane ura jeba á Bainjamain. A magaa iva kul ufade am sleksire.

²² Am iga á yawe kul ufade wá, Dadaamiya yanaaya Sawulu, a vaterte *Dawuda ge slekse-aatare. Náwa názu a ndaasa Dadaamiya áte sleksu Dawuda: Ya hayanaa á ba an háyá Dawuda egdza á Yaisa, diyandiya geni á de maganaamaga njane názena yá kataná ya bademme.

²³ Kina wá, Dadaamiya a eksese ura am dágave á eggye-aha á Dawuda njanna, a ganve sleyaterlya itare emnde a *Iserayiila bademme. Ba seke una ni ndza a bateranba ganakini watse á vaterte ura, sleyaterlya na. Ura njanna wá, Yaisu.

²⁴ Am sarte na zlabe marseka Yaisu ire-aara parakke áza emnde wá, Yuhanna a magateraa waazu ge emnde a Iserayiila, a ndaterndáhá geni a magarmága tuba, tá magateraamaga baptisma.

²⁵ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yuhanna wá, a naba ndavateruhe, a ba njane: Kwa kurken ya ware njane? Iya wá, ya edda una kwá ufaná kure ka. Nane aŋkwa á sawa. Ba ge slesadfanse kimake am sera keni hyanefka ya cekideki.

²⁶ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure eggae-aha á Ibrahim, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme na, Dadaamiya a

belamiyán ba ge miya labare á lya ura ηanna.

²⁷ Amá cенарánка emnde a Urusaliima antara male-aha-aatare ganakini ba Yaisu una sleya ura, cенарánка názu ta ndahanaa nabi-aha na. Tá ndáhá ba ηane tsa ba kelaa vaci puwansepwe am mashidi-aha-aatare, aley ta eksevaa Yaisu, ta zuhe an shairiya. Estuwa, ta maganaahe keni ba itare ηanna zlabe adaliye elva a nabi-aha ηanna.

²⁸ Sharánka tsa haypa áte ηane hyephye ge já shifa-aara, aley a ba itare tá elvan ge sleksu *Pilaatu: Sey ká ja ba shifa-aara bademme.

²⁹ Magaraamaga názu ndza ta ndahanaa nabi-aha áte Yaisu wá, ta tsekwanaahe ge emnde umele áte dzangala ηanna, ta de hedfehe.

³⁰ Amá a se tsante ge Dadaamiya am fáyá.

³¹ Am hare-aha kwakya una Yaisu aŋkwa á maraterá ire-aara ge emnde na ndza tá njá á ba antara ηane na. Aŋkwa á maraterá ire-aara kwaye á sa am Galili, dem Urusaliima bademme. Ba emnde ηanna una ta seyde-aha-aara. Tá aŋkwa á ndater elva-aara ge emnde a *Iserayiila.

³² Ba ηere na keni, ηa sakuraa ba labare á higa ηanna. Ηa se bakuraa duksa na ni ndza a baternaa Dadaamiya ge eggye-aha a miya ganakini watse á vaterteva na.

³³ A vamite ge miya na ma eggye-aha-aatare na duksa ηanna. Adaba a tsante Yaisu am fáyá ba seke una aŋkwa an puwa am jabura buwa na. A ba ηane:

Vatena wá, gakevge egdza-aaruwa, Iya keni ya Eddeña.

³⁴ Ndza a bánba zlabe ádaliye Dadaamiya ganakini watse á tsantetse Yaisu am fáyá, á de sevka vuwa-aara dekideki. A ba ñane:

Ba jirire, watse yá gakarge barka-aaruwa ba seke una ndza ya banán ge *Dawuda ganakini watse yá magannaamaga na.

³⁵ A ba Dawuda zlabe ádaliye am wakita-aara:

Ká yánka á sevse vuwa á sleslera á ña dékideki.

³⁶ Ñane wá, a maganaa slera ge Dadaamiya am zamane-aara, amá zlauzla ndzedaa-aara, emtsamtsa, ta hedaterve ge eggye-aha-ñara. Ñane wá, sevse.

³⁷ Amá edda una tsantetsa Dadaamiya am fáyá na wá, ñane sevka vuwa-aara dékideki.

³⁸⁻³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, shagera ba kwá cena názena ñá anjkwa ndakurndá na: Dadaamiya á de yakuraarye haypa-aha á kure wá, sey adaba Yaisu. Ma ware keni má fetarfa edda-aara á ba áte ñane wá, Dadaamiya á vanteva jirire. Una názu dzegwánka *tawraita magaterán ge emnde.

⁴⁰ Faufa hyema ba shagera geni a gevka názena ta ndahanaa nabi-aha na áte kure.

⁴¹ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

Cenaucena kure emnde na kwá anjkwa á epsawa elva á Dadaamiya na, dawemda am mága najipu, geni kedakurkedfire. Adaba yá de maga názena, ma tá palakurá sera-aara keni, kwá de cenánka dékideki na am zamane á kure.»

⁴² Tá degáshe am mashidi ñanna tara Paul antara Barnabas wá, ta naba ndavaterndáva geni a sarsawa zlabe ádaliye am maka na á

de sawa na keni vaci puwansepuwe, geni tá se vaterteva zlabe ádaliye waazu ñanna.

43 Am sarte na tá aŋkwa kya emnde bademme, kwakya Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na ta dema an de am nadina á Yahudiya-aha na, ta d'ába tara Paul zlabe ádaliye. Daaci tara Paul tá an Barnabas ta vaterte sera á elva-aha kwakya, ta faterem ndzedfa am vuwa kwakya geni a gazlarka cekideki, a tsaraatse á ba áte ñgurna na ni a magaternaa Yaakadada.

44 Samsa vaci puwansepuwe, saremsa emnde ba kwakya ba seke jarauka am bere cekideki, bademme ta se cena ba waazu.

45 Ba ta naa dikele á emnde na Yahudiya-aha wá, ta naba fantau ge shelha am ervaunđe-aatare áte emnde ñanna. Daaci ba elva na aŋkwa á ndahaná Paul na keni, ta maganaa gajawe, ta zlazlese antara ba ire-aara.

46 Tara Paul antara Barnabas ta naba shersetice, a ba itare tá elvan ge itare: «Zlaya geni njá sakurán ge kure emtsaadé zuŋŋwe elva á Dadaamiya, amá kwa yanaa ba kure tsawe wá, ñere zlalanjerzlala á deza emnde a jeba umele. Emtu mändzawé ázekure Dadaamiya aŋkwa á vakurte shifa aŋwaslire na emtu?

47 Cenaucena názu á ndahaná wakita á Dadaamiya; a fanjeraara Yaakadada:

Ya fak geni ká maraterá parakkire-aaruwa ge larde-aha á duniya bademme, ká daterná ka elva a lya shifa, ma ge emnde na tá áme keni bademme.»

48 Ba ta cenaa una ñanna emnde na ta Yahudiya-aha ka na wá, higa ge itare. Ta

fantau ge gálá Yaakadada adaba elva-aara. Daaci bademme á emnde na ndza tá an dzera áza Dadaamiya ge sha shifa ájwaslire na, garevge emnde a fetarfe.

⁴⁹ Daaci a hyemaa estuwa elva á Dadaamiya am larde njanna.

⁵⁰ Amá duwa á Yahudiya-aha wá, ta de tsante ervaunjde á male-aha á berni njanna, antara njwasha ngangaha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na bademme áte tara Paul antara Barnabas, ta shateru zlada kwakya, ta naba bakaterse am kwara-aatare.

⁵¹ Daaci ta naba papateraahe berbere á hahaaatare áte sera-aha-aatare, ta yateraa áte uk-suwe, ta naba zlala-aatare á dem Ikauniya.

⁵² Amá emnde a fetarfe na tá am Antakiya njanna wá, baaka lámbe-aatare, tá an naha an Shedekwe Cudescde, higa-aatare ba kela-aara.

14

Tara Paul antara Barnabas am Ikauniya

¹ Am sarte na daraada tara Paul antara Barnabas am Ikauniya, áhuwa keni duksa a de magava ba kalkale antara una ta maganaa am Antakiya. Duwa-aatare á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de magaa waazu, Yahudiya-aha antara emnde na garevka Yahudiya-aha emnde kwakya fartarfe.

² Amá duwa á Yahudiya-aha na fartareka na wá, ta naba tsante ervaunjde á emnde umele na itare keni zlabe fartareka na, geni a darateránda dágala ge tara Paul.

³ Amá keni hararaaháre jipu am Ikauniya ḥanna, ta kwaraterse elva a Yaakadada á ba an dzanjdzanjire ge emnde. Yaakadada keni a vaterter hákuma, ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. A maraterse an una ḥanna geni elva na tá ankwa á kwaratersá itare ge emnde áte ḥgurna-aara na wá, jirire bademme.

⁴ Daaci emnde a ekse tegarsetege gergere buwa. Emnde umele tá am dalbe á Yahudiya-aha, emnde umele keni tá am dalbe á emnde a bela.

⁵ Daaci Yahudiya-aha, antara male-aha-aatare, ira emnde na garevka Yahudiya-aha, bademme ta magaa niya-aatare ge ceba emnde buwa na ba dekideki an nákwa.

⁶ Ba cенaráncena una ḥanna, mazla-aara zha-gade ge itare á dem Listira, antara Dairbe, ekse-aha ḥanna am haha á Likauniya, antara ekse-aha umele na am kwara ḥanna bademme.

⁷ Ta de fantau ge bálá labáre á higa, elva a Yisu *Almasiihu áhuwa.

Tara Paul antara Barnabas am Listira, antara Dairbe

⁸ Am Listira maa, ndza ankwa ura ḥguryekwe wá, á njá á ba am haha, ácfaba an mátsá sera-aha-aara bademme. Ta yese ba estuwa, tsamka am zhegela dekideki ge zlala, cfaba ta yáná an mátsá ubiya ba estuwa.

⁹ Vacite umele maa, zhel ḥanna ankwa cena waazu á Paul. Slebela ḥanna a zharaa zhel ḥanna wá, a naba diyeddiye ganakini ankwa fetarfe á zhel ḥanna ge sha ire-aara.

10 Daaci a kante kwara-aara á dem zhegela slebela: «Tsetse, tsatse am zhegela,» a ba ηane á elvan ge ηane. Hattse a naba tsete ge zhel ηanna, ankwa ázlala.

11 Naranna dikele á emnde na najipu ηanna, ta naba fu hula á ba an ndzedfa, a ba itare an elva a ekse ηanna, amaana elva a Likauniya: Dadaamiya-aha nyairevnye emnde, náwa itare saremsa ásezenjere!

12 Barnabas ta dñanaa an dadaamiya-aatare Jaiwus, Paul ηane ta dahanaa an dadaamiya-aatare *Hairmais adaba ηane edda ándahá elva.

13 Hele-aatare ηanna tá dñahaná an Jaiwus na wá, ta nderanaa bere áte iga a ekse. Male á hele ηanna tá dñahaná an Jaiwus na, a naba saa dalau-aha tá an cada an ugbene-aha jili gergere, daaci a se tsateraahe áte we á bere á hele ηanna. Male á hele, antara emnde bademme wayarwáyá tá cebaterá dalau-aha an cada na ge tara Paul antara Barnabas.

14 De cenaráncena una ηanna emnde a bela na, ta naba dzadzaa zane áte vuwa-aatare, ta duhe á dem dágave-aatare á ba an zhagade, ta kante kwara, a ba itare tá elvan ge itare:

15 «Ja baa ba kure dawalaa na: Kwá magán ge uwe jeba una? Ábi ηere ηa emndimagwaha ba seke kure. Ηere ηa sakuraa labáre á higa geni kwa yánya hele-aha ηanna, adaba baaka nampire-aara. Lyauvalya elva á Dadaamiya á jirire na á fá shifa am ura na. Ήane wá, a nderanaa ηane samaya, antara haha, antara yawe-aha bademme, ira názu am hude áduksa-aha ηanna bademme.

16 Werre wá, Dadaamiya a yaa emnde bademme, ma emnde-ara keni ndza tá daba ba unjule-aatare.

17 Ba werre njanna keni wá, Dadaamiya ndza anjkwa á maraterse ire-aara ge emnde an slera á maggwire na anjkwa á maganá njane. Anjkwa á hyakurá yawe á sá am samaya, á vakurte slak-slakire geni kwá sanaasa duksa-aha á kure an sarte-aara, anjkwa á zakuru náza za, á vakurte higa am ervaunjde, bademme ba Dadaamiya.»

18 Waazu njanna bademme demda tsa am hyema-aatare, aley ta piyaterante ba zlahhe ge kyula emnde a bela na.

19 Am iga-aara maa, ta sem ge Yahudiya-aha á sa am Antakiya am haha á Pisidiya, antara á sa am ekse á Ikauniya, ta se tsanta itare ervaunjde á emnde bademme áte Paul. Daaci emnde bademme ta naba gwarhe ge Paul ge dzaganá an nákwá, ta tedese á dem iga a ekse, ta kurken emtsamtsa.

20 Amá de jarammejhá emnde a fetarfe arge njane wá, a naba tsetehe, ta dema am hude á ekse antara ba njane. Makuralla-aara ta naba zlala-aatare antara Barnabas á dem Dairbe.

Tara Paul antara Barnabas eptsareptsá á sem Antakiya am Pisidiya

21 Tara Paul antara Barnabas magarnaamaga waazu á labáre á higa, elva a Yaisu am ekse á Dairbe, emnde kwakya fartarfe. Am iga-aara maa, ta eptsehe á sem ekse á Listira, antara Ikauniya, lauktu saraasa á sem Antakiya am Pisidiya.

22 Ta se faterem ndzedá am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe am ekse-aha ḥanna. A ba itare tá elvan ge emnde a fetarfe: Sey mi bashubáshe zlada-aha kwakya emtsaadé, lauktu mi demda á dem zlanna á Dadaamiya.

23 Bademme a ekse na ta dema itare, ta de shaa emnde a fetarfe, lauktu tá zlálá wá, tá dzeraterá emnde a sawari á ba am dágave-aatare ḥanna, tá tsufa nderá, tá magaterar maduwa ge emnde ḥanna, daaci tá yaterya am erva a Yaakadada na ta fetaara itare áte ḥane na, itare tá zlálá-aatare.

24 Ta degashe praatte am haha á Pisidiya, tá magán ba estuwa, daraada á dem haha á Pamfiliya.

25 Ta de ndaterhe elva á Dadaamiya ge emnde am ekse á Pairge, daaci kwaye ta zlala á dem Ataliya.

26 Tsante áhuwa wá, ta zlálá an paare á yawe á dem Antakiya. Ekse ḥanna wá, ekse na ndza ta yateraa am erva a Yaakadada, geni á magaterá ḥgurna á mága slera na a fateraara ḥane na. Slera ḥanna una magarnaamaga, saraasa na.

27 Saraasa am Antakiya maa, ta se jemaa emnde a fetarfe, ta ndaterhe názena a maganaa Dadaamiya an itare bademme, antara baráma na a weratertaa Dadaamiya ge emnde a jeba umele, ganakini itare keni a fartarfe áte Yisu.

28 Njarinja áhuwa ḥanna, hararaaháre jipu áza emnde a fetarfe.

15

Jáháva yaikke am Urusaliima

¹ Ta duhe ge emnde umele á da am Yahudiya ta dem Antakiya, ta de kwaraterse elva na ge emnde a fetarfe na tá áhuwa. A ba itare tá elvan ge itare: «Máki dakuremka am shedekwe áte una a ndaanaa *tawraita a Muusa wá, kure kwá taa enzleska dékideki.»

² Amá eksararka tara Paul antara Barnabas tsáha njanna dékideki. Daaci njaanja gajawe yaikke am dágave-aatare arge elva njanna. Am iga-aara maa, itare bademme ta dema am sawari palle, geni a darduwa tara Paul antara Barnabas, ira emnde umele á dem Urusaliima a de ndarndáhá elva njanna antara emnde a bela, ira emnde a sawari á aiklaisiya áhuwa.

³ Daaci ta belateraa estuwa emnde a fetarfe. Am shula-aatare maa, ta kyaa ba hude á Finikiya, antara hude á *Samariya praatte, tá aňkwa á ndaater ge emnde a fetarfe átira zlala, geni emnde a jeba umele keni fartarfe áte Dadaamiya. Una njanna a vaterte higa ge emnde a fetarfe bademme.

⁴ Daraada am Urusaliima, lyaratervaalya emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme. Daaci tara Paul ta fantau ge ndaater názu a maganaa Dadaamiya an itare bademme.

⁵ Amá ta tsetehe ge Yahudiya-aha umele, ta emnde á *Farisa-aha, fartarfe tsa, amá a ba itare: Emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na wá, sey tá puwaterpuwa bademme á dem shedekwe, tá ndaaterndáhá sey tá daba *tawraita a Muusa.

⁶ Jarammeja emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, itare ta njar ge ndáhá elva njanna zlabe ádaliye.

⁷ Shekwaraashekwa arge elva ɳanna, am iga-aara a tsete ge Piyer, a ba ɳane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Ba kure keni diyakurdiya ganakini Dadaamiya a eksise vateneka ge daterá labáre á higa ge emnde a jeba umele, geni itare keni a cенарваацена, a fartarfe.

⁸ Am Dadaamiya ɳane diyaadiya ervaunjde á emnde, a naba vaterete Shedekwe Cudeddse ba seke una a vamite ge miya na wá, ba ganakini lyatervaalyire.

⁹ ɳane magaaka gergerire ḋekideki am dágave á miya antara itare, a baraterse ervaunjde adaba fartarfe.

¹⁰ Labára kure kwá faterar gwatame á *tawraita na kwaye am eggye-aha a miya, sem zamane á miya keni, ba palle á ura a dzegwándezegwa baaka na? Kwá tataya názu am hude á Dadaamiya emtu?

¹¹ Ba miya keni am salikataliya na wá, famitarfe áte Yaakadada Yaisu, geni a lyamisaa á ba adaba ɳgurna-aara ba seke itare.»

¹² Emnde am jáháva bademme ḋarudé tseri-iyé, ta cená ba tara Paul antara Barnabas mazla-aara, tá ndaater nalaama-aha, antara najipu-aha na a maganaa Dadaamiya á kya erva an itare am dágave á emnde a jeba umele.

¹³ Zlarnaazle itare elva-aatare bademme, a eksante elva Yakuba, a ba ɳane á elvan ge emnde: «Cenaucena egdzar mama-aha-aaruwa:

¹⁴ Náwa mi cenáncena a ndaamindáhá Simaun bademme, ganakini Dadaamiya aŋkwa

á fateru hyema ge emnde na garevka Yahudiya-aha kwaye am fantaufe á fetarfíre, a dzeresaa ba njane emnde na, geni tá de gev emnde-aara.

¹⁵ Elva njanna wá, tá zláláva antara elva-aha na ndza ta ndaanaa nabi-aha na. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

¹⁶ Am iga á una njanna wá, watse yá sawa, a ba Yaakadada. Yá se tsatsanaatsatse lákwá á há á *Dawuda na bademme. Ma haraare badza-aara keni, yá se tsatsanaatsatse bademme,

¹⁷ lauktu emnde umele tá de shantaushe ge tate á Yaakadada, ba estuwa ge emnde a lardeaha umele na a datersaa njane am duniya bademme.

¹⁸ Kwaya njane názu a ndaanaa Yaakadada, edda una a sansaa njane vateneka duksa-aha njanna.»

¹⁹ Daaci a eksante elva-aara ádaliye Yakuba, a ba njane: «Áte ya wá, magaumika názena ni watse á vaterte shunjula ge emnde a jeba umele na ta sem sera á Dadaamiya.

²⁰ Amá mi puwatertepuwa nalmesheri, mi ndaaterndáhá a zarka hyuwa na ta icanante ge hele, una njanna harám; a magarka gwardzire, a zarka uzhe, antara ma hyuwa-ara keni má icaaka.

²¹ Adaba kwaye am zamane-aha na dedde na emnde tá aŋkwa á bálá waazu am *tawraita a Muusa am ekse-aha gergere, tá aŋkwa enndáhá ba kelaa vaci puwansepewe.»

Nalmesheri na ta belanaa aiklaisiya-aha á Urusaliima á dem Antakiya

22 Am iga á una ḥanna maa, emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme, njarantenja ganakini tá dzeresedzere emnde am dágave-aatare, tá jatermaare antara tara Paul tá an Barnabas, tá belaterá á dem Antakiya. Daaci ta dzerese tara Yahuda Barsabas antara Silas. Bukerđe-aatare ta ba emnde na tá an dáradza áza emnde a fetarfe bademme.

23 Daaci ta puwete nalmesheri na, ta belaterbela an ḥane. A ba itare am nalmesheri ḥanna:

«Wakita na ḥa puwetaa ba ḥere emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ḥa egdzar mama-aha a kure, ḥá aŋkwa á gakur use á ḥere ge kure emnde a fetarfe na kwá am Antakiya, am Siriya, antara am Silikiya.

24 Cenajeráncena ganakini de sharakursha emnde á ḥere umele, ta de fakurma am dzámá ire, antara shunjula an elva-aha-aatare, amá ḥere wá, baaka we á ḥere am huđe-aara ta duwa ba itare.

25 Adaba una ḥanna, náwa ḥa dzerese emnde na ḥa diyatersaa ḥere áte ye á ḥere palle, tá aŋkwa duwa antara tara Paul tá an Barnabas ádeze kure.

26 Ba tara Paul antara Barnabas na ta yá shifa-aatare bademme ge mága slera á Yaakadada Yaisu *Almasihu na.

27 Kwaye ḥá belá tara Yahuda antara Silas ádeze kure, tá de palakurnaapálá itare názena ḥa puwetaa am nalmesheri á ḥere, we-aatare una, we á kure keni una.

28 Namaari á Shedekwe Cudedde, antara njere wá, njanjerantenja ganakini njá fakurarka duksa umele, hyaahya ba una náwa njane na; adaba degdega ba njane:

29 Kure wá, zauka hyuwa na má ta icante ge mága hele, zauka uzhe, zauka hyuwa na má icaranteka an ica na, magauka gwardzire keni. Má tsufakurtetsufa ire á kure am una-aha njanna wá, magakurnaa-maga duksa shagera. Á jámimá shifa!»

30 Daaci ta vaterte nalmesheri na ge emnde na ta dzeratersaa itare na, ta faterte áte baráma á Antakiya. Daraada áhuwa maa, ta de jemaa emnde a fetarfe bademme, ta vaterte nalmesheri njanna.

31 Am sarte na ndarsendáhe nalmesheri njanna, elva njanna zlavanaazlava ervaunjde-aatare, a faterem ndzedfa kwakya am vuwa.

32 Tara Yahuda antara Silas ta kwaraterse elva kwakya, adaba itare an ire-aatare keni ta nabi-aha. Farateremfa ndzedfa, antara midalire kwakya am vuwa.

33 Daaci hararaare cekwa áhuwa. Am sarte na tá sa maa, ta puwatersehe ge egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta yekateru mága shula an hairire áseza emnde na ta belaterbela na. ((

34 Amá á njá áhuwa á ba Silas.))

35 Tara Paul antara Barnabas wá, hararaare am Antakiya njanna. Itare antara emnde umele ta ba kwakya ta kwaraterse elva a Yaakadada ge emnde, ta magaa waazu baaka zlakte-aara.

Tegava á tara Paul antara Barnabas

³⁶ Haraare cekwaangudi wá, a ba Paul á elvan ge Barnabas: «Eptsamiptsa á dem eksa-aha na mi balese elva á Yaakadada am hude-aara na, mí de zhárá egdzar mama-aha a miya ma ta estara keni.»

³⁷ Ane, a ba Barnabas, amá njane wá, á kátá á dabaterdába Yuhanna Markus keni.

³⁸ Una njanna eksaaka ire á Paul, adaba ndza yaterya dawale njanna am Pamfiliya, zlanaaka slera njanna antara itare.

³⁹ Daaci jammeka elva-aatare. Adaba una njanna ta naba tegava áhuwa. Barnabas a eksante Markus njanna antara njane, ta dema am paare á yawe, kwaye ta zlala á dem Kiprus.

⁴⁰ Paul wá, njane a eksese Silas. Emnde a fetarfe ta yateraa am erva á Yaakadada an maduwa, ganakini á magaternaamaga njurnage mága slera-aara, lauktu ta zlala.

⁴¹ Itare keni ta de kyá hude á Siriya, antara hude á Silikiya praatte, ta de faterem ndzeda am vuwa ge emnde a fetarfe áhuwa.

16

Tara Paul ta eksetaa Timaute ge ja daba kerde

¹ Daaci daraada tara Paul am Dairbe, antara am Listira, ta de bera ura fetarfe umele áhuwa, zhera-aara Timaute, emmenjara mukse Yahudiya slefetarfe. Amá eddenjara wá, ura Yunaninkau.

² Badsemme á emnde a fetarfe na tá am Listira, antara Ikauniya, tá zleba ba njane.

³ Paul á kátá eksante Timaute njanna am dágave-aatare tá ja dába kerde. Daaci a eksante, amá a belema am shedekwe emtsaadé,

adaba ice á Yahudiya-aha. Adaba Yahudiya-aha na tá am ekse-aha ηanna bademme diyardiya ganakini Timaute egdza a zhel Yunaniŋkau.

⁴ Daaci bademme a ekse na má ta demá itare, tá aŋkwa á ndaater elva na ta tsanaa emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya á Urusaliima na, ganakini itare keni a magarmága fesarfire áte elva ηanna.

⁵ Adaba una ηanna, emnde a fetarfe bademme sharánsha ndzedfa, ma emnde na tá áme keni ba kelaazare tá far ba sága.

Paul shansha wahayu am Terauwas

⁶ Am iga a una ηanna maa, tara Paul tá kátá de bálá elva á Dadaamiya am haha á Aziya wá, a naba piyaterte ge Shedekwe Cudedde. Adaba una ηanna, kwaye ta cikante á dem Firigiya, antara Galatiya.

⁷ Tsante áhuwa, tá kátá dem haha á Bitiniya. Ba daraada átevge Miziya wá, dawmbarka á ba Shedekwe á Yaisu.

⁸ Daaci ta desa am Miziya ηanna praatte, kwaye ta dem Terauwas áte we á háye yaikke.

⁹ An vayiya wá, shansha wáháyu Paul. Á zhará ba zhel Makiduniya á tse, a ba zhel ηanna á elvan ge ηane: Tásle á ηja sawa ásehuna, sawa melanjerumele am Makiduniya.

¹⁰ Am iga a wáháyu ηanna wá, ηja magaa niya ba watsewatse ge dem Makiduniya ηanna, adaba diyajerdiya ganakini ba jirire á dahanjérá ba Dadaamiya ge daterá labáre á higa ge emnde na tá am haha ηanna.

Lidiya fetarfe áte Yaakadada am Filipi

¹¹ Daaci ba tse á ñere am Terauwas, ña demá am paare, kwaye ña de tsekwa am haha á Samautaras am dágave á haye. Makuralla-aara ña tsetehe, ña de tsekwa am ekse á Niyapauli.

¹² Tsante áhuwa wá, ña de tsekwa á ba am Filipi, berni am dalbe á zunjwire am haha á Makiduniya. Una ñanna berni na tá kwaraná emnde a Rauma kwakya-aara am haha á Makiduniya bademme. Haranjeraaháre jipu am ekse ñanna.

¹³ An vaci puwansepue maa, ba zlálá á ñere á dete iga a ekse, á dete we á guwa. Adaba ñá an tama ganakini watse ñá de shá tate na tá maga maduwa Yahudiya-aha átekwa. Ba jirire wá, ña de bera jarammeje ñwasha-aha-aatare. Ña njehe ázetare, daaci ña vaterte egdza elva.

¹⁴ Añkwa palle á ñwasha ñanna zhera-aara Lidiya, mukse ñanna á tsakala bauktakyanje zlazlaða gane-aara, kwaye a sawa á sá am Tiyatira. Ñane demda am nadina á Yahudiya-aha. Daaci a fantau ge cena elva na añkwa á ndaaná Paul na, Yaakadada a vante eñkale geni a cenvaacena ba shagera, a lyevaalya.

¹⁵ Am iga-aara maa, ta maganaa baptismal, ñane antara emnde na tá am hude á há-aatare bademme. Daaci a dñanerte á dem mbá-aara, a ba ñane: «Máki ba jirire ganevge slefetare áte Yaakadada am ice á kure wá, sawmbare á se mbá-aaruwa.» A fanjerarhe ganakini sey ñá daada á dem mba-aara.

Tara Paul antara Silas tá am dañgay

16 Vacite umele ḥá áte baráma a dem tate á ḥála Dadaamiya wá, ḥa naba ja ire antara mukse kwatera, an jini am ḥane, amá jini-aara ḥanna ankwá á baná názena watse á magava á katafke na. Daaci mukse ḥanna ankwá á saterá nalmane kwakya ge dada-aha-aara.

17 A ḥajnermá am iga mukse ḥanna wá, á dabajerá an hula, á baterán ge emnde, a ba ḥane: «Náwa emnde na wá, ta emnde a slera á Dadaamiya na Slekse ba ḥane palle na, ta se fákuraa áte baráma na watse kwá lyelya shifa á kure átekwa na.»

18 Ma háre wanyara keni á magán ba estuwa. Vacite umele naatenáha am ervaŋde á Paul, a eptsavte á deza mukse ḥanna, a ba ḥane á elvan ge jini na am ḥane na: «Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu, dedde am mukse na!» Kerten a naba desehe ge jini na am mukse na.

19 Naránnna dada-aha á kwatera ḥanna ganakini tá shánka duksa áte ḥane mazla-aara wá, ta naba ebzaterar ge tara Paul antara Silas á ba am dágave á nalga á emnde, ta tadaterá á deza male-aha á duniya.

20 Emnde a hákuma ḥanna wá, ta emnde a Rauma. Ta daterhe á dezetare, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa emnde na itare ta Yahudiya-aha, tá se weshamiya ekse ge miya.

21 Tá se kwarajerse mága duksa na a piyetaa shairiya á miya emnde a Rauma. ḥá dzegwánka ḥere dába náde-aatare ge itare.»

22 Bademme a nalga na ta gwaterar ba ge tara Paul antara Silas. Male-aha á duniya ta

dzadzaa zane áte vuwa-aatare. Ta bántsa itare:
A zarateruze an ja ba shagera.

23 Zarateruze an ja, ta daterhe á dem bere á
dañgay, a ba itare tá elvan ge sle-ufa dañgay-
aha: Ngwadateraañgwada ba shagera.

24 Ba a cenaa una ñanna sle-ufa dañgay, a
daterhe á ba á dem hude-aara am dañgay
ñanna, a de puwaterem sera am degelambuni.

25 Á maga hude á vayiya wá, tara Paul, antara
Silas tá anķwa á maga maduwa, tá bela láhe, tá
gálá Dadaamiya. Dañgay-aha-aatare tá anķwa
á eccena.

26 Cekwaanġudi wá, njaanja gejava á haha
yaikke, antara ba ekte á bere á dañgay ga-
japtegeja ba ñárnjare. Kertenj an wárá bere á
dañgay bademme, tsavaytsavaye na áte erva á
dañgay-aha palaapala bademme.

27 Ba tsetse á sle-ufa dañgay-aha na am háre
wá, á zhárá ba we á bere-aha á dañgay an wárá
bademme. Ñane a kurken baaka zhagadarzha-
gade dangay-aha. A naba tedese masalam-aara
am bere, á kátá já ire-aara.

28 Amá a kante kwárá an ndzedá-aara
bademme Paul, a ba ñane á elvan ge ñane:
«Jeka ira á ña ba dey, ñere ñá anķwa
bademme.»

29 Daaci sle-ufa dañgay-aha ñanna anķwa á
tataya kárá, zhagade-aara á dem hude á dañgay,
a de mbedehe am sera á tara Paul antara Silas,
á gyagya vuwa-aara bademme.

30 Daaci a sanse tara Paul á segáshe, a ba ñane
á elvan ge itare: «Yá maga uwe kina dawalaa,
lauktu yá lyelye shifa-aaruwa?»

31 Ta ḥwanante, a ba itare: «Fetarfe áte Yaakadada Yaisu, ká lyelye shifa á ḥja, antara hude á há á ḥja bademme.»

32 Ta magateraa waazu elva á Yaakadada, antara emnde na tá am hude á há-aara bademme.

33 Á ba an vayiya ḥjanna, sle-ufa dañgay-aha ḥjanna a sanse tara Paul á segáshe, a barateraa wige-aha á tate a ja na. Ba watsewatse ta naba maganaa baptism, ta magaternaahe ge emnde na tá am hude á há-aara keni bademme.

34 A dálá antara tara Paul á de mba-aara, a de vaterte náza za. ḅane, antara emnde-aara bademme tá aŋkwa á higa, adaba fartarfe áte Dadaamiya.

35 Weraawera ekse wá, male-aha á emnde a Rauma ta belaa sawji-aha á deza sle-ufa dañgay-aha, geni a yaterya emnde na áwayá na.

36 Duwa á sle-ufa dañgay-aha á deza tara Paul, a ba ḥjane á elvan ge itare: «Náwa male-aha ta belaa emnde geni yá belakuraabelá. Sawesse, zlauzlálá á ba an hairire.»

37 Amá a ba Paul á elvan ge sawji-aha ḥjanna ta belateraa male-aha na: «Iyau, ta zaŋeruhé an ja ba dey áte ice á emnde bademme, ḥere keni ḥja ba Rauma-aha miyenne wá, daaci ba shairiya á ḥere keni baaka, tá puwájerá an ila? Una wá, á taa gevka ḫekideki. A sarsawa ba itare an ire-aatare, tá se puwaŋeraapuwa.»

38 Daaci sawji-aha na ta de mbedateru elva á tara Paul, antara Silas ge male-aha na. Ba cenaráncena ganakini tara Paul keni ta Rauma-aha na wá, gazlaraagazla jipu.

39 Adaba una ḥjanna, ta tsetehe á ba an sera-

aatare, ta duhe ádeza tara Paul, ta de slapala ire-aatare emtsaadé, lauktu ta saterse. A ba itare tá elvan ge itare: «Taslawá á kure, dawedde am ekse á ñjere.»

⁴⁰ Am sarte na saressa tara Paul antara Silas am dançay maa, ta zlala ba suuwe á dem mba á Lidiya emtsaade. Duwa-aatare, ta de bera egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta faterem ndzedé am vuwa, lauktu ta yáterýá ta zlala.

17

Tara Paul antara Silas am Taisalauniki

¹ Ta desa am ekse á Amfipaulis, antara Appaulauniya praatte, lauktu ta dem Taisalauniki. Anjkwa *mashidi á Yahudiya-aha am ekse ñanna.

² Am mbasmba vuwa-aara ge Paul, ma áme keni á magán ba estuwa, a dem mashidi ñanna. Maka keye anjkwa á duwa ba kelaa vaci puwansepue, tá anjkwa á ndaha elva a názu am wakita á Dadaamiya antara emnde na tá áhuwa.

³ Anjkwa á palateraa maana-aara Paul, anjkwa á ndaaterndáhá bademme geni názu á ndaaná wakita wá, sey *Almasiihu á shushe zladfa, á emtsemtsa, lauktu á tsetse am faya. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Yaisu na yá anjkwa á bakurá elva-aara na wá, ñane una Almasiihu.»

⁴ Emnde umele am itare lyarvaalya, ta ñabete tara Paul, antara Silas. Yunaniñkau-aha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na keni, kwakya lyarvaalya, ira ñwasha na anjkwa dáradza-aatare na.

⁵ Amá Yahudiya-aha wá, jaterja shelha ba kwakya. Daaci ta de jemaa budari-aha á sa am

hude á ekse, ta se tsante elva, emnde bademme saresse am bere am hude á ekse. Duwa-aatare bademme wá, ta de tataya tara Paul, antara Silas am mba á ura umele zhera-aara Yasaun, ge tadfaterá á deza male-aha á ekse áte ice á emnde bademme.

⁶ Amá sharáterka tara Paul, antara Silas na, daaci ta tedese Yasaun na, antara emnde a fetarfe umele, ta daterá á deza male-aha á duniya. Ta de icaterar sera á ba an ká kwárá áza male-aha na, a ba itare: «Emnde njanna am duniya bademme baaka tate na de wesharanteka itare elva am hude-aara, náwa saremsa á sem larde á miya keni!

⁷ Amá Yasaun a naba vaterte slede am mba-aara! Bademme-aatare na itare dabarka shairiya-aha á Kaysariya, slekse yaikke na dekideki. Ta bántsa itare: Añkwa slekse umele zlabe ádaliye yaikke, zhera-aara Yaisu.»

⁸ Elva njanna a tsante ervaunjde á male-aha, antara emnde a ekse bademme.

⁹ Daaci male-aha á duniya ta hyaterar ge tara Yasaun, antara emnde a fetarfe umele bademme, ganakini sey tá biyaabiya nalmane am ranna, lauktu tá zlála, dem sarte na má zlauzla elva, lauktu ta puwaternaahe.

Tara Paul antara Silas tá am Bairiya

¹⁰ An vayiya wá, emnde a fetarfe ta danse tara Paul, antara Silas na á dem ekse á Bairiya. Daremda tara Paul am Bairiya maa, ta naba dem *mashidi á Yahudiya-aha.

¹¹ Shagera ba ervaunjde á Yahudiya-aha na tá am Bairiya na, arge Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki. Itare lyarvaalya elva na tá

aŋkwa á bateránba tara Paul na, dzamarka elva mándezawe dekideki. Ba kelaawera á ekse tá habaza ba názu am wakita á Dadaamiya, ge slaterá an waazu á Paul máki ba jirire.

¹² Kwakya ba emnde na fartarfe na am dágave-aatare. Nwasha-aha á Yunaninkau-aha na tá an dárádzna, antara Yunaninkau-aha umele, bademme na fartarfe.

¹³ Amá de cenanáncena Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki geni Paul aŋkwa á bálá elva á Dadaamiya am Bairiya keni, ta naba sawhe, ta se fantau ge weshawelva, ta tsante ervaunjde á emnde.

¹⁴ Daaci emnde a fetarfe ta danse Paul á dete we á háye, amá tara Silas, antara Timaute wá, njarinja am Bairiya.

¹⁵ Emnde na ta daa Paul á dete we á háye na wá, ta zlálá ba kerde, ta daa puwanse á dem Ataina. Daaci itare ta naba eptsa-aatare á sem Bairiya. Ta sawa an elva a Paul, ta se mbedateru ge tara Silas antara Timaute. A ba ɻane á elvan ge itare: «Sawmbare berawibera ba watsewatse máki á gevge.»

Waazu á Paul am berni á Ataina

¹⁶ Am sarte na Paul aŋkwa á ufa tara Silas, antara Timaute am Ataina na wá, wantewa ervaunjde-aara ba kwakya adfaba kwakyire á hele-aha na an cepa am ekse ɻanna.

¹⁷ Adfaba una ɻanna, aŋkwa á ndaha elva ɻanna antara Yahudiya-aha, ira emnde a jeba umele na ta dema am nadina á Yahudiya-aha na am mashidi-aatare. Ma a shá ba emnde-ara keni,

ma ta jamme áme emnde keni, á de ndaater ba una ḥanna ba kelaazare.

¹⁸ Tá aŋkwa emnde a nadina umele tá cfahaná an Aipikauri, umele zlabe adaliye tá dahaná an Sitauykau, male-aha-aatare keni tá se maganaa gajawe kwakya ge Paul. A ba emnde umele-aatare: Á ndaha uwe kina slenara na? A ba emnde umele-aatare zlabe ádaliye: Á ndaha elva á dadaamiya-aha na tajesaare áŋwaslire na. Ta de ndáhá una na wá, adaba Paul aŋkwa á ndaater waazu á elva a Yaisu, antara tse á emnde am faya.

¹⁹ Adaba una ḥanna, ta daa Paul á de katafke á zlamáha áte egdza wa-aatare umele aŋkwa tá cfahá an Ariyaupagus. Tate ḥanna wá, tate á kyá shairiya-aatare. A ba itare tá elvan ge ḥane: «Ndaanjerndáhá jirire á tsáha á ḥa na ka shanaa ka áŋwaslire.

²⁰ Adaba názu ḥá aŋkwa á cenáná ázeňa na ḥa wayve-aha-aara, ndza cenanjeránka cekidéki. Amá wá, ḥá kátá diyeddiye.»

²¹ Emnde a Ataina, antara wayve-aha-aatare bademme wá, itare ta emnde a wáyá cena elva-aha na ajesaara áŋwaslire. Ba tá sá una, tá sá una, tá vaha deppe á ba arge elva.

²² Daaci a tsache ge Paul áte Ariyaupagus-aatare ḥanna, a ba ḥane á elvan ge itare: «Ekkure emnde a Ataina, ya nánna wáva á kure bademme ge mága nadina á kure.

²³ Adaba am sarte na yá aŋkwa já daba am ekse á kure, ya nánna tate-aha á mága nadina á kure bademme. Ya nánna áte tate á ica sadake á kure umele, kwa puwetepuwa, a ba kure: Una

wá, náza a dadaamiya na zlabé diyarka emnde na. Daaci Dadaamiya na ni zlabé diyakurka tsa, amá kwá aŋkwa eddába na wá, yá ndaakur elva á Dadaamiya ḷanna.

²⁴ Aŋkwa Dadaamiya a jirire, ba ḷane edda una a nderaa duniya, antara názu am hude-aara bademme; ba ḷane una Yaakadada á samaya, antara haha, ḷane á njeka am bere-aha na tá nderaná emndimagwaha.

²⁵ Tatayaaka ḷane ma uwe keni áza emndimagwaha dekideki. Adaba á vatertá ba ḷane duksa ge emndimagwaha, á vaterete shifa, antara duksa bademme.

²⁶ Emnde na tá am duniya bademme a nderateraa ba ḷane, a saterse á ba am ura palle, a njateraa ba ḷane áte haha na. Lauktu á nderá ba emnde ḷanna keni, kerten̄ ndza an datsa sledē-aha-aatare, antara zamane-aha-aatare bademme ázenjara.

²⁷ Dadaamiya a nderaa emnde wá, ba geni emnde ḷanna bademme, tá puwantá erva ba ge ḷane palle, ámbane watse tá shansha. Ge jirire wá, Dadaamiya ba herzhe an miya bademme.

²⁸ Adaba aŋkwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba ḷane: Mi shaa shifa adaba ḷane, gamiyevge emnde adaba ḷane, má aŋkwa puwa shifa adaba ḷane. Shagera názena ta ndassaa emnde á kure umele am láhe-aatare na. Ta bántsa itare: Nere keni ḷa ba egdzara-aara.

²⁹ «Máki mi egdzara-aara wá, slaslaumika dekideki mázla-aara ganakini Eddemiya Dadaamiya seke dindar, antara lipela, bi seke nákwá. Adaba duksa-aha ḷanna bademme, tá

tsatsaná ba emndimagwaha an eŋkale-aatare, daaci tá ganve hele.

³⁰ Haypa-aha na ndza ta maganaa emndu werre wá, Dadaamiya á ɻeka am ervaunjse, adaba am sarte ɻanna ndza diyarka. Amá kina wá, anjkwa á dákha emnde bademme geni a yarányá haypa-aha-aatare, a magarmága tuba ázenjara.

³¹ Adaba kerten faafa kwaskwe na ni watse á de kyá shairiya á duniya bademme átekwa na. A eksese edda una ni watse á de kyaná ɻane shairiya ɻanna á ba an jirire, a tsante edda-aara ɻanna am fáyá, ganakini a diyareddiye emnde bademme.»

³² Am sarte na ni Paul anjkwa á ndaater elva a tse am fáyá na wá, emnde umele-aatare ta naba puwar dzáká. Amá á ba emnde umele: «Wayanjerwáyá ká ndaanjerndáhá zlabe ádaliye vacite umele keni.»

³³ Daaci a naba sesehe ge Paul am dágave-aatare, a zlalehe.

³⁴ Amá wá, tá anjkwa emnde na ni ta d'abete Paul, de fartarfe. Emnde ɻanna wá, tara Diyaunisiyus, ɻane palle á emnde a kyá shairiya áte Ariyaupagus, antara mukse umele zhera-aara Damaris, ira emnde umele.

18

Waazu á Paul am Kaurintus

¹ Am iga-aara maa, a tsete ge Paul am Ataina, kwaye a zlálá á dem Kaurintus.

² Ta de puwa ba já ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Akilas, ta yanaa am haha á

Pauntus. Nane keni zlabe ba uŋjule a sá-aatare á sa am haha á Italiya tá antara mukse-aara Piriskila. Adaba a bántsa male á larde á Rauma, zhera-aara Kalawdiyus: A nanánka Yahudiya-aha am haha á Rauma dékideki. Am iga a já ire-aatare ḥanna maa, a duhe ge Paul á dezetare,

³ a de berater tá aŋkwa á maga ba saniya na á maganá ḥane. A diya ba njá antara itare, ta magaa slera-aatare átirpalle. Amaana: Bere-aha á kacakaca.

⁴ Ba kelaa vaci puwansepue, Paul á shateru ba labáre á higa ge Yahudiya-aha, antara Yunnanijkau-aha na tá am nadina á Yahudiya-aha na, geni itare keni a fartarfe.

⁵ Amá am sarte na daraada tara Silas, antara Timaute á dem Makiduniya wá, Paul magaka slera umele mázla-aara, a yaa sarte-aara bademme ba ge bálá waazu, aŋkwa á ndaaterndáhá jirire-aara bademme ge Yahudiya-aha, ganakini ba Yaisu una *Almasiihu.

⁶ Amá Yahudiya-aha lyiyarka elva-aara, ta zlalzese antara ba ire-aara keni. Adaba una ḥanna, Paul a naba hyadaa erva-aara áte itare, a ba ḥane: «Máki kedakurkeda watse kwá diyeddiya ba kure, á shiyaka ya mazla-aara. Kina wá, yá zlálá á deza emnde a jeba umele.»

⁷ A yateraa estuwa Paul, a zlálá á de tataya bere á mága waazu-aara am mba á ura umele zhera-aara Titus Yustus, ḥane am nadina á Yahudiya-aha, há-aara ba herzhe an *mashidi á Yahudiya-aha ḥanna.

⁸ Kirispus, ḥane *liman na á maga slera am mashidi ḥanna, ḥane antara hude á há-aara

bademme fartarfe. Emnde a Kaurintus na cенарáн cena waazu á Paul na, itare keni kwakya fartarfe, magarateraamaga baptisma.

⁹ Vacite umele an vayiya wá, Paul a naba shaa wahayu. A ba Yaakadada á elvan ge ηane: «A wanka lyawá dekideki! Emmága slera á ηa, duka dekideki, naba ndaaterndaha.

¹⁰ Baaka ura á de fá erva áte ka cekidéki, adaba iya yá anjkwa antara ka. Emmága slera, adaba kwakya emnde na tá átuge iya am ekse na.»

¹¹ Paul a magaa sakanderi an kyalma am Kaurintus, anjkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

¹² Am zamane á sleksu Galiyau ta fanaa emnde a Rauma, ηane slekse yaikke am kwara á Akaya bademme wá, Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Paul, ta daná á dem shairiya.

¹³ A ba itare tá elvan ge sleksu Galiyau: Náwa zhel na anjkwa á kwaraterse ηála Dadaamiya ge emnde, amá gergere antara una am *tawraita.

¹⁴ Paul keni á kátá ndaha elva, a naba cuvaa ge slekse zunjwe, a ba ηane á elvan ge Yahudiya-aha ηanna: «Ma andze a magaa mandzawire, bi haypa umele yaikke wá, ma andze yá cenakurvaacena Yahudiya-aha-aaruwa.

¹⁵ Amá una ba gajawe á kure áte elva-aha, antara zhera-aha, ira tawraita na wá, una ba elva á kure, kyaukya ba kure duksa á kure, iya yá kyeka shairiya á jeba á elva-aha ηanna.»

¹⁶ Daaci a naba ηgyaterse á segashe am bere á shairiya.

17 Ba segashe-aatare wá, ta se ba dar ge Saustainais ba *liman á Yahudiya-aha-aatare tsa áte ice á emnde bademme, á ba am tate á shairiya ñanna. Amá baaka lámbe á sleksu Galiyau dekideki.

Eptsá á Paul á sem Antakiya

18 Á ba am iga á una ñanna keni, Paul haraare zlabe ádaliye kwakya áza emnde a fetarfe am Kaurintus, lauktu a yaterhe, a zlála. Daaci ta zlála antara tara Akilas, tá antara mukse-aara Piriskila, ta dem Kainkairiya. Paul a de sehese ire áhuwa, adaba ndza a maganaa *waada ge Dadaamiya. Tsante am ekse ñanna maa, ta dema am paare á yawe, ta zlálá á dem Antakiya am haha á Siriya.

19 Daraada am Aifaisus wá, Paul a dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de ndaha elva kwakya antara itare, áte názena am wakita á Dadaamiya.

20 Ta ñála Paul kwakya áhuwa, ganakini a haraare ázetare, amá kwalevkwale Paul.

21 Daaci a naba yaterhe, amá a ba ñane á elvan ge itare: «Má wayetewáyá Dadaamiya wá, watse yá eptsá zlabe ádaliye ásezze kure.» Daaci tsanta am Aifaisus ñanna wá, Paul a yaa tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila áhuwa mazla-aara, ñane a dema am paare á yawe, a zlálá á de katafke.

22 De tsekwaatsekwa Paul am Kaysariya, a zlálá á ba á dem Urusaliima emtsaadé, ge de gater use ge emnde a fetarfe, lauktu a dem Antakiya.

²³ Shekwaashekwa cekwaangudi maa, a tsetehe zlabe ádaliye, a de jem daba praatte am hude á Galatiya, antara Firigiya, a de faterem ndzeda am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe bademme.

Waazu á Apaulaus am Aifaisus, antara am Kaurintus

²⁴ Am sarte njanna maa, samsa zhel Yahudiya umele á sawa am Alaikzandriya, á sem Aifaisus, zhera-aara Apaulaus. Njane an hákuma á ndáha elva jipu, diyaadiya názu am wakita á Dadaamiya keni.

²⁵ Kwakya diya-aara áte baráma a Yaakadada, vuwa-aara wayaawáyá jipu ndáhá elva á Dadaamiya. Añkwa á kwaraterse elva ge emnde áte Yaisu á ba an uñjule-aara, amá wá, njane a dise ba baptisma na ndza a maganaa Yuhanna.

²⁶ Daaci añkwa á maga waazu-aara ba estuwa an baakire á lyawa am *mashidi á Yahudiya-aha. Vacite umele cенарваацена waazu-aara tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ta naba dante á dem mba-aatare, ta de palannaahé zlabe ádaliye jirire á elva á Dadaamiya jauje ba ge una a disaa njane.

²⁷ Am iga-aara maa, Apaulaus a magaa niya a dem Kaurintus am haha á Akaya. Emnde a fetarfe na tá am Aifaisus ta fanem ndzeda kwakya am vuwa, adaba ta puwaterte nalmesheri ge emnde a fetarfe na tá am Akaya, ta vante am erva ba ge njane geni a lyarvaalya ba shagera am dágave-aatare. Daada-aara áhuwa maa, Dadaamiya a de maganaa ñgurna, a de melateru kwakya ge emnde a fetarfe.

²⁸ Adaba a de ndaaterse wakita á Dadaamiya ge Yahudiya-aha, a palaternaahe ba shagera ganakini ba Yaisu una *Almasiihu, a haslateraahe á katafke á emnde bademme, dzegwaránka ba wera we keni.

19

Waazu á Paul am Aifaisus

¹ Am sarte na Apaulaus anķwa am Kaurintus na wá, Paul a jem daba am wa-aha á kwárá njanna praatte, kwaye a de tsekwese á dem Aifaisus. A de shaa emnde a fetarfe umele am Aifaisus njanna,

² a ndavateruhe, a ba njane á elvan ge itare: «Am sarte na ni fakurtarfe na, shakuránsha emtu Shedekwe Cudedcfe?» Ta njwanante, a ba itare: «Ba ganakini anķwa Shedekwe Cudedcde keni diyanjerka njere.»

³ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza ta mag-akuraa jeba á baptisma-ara kena?» A ba itare: «Ijere nja shaa baptisma na ndza a kwaratersaa Yuhanna ge emnde na.»

⁴ A ba Paul á elvan ge itare: «Baptisma á Yuhanna wá, náza á emnde na tá kátá mága tuba arge haypa-aha-aatare. Adaba a ba Yuhanna á elvan ge *Iserayiila-aha: Fawtarfe á ba áte edda una watse á sawa am iga-aaruwa na. Amaana: Yaisu.»

⁵ Cenarvaacena una njanna, daaci ta lyevaa baptisma an zhera á Yaisu.

⁶ Daaci Paul a puwateraare *erva a barka áte ire-aha-aatare, a naba tsekwaan ge Shedekwe

Cudedde á sete itare. Ta fantau ge ndáhá elva-aha áŋwaslire, antara mága nabiyire bademme.

⁷ Kezlakula á emnde ŋanna ta kelaawa ju buwa.

⁸ Am hude á tere keye ŋanna, Paul á málá ba sera á dem *mashidi á Yahudiya-aha ba kelaaw kwaskwe á puwansepue. Aŋkwa á ndaater elva á Dadaamiya á ba an dzaŋdzanjire ge emnde, aŋkwa á palaterá elva a dem *kwara á Dadaamiya an hákuma ge emnde na tá á katafke-aara.

⁹ Amá emnde ta maganaa degdegire á ire ge Paul, lyiyarka waazu-aara dekideki, baira ta valyesaa elva na zlayeka dekideki na áte elva a dába baráma á Yaakadada. Adaba una ŋanna, a yáterhe ge Paul, a dzerese emnde na fartarfe na, a zlálá antara itare á dem bere á Tiranus, bere á háya ge ndaha láyá am hude-aara. Aŋkwa á shateru waazu ba kelaazáre am bere ŋanna.

¹⁰ Yawe buwa kalkale aŋkwa á magán ba estuwa Paul, haa Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na tá am kwara á Aziya bademme cенарáncena elva á Yaakadada.

Labáre á egdzara á Sikaiwas, antara ndzeda á Dadaamiya

¹¹ Dadaamiya a magaa najipu-aha na ndza magaaveka dekideki na á kya erva an Paul.

¹² Ta dateraa ba nangyuwe na a tsekwemaa Paul, antara nalbuta-aara na á hálá ŋgudeffire an ŋane ge emnde na tá lapika-aha, mbarembe bademme. Emnde na ndza tá an shaitaine keni, saresse shaitaine-aha ŋanna am vuwa-aatare.

¹³ Am sarte ḥanna maa, tá aŋkwa Yahudiya-aha umele tá ḥgyá jini-aha am emnde, tá aŋkwa á já daba ma á deme keni. Daaci itare keni ta naba tápá ḥgyá jini-aha am ura an zhera á Yaisu. A ba itare tá elvan ge jini-aha: «Ijá aŋkwa ndaakur an zhera á Yaisu na Paul aŋkwa á ndáhá elva-aara na: Dawedde.»

¹⁴ Emnde a mága una ḥanna wá, ba egdzara á limán Sikaiwas, ḥane male á *liman-aha. Egdzara-aara ḥanna ta vuye.

¹⁵ Amá a ḥwaterante ge jini, a ba ḥane: «Diyandiya ya Yaisu. Paul keni diyandiya bademme, amá kure mu kwa emnde-ara?»

¹⁶ Zhel na an shaitaine ḥanna a naba slakalemhe am itare an ndzeda-aara bademme, jateruje an ndzeda bademme-aatare, ta ḥezlese ire-aatare ba zlahhe á segáshe am mba-aara an ukhiyiye dey, ta zlálá an ververe kwakya áte vuwa-aatare.

¹⁷ Emnde a Aifaisus bademme, Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele bademme cenaráncena labáre ḥanna, dámda lyawa am vuwa-aatare bademme. Fantau á ba am sarte ḥanna wá, emnde ta faa zherwe jipu áte zhera á Yaakadada Yaisu.

¹⁸ Emnde a fetarfe kwakya ta magaa tuba á katafke á emnde bademme arge slera á Shaitaine na ndza ta mazlanaa itare am erva-aha-aatare.

¹⁹ Emnde na tá an wakita-aha-aatare na á kwaraterse mága duksa an hákuma á Shaitaine kwakya saransese á segáshe, ta epshehe an kárá áte ice á emnde bademme. Ta magaa lisaafi á gáne á wakita-aha ḥanna wá, gursa debu kul ilyebe.

20 A zanaa estuwa elva a Yaakadada slede á ba an ndzedfa, emnde bademme naránna ndzed'a á Dadaamiya.

Elva yaikke na a tsetaa am Aifaisus

21 Am iga á labáre ñanna maa, Paul a magaa niya a dem Urusaliima, á kyá hude á haha á Makiduniya, antara haha á Akaya. A bántsa ñane: Máki danaada am Urusaliima wá, sey yá de zhárá berni á Rauma keni.

22 Daaci a belaa emnde a melanumele buwa á katafke-aara, tara Timaute, antara Airastus, ta desaa itare zuñjwe á katafke-aara ge dem Makiduniya. Amá Paul an ire-aara wá, a shek-waahe zlabe adaliye cekwaanjudi am kwárá á Aziya.

23 Á ba am sarte ñanna, tsetsa elva yaikke am Aifaisus áte elva a baráma á Yaakadada.

24 Anjkwa edda egzla umele zhera-aara Daimaitriyus, ñane á já egdzar bere-aha an lipela, gáráva á bere á dadaamiya á emnde a Aifaisus, tá dñaháná an *Artaimis, ba seke gáráva á mukse, a ba itare. Daaci ñane antara emnde a slera-aara tá anjkwa á shá nalmame kwakya.

25 A jemaa emnde a slera-aara ñanna, antara emnde umele na tá anjkwa á maga jeba á saniya ñanna bademme, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure dawalaa: Yá tamaa baaka ura am miya diyaaka ganakini saniya á miya na wá, a gedsamitaa ba ñane.

26 Amá ba kure an ire á kure keni zharaughara emtsaadé názena anjkwa á maganá zhel ñanna

tá daháná an Paul na? A bántsa ñane: Duksa-aha na tá jáná ba emndimagwaha an erva-aatare ni tá kezlater ugjehe! Aley ankwá á dzeg-wardzegwe, adaba emnde kwakya lyarvaalya elva-aara, á tsaaka an emnde a Aifaisus áhuna, amá dem haha á Aziya keni kwakya ba názena lyavaalya elva-aara.

²⁷ Máki estuwa wá, zhel ñanna á badzamiyan-vebadze saniya á miya na. Á tsaaka an una ñanna, ba bere yaikke, bere á dadaamiya á miya *Artaimis na má ankwá á kezlan ugje na keni, watse baaka ura á de cemeddsema mázla-aara. Ba *Artaimis an ire-aara na emnde a haha á Aziya, antara duniya bademme, emnde tá ankwá á kezlan ugje na keni, á de gev duksa ba dey.»

²⁸ Ba cenaráncena elva-aha ñanna wá, mberátembera ervaunjde-aatare ba seke kárá. Ta kante kwárá á dem zhegela, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke.

²⁹ Elva ñanna de gyantegya hude á ekse bademme, emnde bademme ta de gwaterar ge tara Gayus, antara Aristarkus egdzara á emnde a Makiduniya na tá ankwá á puwa Paul am shula-aha-aara na, daaci ta tadáterá á ba an zhagade á dem tate á gwagusa yaikke náza á zlamaakelaawa.

³⁰ Á kátá dabaterdába Paul, amá ta naba ñanaahe ge emnde a fetarfe.

³¹ Emnde umele am slakate-aha-aara na ta male-aha am haha á Aziya keni ta belanve we, a ba itare, ba tasle-aara a duka ñane á dem tate á gusa ñanna.

³² Jäháva ñanna weshaptewesha jipu. Emnde

na tá hula á kya una, emnde umele keni tá hulá náza-aatare á kya una, kwakya ba emnde na ni diyarka názu a daterá ádehuwa dekideki.

³³ Daaci aŋkwa zhel Yahudiya umele zhera-aara Alaikzanderi am jáháva ŋjanna, ŋjane wá, emnde umele ta shanu sera á labáre ŋjanna bademme, Yahudiya-aha umele tá aŋkwa á hyairhye ganakini a mbedaterumbede elva ge zlamaakelaawa. Daaci Alaikzanderi a katerante erva-aha-aara ge emnde bademme, aŋkwa á magaterá nalaama ganakini a cfarude á ndaater elva.

³⁴ Amá de diyareddiye ganakini ŋjane keni ba ura Yahudiya, ta fantau ge fa hula á ba an elva palle áte we, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! Á hyephye saa buwa tá aŋkwa á ndaha ba una ŋjanna.

³⁵ Am iga-aara maa, a ekhyateraahe zlahhe ge ura-aatare male ŋjane saikeraitair yaikke názá á berni á Aifaisus. A ba ŋjane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure, kure emnde a Aifaisus: Am duniya bademme, diyardiya emnde bademme ganakini anjkwa bere á dadaamiya á miya *Artaimis yaikke, antara gáráva-aara na a eblyaa á sawa am samaya na am berni á miya am Aifaisus, mí ufaná ba miya.

³⁶ Ware edda-aara ni á de bá diyaaka na? Magaumága sawari am ire á kure, magauka duksa máki slakurnaaka ba shagera.

³⁷ Emnde na náwa kwa sateraa á sehuna na, wallá ta ilu duksa am bere cuđedđe á miya na bere á *Artaimis ka, wallá ta ndaase elva

mándzawe áte *Artaimis á miya ka, uwe ka.

³⁸ Máki tá ankwá emnde a dágala á tara Daimaitriyus, antara emnde a slera-aara maa, ankwá sarte á kya shairiya, male-aha á duniya keni tá ankwá bademme, tá de puwa ugje-aatare, daaci tá kyaternaakya.

³⁹ Ma ankwá ba duksa umele kwá kataná kure keni, dawánda labáre á kure á deza male-aha vaci jáháva, tá de kyakurnaakya ba itare.

⁴⁰ Amá náza vatena na wá, ba kina mi shansha elva áza male-aha á miya, watse á jauje ge ndzedá á miya. Tá de bamiya ankwá dugune á kure ba giraara. Adsaba baaka baráma á miya ge mága duksa estuwa cekideki. Watse á de kamivá ye ba ge miya.»

Daaci a zlanaahe elva-aara áte una ñanna. Am iga-aara maa, a ba ñane: Ma ware keni a ezzlála á dem mba-aara mazla-aara.

20

Shula á Paul á dem Makiduniya, antara Akaya

¹ Am sarte na ekhyaakhya elva ñanna maa, Paul a jemaa emnde a fetarfe, a faterem ndzedá am vuwa kwakya, daaci a magaterá á jámimá shifa, ba zlala-aara ge ñane á dem Makiduniya.

² A de jem dábá praatte am hude á haha á Makiduniya ñanna, a de ndzedaterte emnde a fetarfe an waazu-aha gergere, lauktu a zlala á dem haha á Akaya.

³ A de magaa tere keye am haha á Akaya ñanna. Ba ñane keni maganaamaga niya a dem Siriya an paare á yawe, á cena ba tá ankwá á eksanvaa sawari Yahudiya-aha ge magante

emtaŋkire. Adaba una ɳanna, a daba ba tate á sawa-aara ɳanna zlabe ádaliye á kyá Makiduniya.

⁴ Anjkwa Saupate egdza á Pirus ura Bairiya, ɳane a duwá antara Paul. Zlabe ádaliye, antara tara Aristarkus, antara Saikundus, itare ta emnde a Taisalauniki, antara Gayus ɳane zhel Dairbe, antara tara Tikikus tá antara Tauraufimus, itare ta emnde a haha á Aziya, ira Timaute.

⁵ Emnde ɳanna bademme ta desaa itare á katafke á ɳere, kwaye ta de ufanjeraa am Terawas.

⁶ Am iga á muŋri á depaiŋ na baaka shahi á makala am hude-aara na wá, ɳere keni ɳa dema am paare á yawe am Filipi, ɳa dabaterdába. ɳa ga hare ilyebe, lauktu ɳa de shateraahe am Terauwas, ɳa de zu hare maka áhuwa.

Paul a hare paŋje á maga waazu am Terauwas

⁷ Na jamme an icavaciya ge sebde ge za dafa á Yaakadada wá, a ndaanaa Paul elva am jáháva ɳanna. Am diyaadiya ganakini watse á zlálá má weraawera ekse, mele yánka waazu mazla-aara, dem hude á vayiya keni á maga ba waazu.

⁸ Bere na ɳa jahava am hude-aara ɳanna wá, átire ge bere-aha umele, hude-aara bademme ba kárá á fanus-aha.

⁹ Anjkwa egdza dawale, zhera-aara Aiwtikus, ɳane a njanu ge we á fainaiter á bere ɳanna ɳá am hude-aara na. Am kwakyafkwakya waazu á Paul, a naba pu hare egdze na jauje ge ndzedsa. Daaci a naba mbedehe kwaye á sawa átire á

bere ge keyire á sem áhá. Ta de tsante, amá emtsamtsa.

¹⁰ A tsekwehe ge Paul, a de ujmbare ge egdze njanna, a ηαηαaahe an erva-aha buwa, a ba ηane: Gazlauka dekiðeki, á ba an shifa-aara egdzere.

¹¹ Daaci a eptsehe zlabe ádaliye, a d'ala á dem bere ηanna, a de kezlanve dafa, ta zuhe. Am iga a dafa keni yánka ndaater elva dekiðeki dem segáshe á vaciya am haha, lauktu a yaterhe, a zlala.

¹² Egdza dawale na keni ta puwansá á dem mba-aatare á ba an sera-aara, bademme a evauñđe á emnde ba seke nama adaba ηane.

Shula á Paul tsanta am Terauwas dem Milaitus

¹³ Am iga á una ηanna maa, ηere ηa dema am paare á yawe, ηa degásha ηere zuñjwe á katafke á Paul ge dem Assaus. Adaba a ba ηane tsanta áhuna wá, á duwa an sera, á de dema am paare antara ηere á ba am Assaus.

¹⁴ De shanjeraasha am Assaus, a de dema am paare antara ηere, ηa zlálá kerfse á dem Mitilaine.

¹⁵ Νa tsetehe zlabe ádaliye áhuwa, makuralla-aara lauktu ηa de shaa haha á Kiyaus am dágave á haye, ηa desa am slerpa-aara ηa vante názlaba. Wergekse wá, danjeraada am Samaus. Wergekse-aara zlabe ádaliye lauktu danjeraade am Milaitus.

¹⁶ Amaana: Νa yesaa Aifaisus am iga, adaba magaaka niya a dem ekse ηanna, wayaaka á kedðanaakeda sarte am haha á Aziya. Νane

á kátá á de maga munri á *Pantaikausta am Urusaliima mákini á gevge.

*Waazu na a vatertaa Paul ge emnde a sawari
á aiklaisiya á Aifaisus*

¹⁷ Sañjeraasa am Milaitus wá, Paul a naba belaterve labáre ge emnde a sawari á aiklaisiya á Aifaisus, ganakini a sarsawa ásezenjara.

¹⁸ Saremsa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya semaa estuwa á sem haha á Aziya, kure diyaakurdiya nja-aaruwa bademme am sarte na yá am dágave á kure.

¹⁹ Diyaakurdiya slera na ya magannaa ya ge Yaakadada, ámasla an gá ire-aaruwa am slera ñanna, antara yawe á kyuwa na ta belimá am ice, emtankire na ta magive Yahudiya-aha na bademme.

²⁰ Diyaakurdiya ganakini shebanakurvuka názena watse emtake áte kure ba palle keni, ndaanakurndáhá bademme, am zlamaakelaawa, antara am mba-aha á kure keni bademme.

²¹ Ya ndaaterndáhá ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele an ndzeda-aaruwa bademme, ganakini a yaránya mága haypa, a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a fartarfe áte Yaakadada Yaisu.

²² Daaci kina wá, yá aňkwa dem Urusaliima una laarire áte ya, a binaa Shedekwe Cudeddse geni sey ba yá duwa. Diyanka názu watse á de magava áte ya áhuwa.

²³ Duksa palle ya disaa ya wá: Ba kelaa má de tsekwantsekwa am ekse wá, aňkwa á ndindaha Shedekwe Cudeddse geni aňkwa á pakaaka dançay, ká de shá zlađa am tsavaytsavaye.

24 Ate ya wá, ma yá aŋkwa an shifa, ma ya baaka an shifa keni ba kálkale. Iya wá, yá kátá ba yá maganaamaga slera na a fiyaara Yaakadada Yaisu na bademme, a jauka dékideki. Amaana: Bálá labáre á higa, elva a ŋgurna na a maganaa Dadaamiya.

25 «Haranaaháre á bálá waazu á elva a dem *kwara á Dadaamiya am dágave á kure. Amá kina wá, diyandiya ganakini ba palle á kure keni baaka ura á de puwete ice áte ya mázla-aara.

26 Yá ndaakur adfaba una ŋanna kina vatena: Máki kedzaakeda ura am dágave á kure wá, am mbiye-aaruka.

27 Ya ndahanaa adfaba uwe una, adfaba sanakuransese namaari á Dadaamiya bademme ásegashe.

28 Fawanufe ba kure hyema ge ire á kure, fawanufe hyema ge walda na a fakurmaa Shedekwe Cudedde am erva ganakini kwá piyanaa kure na. Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya na ba shagera degiya! Adaba a emtsehe ge egdza-aara emtsaadé, lauktu ta jesaara emnde ŋanna.

29 Diyandiya ganakini watse tá sawa emnde na ta ba seke indale-aha na á sem dágave á kure, tá se yakurka dékideki.

30 Á ba am dágave á kure keni watse tá aŋkwa emnde a báda emnde a fetarfe umele an fida ge d'abaterdába.

31 Amá faufa hyema, yehauteyeha geni yawe-aaruwa keye, vayi vacika yá aŋkwa á kwarakursekwáre an yawe á kyuwa am ice, puwananseka dékideki.

32 «Daaci kina wá, yá aŋkwa yakurá am erva á Dadaamiya, á de tsufakurá ba ɻjane áte ɻgurnaa-aara, á de fakurwa ba ɻjane hyema an elva-aara. An hákuma ba ɻjane ge ndzedfakurtendzeda, antara ge vakurte duksa shagera na a fater ge emnde-aara bademme na.

33 Iya wá, tatayanka duksa á ura d̄ekideki. Ma shuŋgu, ma dindar, ma zane keni.

34 Ba kure keni, ábi kwa nanna ya mága slera á ba an erva-aaruwa ge tátaya náza já wedera á ɻjere antara emnde na tá ázerwa.

35 Iya wá, maranakuránmárá am názena ya maganaa ya bademme, geni kure keni mag-aumága slera ba estuwa, melawaterumele ge emnde na tá taa maganaaka wedera-aha-aatare. Viyawanaaka elva na ndza a ndaanaa Yaakadada á ba an ire-aara, a ba ɻjane: Higa kwakya wá, ba náza á edda vante sadake ge ura, arge náza sleyliya sadake.»

36 Zlanaazle elva-aara Paul, ta kezlaa ugje am haha bademme, ɻjane a magaa maduwa.

37 Bademme-aatare tá kyuwa á ba an yawe á kyuwa, daaci ta ɻjanjanaa erva ge Paul, a ba itare tá elvan ge ɻjane: Á jamimá shifa, a dákaada Dadaamiya á ba an hairire.

38 Aŋkwa á waterwa jipu elva na ta cenanaa am mbuwe á Paul, a ba ɻjane tá puweteka ice-aatare áte ɻjane mázla-aara na. Daaci ta puwanse á dem tate á paare á yawe.

21

Shula á Paul á dem Urusaliíma

¹ Am iga á tegava á ḥere antara itare maa, ḥa zlala ba suuwe an paare á yawe, kwaye ḥa de tsekwa am Kaus. Makuralla-aara, ḥa de tsekwa am Raudaus. Tsante am Raudaus, ḥa de tsekwa am Patara.

² Duwa á ḥere, ḥa de shaa paare na á dem Finikiya, daaci ḥa naba demhe am hude-aara.

³ Dañeraada átevege haha á Kiprus, ḥa nánna haha ḥanna am názlabá á ḥere, ḥere ḥa zlálá ba suuwe á dem haha á Siriya, ḥa de tsekwa am Tirus tate á tsekwa kazlaña á paare ḥanna.

⁴ ḥa de shaa emnde a fetarfe am ekse ḥanna, daaci ḥa ga hare maka ázetáre. Shedekwe Cudede a naba ndaaterhe názena ni watse á de shá Paul am Urusaliima na ge emnde a fetarfe ḥanna, itare keni ta naba mbedanu ge Paul geni a duka mazla-aara.

⁵ Amá ba zlauzle hare maka ḥanna wá, ḥa naba tsetehe, ḥá ankwá á zlálá. Daaci itare, antara ḥwasha-aha-aatare, ira egdzara-aatare, bademme ta puwanerse á dete iga a ekse, áte we á háye, ḥa kezlaa ugje áte we á háye ḥanna, ḥa magaa maduwa átirpalle.

⁶ Am iga á maduwa wá, ḥa magaa ájámimá shifa, ḥa daleme am paare, itare keni ta naba da-aatare.

⁷ Tsante am Tirus, ḥa de tsekwa am Pautaulaimayi, áhuwa keni lyaranervaalya egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ḥa váha deppe ázetare.

⁸ Makuralla-aara ḥa tsetehe, ḥa de tsekwa am Kaysariya am mba á malum Filip, ḥane palle á emnde vuye na ndza ta dzeraterse am

Urusaliima na.

⁹ Filip ḥanna wá, an gyaale-aha-aara ufađe darka á de gá zhele, tá aŋkwa á maga nabiyire.

¹⁰ Am haranjeraahare cekwaanjudi áhuwa, vacite umele, a naba semhe ge nabi á sa am Yahudiya zhera-aara Agabus.

¹¹ Samsa áseze ḥere wá, a naba lyevaa náza ḥuguda hude á Paul wá, a naba takwasaan sera-aha-aara, antara erva-aha-aara an ḥane, a ba ḥane: «Náwa názu a ndaanaa Shedekwe Cudedđe: Edda á náza ḥuguda hude na keni, tá de takwasán ba estuwa Yahudiya-aha am Urusaliima, tá de belaterma am erva ge emnde a jeba umele.»

¹² Ba ḥa cenaa una ḥanna wá, ba ḥere an ire á ḥere, antara egdzar mama-aha a ḥere na tá am Kaysariya na keni, ḥa ḥantaa ba sera ge Paul, geni a duka á dem Urusaliima na mázla-aara.

¹³ Amá a ba ḥane á elvan ge ḥere: «Labára ḥane kwá kyuwa na? Kwá kátá gyaigiyem lyawa am vuwa ge iya emtu? Iya wá, á tsaaka an takwasa, ba emtsa keni yá aŋkwa átekwa adaba Yaakadada á miya Yaisu.»

¹⁴ Janjerviyaaja eptsanaaptsa-aara. Daaci ndanjeranka elva umele mázla-aara, a ba ḥere: A gevge ba namaari á Yaakadada.

¹⁵ Haranjeraahare cekwaanjudi áhuwa maa, am iga-aara ḥa naba tse, ḥa zlála á dem Urusaliima.

¹⁶ Ta daa á puwanjerpuwa emnde umele am dágave á egdzar mama-aha a ḥere emnde a Kaysariya. Ta dajerhe ba suuwe á dem mba

á Manasaun zhel emnde a Kiprus umele, haraa-hare am fetarfíre, daaci ḥa nja am mba-aara.

Paul am mba á Yakuba

¹⁷ Dañeraada am Urusaliima maa, lyaranjervaalya egdzar mama-aha a ḥere emnde a fetarfe á ba an higa.

¹⁸ Makuralla-aara, a naba danerhe ge Paul á dem mba á Yakuba, ḥa de beyaa jarammeje emnde a sawari á aiklaisiya bademme am mba-aara.

¹⁹ Daaci Paul a gater use, a ndaater názena a ganvaa Dadaamiya bademme am slera-aara na a maganaa ḥane am dágave á emnde a jeba umele na.

²⁰ Cenarvaacena una ḥanna bademme wá, ta naba gálá Dadaamiya. Am iga-aara maa, a ba itare tá elvan ge Paul: «Ka cenáncena emtu egdza emmaaye? Emnde debu wányara am Yahudiya una fartarfe, amá bademme-aatare ta tsaa á ba áte *tawraita a Muusa.

²¹ Amá cenarán cena emnde ḥanna ta se ndahanaa emnde umele, a ba itare: Ka kwaratersaa ka ge Yahudiya-aha á miya na tá am ekse á emnde, geni a yaránya tawraita, a farka egdzara-aatare am shedekwe, a ḫabarka nadé-aha á yahudiyire ḫekideki.

²² Mí maganá estara kina? Adaba náwa watse tá cenáncena ganakini sakaasire.

²³ Ekka wá, eccena názena ḥá bakaná ḥere. Náwa tá ankwá emnde ufade, itare ta maganaa *waada ge Dadaamiya.

²⁴ Ankwá á ceka sarte-aatare, herzhe tá de bárá, tá de sehá ire wá, ekka keni naba duwa

antara itare, de baraabára ire á ḥa antara itare, biyaabiya názena tá kátá maganá itare ge sehá ire-aatare. Máki magakanaamága una wá, tá de diyeddiye emnde ganakini elva-aha na ta cenáncena tá anjkwa ndaaná áte ka na, baaka jirire am hude-aara dēkideki, mbate ekka keni ká anjkwa á daba ba tawraita á Muusa.

²⁵ Náza á emnde a jeba umele na garevge emnde a fetarfe wá, baaka elva. Adaba ḥa puwatterepuwa nalmesheri, ḥa ndaterndaha názu mi njante am sawari á miya, mi bateraa: A zarka hyuwa na má ta icante ge mága hele, a zarka uzhe, a zarka hyuwa na má icaranteka an ica, a magarka gwardzire.»

²⁶ Daaci makuralla-aara, a naba duhe ge Paul antara emnde ufade ḥanna, ta de baraa ire-aatare áte nadé á Yahudiya-aha. Zlaruzle am mága slera á cudeddire ḥanna, Paul a de ndaanhe ge *liman am hude á mashidi, a ba ḥane: «Am iga a hare vuye wá, watse ḥá eptsá, ḥá sawa an sadake-aha á ḥere, á se zlauzle slera á bárá á ḥere.»

Ta eksevaa Paul am mashidi

²⁷⁻²⁸ Ba hare vuye ḥanna keni herzhe á ceka wá, saremsa Yahudiya-aha umele á sawa am haha á Aziya. Itare ba ta puwete ice-aatare áte Paul wá, ta naba fante hula: «Tá áme dawale-aha á *Iserayiila-aha! Sawmbare! Náwa ḥane zhel na jemje dába am sledé bacemme, anjkwa á balaterá waazu-aara ge emnde bacemme, a bantsa ḥane ma miya emnde a Iserayiila, ma *tawraita á Muusa, ma mashidi á miya yaikke

na, bademme baaka nampire-aara dekideki á bina! Zlabe ádaliye, náwa a naba saa emnde a jeba umele á sem hude á mashidi, a se badzanve slefe cudedde na.» Daaci ta tsante ervauñde á emnde, ta naba eksevaa Paul.

²⁹ Ta kurken Paul a saa emnde a jeba umele á sem hude á mashidi na wá, adaba ta naa Tauraufinus zhel emnde a Aifaisus, ta antara Paul am hude á berni, daaci ta kurken a daa zhel ñanna á dem mashidi keni.

³⁰ Labáre ñanna de gyantegya hude á berni bademme, emnde ta sawa á ba an zhagade, ta eksevaa Paul, ta tedese am mashidi, ta hadanu ge mashidi ba watsewatse.

³¹ Itare tá kátá zlanaazle shifa am Paul, amá kertenj damda labáre á deza male á sawji-aha á Rauma geni weshaptewesha hude á Urusaliima.

³² Ba watsewatse, ñane keni a dante male-aha am sawji-aha, ta naba jemaa sawji-aha ta dem tate á elva ñanna. Emnde a ekse ba ta naa male á sawji-aha, antara sawji-aha-aara na wá, ta naba yaa ja Paul mázla-aara.

³³ Daaci duwa á male á sawji-aha á deza Paul, a eksevaahé, a ba ñane á elvan ge sawji-aha: Puwawtepuwa tsavaytsavaye buwa áte ñane. Lauktu a fantau ge ndáva sera á elva áte zhel ñanna, a ba ñane: Zhel ekse-ara ñane? A gu uwe?

³⁴ Amá emnde bademme ma ware keni á ndáhá ba náza-aara, ura umele á hula ba dey. Am á cenánka jirire á názena ta janaa átugena na, a ba ñane á elvan ge sawji-aha: Dawánda á dem dala á kure.

35 Am sarte na daraada sawji-aha an Paul am tate á dálá á dem dala, ta naba eksante Paul am erva, ta kante á dem zhegela, adaba wáva na tá ankwa á dabaterá emnde a ekse an njane.

36 Adaba tá aŋkwa á dabaterá á ba an ndzedə, antara hula, á ba itare: A daaka an shifa!

Paul aŋkwa á ndáhá jirire á ire-aara

37 Herzhe sawji-aha tá dánda Paul á dem hude á dala-aatare wá, a ba Paul á elvan ge male-aatare an elva a Yunaniŋkau: «Yá shánsha emtu baráma ge ndahak elva cekwaanġudí?» A njwanante a ba njane: «Iyau, diyakdiya elva a Yunaniŋkau?

38 Una wá, mbate ka zhel emnde a Misera na jaaja ervaunđe, a zhagadaa á dem kaamba antara kwakwáne-aha-aara debu ufade, tá an náza erva-aatare bademme na, una watse ka njane ka?»

39 A njwete ge Paul, a ba njane á elvan ge njane: «Iya ya ba ura Yahudiya miyenne, ta yiya am berni á Tarsus am haha á Silikiya. Ya egdza a berni yaikke. Tasle á ḥa viteva seke baráma, yá ndaaterse elva-aaruwa ge zlamaakelaawa.»

40 Male á sawji-aha na a naba yanaa baráma. Daaci a tsaahe ge Paul áte tate a dala á dem dala á sawji-aha, a katerante erva ge zlamaake-laawa, a magateraa nalaama ganakini a dárudə. Tseriiye dáruda emnde bademme, ba seke ndza baaka duksa. Daaci Paul a fantau ge ndaater elva an elva a Ibraniŋkau, amaana: elva a ekse-aara.

22

¹ «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa, cenawivaacena kwa, yá ndaakurndáhá elva-aaruwa palle, kwá cenvaacena jirire-aaruwa.»

² Am sarte na tá aŋkwa á cena Paul á ndaater elva an elva á Ibraniŋkau na wá, ta farhe ge mága tsekaddfire, baaka ura á geja vuwa dækideki. Daaci a ba Paul:

³ «Iya, ya ura Yahudiya, ta yiya am Tarsus am haha á Silikiya. Amá ya waltaa á ba am Urusaliima áhuna. Ndza malum-aaruwa *Gamaliyail ge iya, a kwarisaa ɻane ɻaba *tawraita á eggymaha á miya áte una an puwa. Ndza ya dábá Dadaamiya an ndzedfa-aaruwa badsemme áte una kwá aŋkwa á dabaná kure keni na.

⁴ Ndza ya shateru zlaðfa kwakya ge emnde a dábá ɻunjule á Yaisu, ya sluvaa emnde ɻanna an zála-ka an ɻwasha-ka, ya puwateremhe am danȝay.

⁵ Male á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya wá, itare diyardiya názena yá aŋkwa á ndaaná ya na badsemme, yá ndaakur ba jirire. Ndza ta vitaa ba itare nalmesheri á seydire am erva, ya daterán ge Yahudiya-aha á miya na tá am Dimaska. Adaba una ɻanna ya duwa. Ya duwa ge sluwa emnde na tá áte baráma á Yaisu, ge saterá á sem Urusaliima, ma andze tá se kyáná male-aha á Yahudiya-aha shairiya-aatare.»

*Paul á ndáhá fakte á fetarfire-aara áte
Yaakadada
(9:1-19; 26:12-18)*

6 «Am sarte na yá aŋkwa á dem Dimaska
ŋanna wá, á maga vacitire wá, a naba tsekwa
ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ya,

7 ya naba mbedehe, yá cena ba kwárá á ura
aŋkwa á biya elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká
magiya palasa? a bina.

8 Ya ndavanuhe: Ka ware ŋane ka Yaakadada?
A ŋwiyante, a ba ŋane: Ba iya Yaisu, ya ura
Nasarátu una ká aŋkwa á magiya palasa na.

9 Emnde na tá antara ya na wá, naránna
parakkire, amá cenanánka kwárá á edda una a
biyaa elva na.

10 Ya naba enndáva: Yá maganá estara kina
Yaakadada? A ba Yaakadada á elvan ge iya:
Tsetse ezzlálá á dem Dimaska, watse tá de
bakánba áhuwa názena a fakaara Dadaamiya
bademme.

11 A naba wulfiyyahe ge parakkire yaikke na a
tsekwiyaare á sawa am samaya na, ta tadiya an
táda emnde na tá antara ya na á dem Dimaska.

12 «Aŋkwa ura Yahudiya á miya áhuwa, zhera-
aara Hananiyas, ŋane sledaba Dadaamiya an
ndzeda-aara bademme, ŋanaaŋa *tawraita á
miya ba shagera, bademme á Yahudiya-aha na
tá am Dimaska hayaránhayá jipu.

13 A duhe ge ŋane ádezerwa, a de tsiyarhe, a
ba ŋane á elvan ge iya: Sawulu egdza emmerwa,
a wertewera ice-aha á ŋa. Ba watsewatse a naba
werte ge ice-aha-aaruwa, yá nanna ŋane.

14 A ba Hananiyas ŋanna á elvan ge iya: A
saksaa ba Dadaamiya á eggye-aha a miya werre,
geni ekka ká nanna edda una slejirire ba ŋane
palle na, antara ganakini ekka ká cenvaacena

elva á slejirire ñanna am mbuwe-aara ba ge ñane, ira ká diyeddiye namaari-aara.

¹⁵ Adaba ká de gev seyde-aara, ká de ndaater názena ka naanaa ka, antara názena ka ce-naanaa ka ge emnde.

¹⁶ Ká ufa uwe mázla-aara? Tsetse ká lyevaalya baptisma, enndava Yaisu geni a melakumele, a barakaabárá Dadaamiya haypa-aha á ña.»

Paul aŋkwa ndaha elva á duwa-aara á dem dágave á emnde a jeba umele

¹⁷ «Haraahare wá, ya naba eptsá á sem hude á Urusaliima. Vacite umele yá am mashidi, yá aŋkwa á maga maduwa wá, ya naba shaa wahayu.

¹⁸ Ya naa Yaakadada am wahayu-aaruwa ñanna, a ba ñane á elvan ge iya: Tsetse watse-watse dedde am hude á Urusaliima na. Adaba emnde a ekse na tá de lyiyeka seydire na ká de maganá ka áte iya am dágave-aatare.

¹⁹ Ya ñwete, a ba ya á elvan ge ñane: Amá degiya Yaakadada, ba itare keni diyardiya ganakini ndza ya duwa ba ya ñanna á dem mashidi-aha gergere, ya sluwa emnde a fetarfe á ña, ya jaterja, ya dateraa á dem daŋgay bademme.

²⁰ Am sarte á ja sleslera á ña Aitiyain keni ndza yá aŋkwa, ya hayáterháyá jipu emnde a ejja-aara, ya ufanaa ba iya naŋgyuwe-aha-aatare.

²¹ Amá a ba Yaakadada: Edduwa, adaba watse yá belakbelá yiyye, á dem dágave á emnde na ta Yahudiya-aha-ka na.»

Paul á katafke á male á sawji-aha

22 Emnde bademme ndza tá cená ba Paul dem sarte na a fem elva á emnde na garevka Yahudiya-aha. Amá ba a ndaahese una njanna wá, ta naba puwar hula, a ba itare: Ura estuwa a njeka an shifa dékideki.

23 Daaci tá ankwa á fa hula, tá slatsa erva, ta tsante berbere an dága haha á dem zhegela, ta tsakwese am záne-aha-aatare, ta naba puwanve.

24 Daaci a ba male á sawji-aha a daránda Paul á dem hude á dala, a zaruze an ja ba shagera, lauktu watse á ndáhá jirire, labára emnde bademme tá slatsa ba erva áte njane.

25 Daaci ta naba puwete zawa áte njane. Tá kátá ejja wá, a ba Paul á elvan ge zhel sawji njanna: «Añkwa baráma á kure ge ja ura Rauma miyenne zlabe kyareka shairiya-aara emtu?»

26 Ba a cennaa una njanna sawji na, a naba yánhe, duwa-aara á deza male-aatare, a ba njane á elvan ge njane: «Ázara á ba sawari á ja áte zhel na, adaba njane keni ba ura Rauma ba miyenne?»

27 A naba sawhe ge male á sawji-aha na áseza Paul, a ba njane á elvan ge njane: «Ndindáhá ba jirire: Ka ura Rauma ba miyenne emtu?» A njwete ge Paul, a ba njane: «Ya ura Rauma ba miyenne.»

28 A ba male á sawji-aha na á elvan ge Paul: «Iya degiya danedde am nalmane kwakya lauktu náwa ganevge ura Rauma.» A ba Paul á elvan ge njane: «Iya wá, ta yi ba estuwa ya ba ura Rauma.»

²⁹ Daaci sawji-aha na ndza ta magaa niya ge ja Paul, geni a ndasendáhe jirire na, ta naba yánhe á ba áte watsewatsire. Ba male-aatare an ire-aara keni jaaja lyawa, adaba diyeddiye ganakini Paul ḷanna ḷane a puwete záwa áte ḷane na ba ura Rauma miyenne.

Paul á katafke á male-aha á Yahudiya-aha

³⁰ Daaci male á sawji-aha na maa, ḷane á kátá á diyeddiye jirire á názena ni Yahudiya-aha wayarka an Paul dekideki na. Adaba una ḷanna, makuralla-aara wá, a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a pelaa Paul, a sanse á se katafke-aatare.

23

¹ Paul a zharaa emnde na tá am jáháva ḷanna ba shagera, daaci a ba ḷane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, diyandiya ganakini sem vatena keni shagera zláláva-aaruwa á katafke á Dadaamiya, ya ba cufedſe duksa-aaruwa.»

² A ba Ananiyas male á *liman-aha á elvan ge emnde na ta herzhe an Paul: Jauvaaja áte we-aara ḷanna!

³ A ba Paul á elvan ge ḷane: «Ekka keni sey á jakvaaja Dadaamiya, egdza á dañjwa hude. Ka njehé ganakini ká kyivaara shairiya áte una am *tawraita, amá ka ebzu tawraita, adaba a ba ka a jarija!»

⁴ A ba emnde na ta herzhe an ḷane: «Ká zlazla male á liman-aha á Dadaamiya?»

5 A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza diyanka ganakini male á liman-aha egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Ndaheka elva mandzawe áte male á ekse á kure dekideki.»

6 Diyaadiya Paul, ganakini emnde tá an tega gergere buwa á ba am jáháva ḷanna. Emnde umele-aatare, ta *Saduki-aha, emnde umele keni ta *Farisa-aha. Adaba una ḷanna, a kante kwará á ba an ndzedfa, a ba ḷane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya Farisa, ta yiya á ba am hude-aara. Ta se puwiyar ugje ázekure adaba fetarfíre-aaruwa áte elva a tse á emnde am faya.»

7 Ba ndasendáha ḷane una ḷanna wá, njaanja gajawe yaikke am dágave á Farisa-aha, antara Saduki-aha, kerten an tega ye á emnde gergere buwa am jáháva ḷanna.

8 Saduki-aha, itare fartareka dekideki áte elva a tse á emnde am faya na. Ma malika-aha, ma shedekwe á uwe keni baaka dekideki. Amá Farisa-aha wá, fartarfe ganakini aŋkwa duksa-aha ḷanna badsemme.

9 Am garanvege gajawe-aatare yaikke á ba an ká kwará á dem zhegela, ta naba tsetehe ge emnde umele am malum-aha á *tawraita na ta Farisa-aha, ta ḷgyaingyesaa ice, a ba itare: «Shanjeránka ḷere haypa áte zhel na ba palle keni. Watse ba jirire a ndansaa ba shedekwe, bi malika á Dadaamiya elva ka wá, dey ka!»

10 Tsarantetse gajawe yaikke zlabé ádaliye, a naba ja ge lyawa male á sawji-aha na geni a dzadzaraaka Paul, a naba belaa sawji-aha-aara,

ta tsekwehe á dem jáháva ñanna, ta de tedese Paul am jáháva, ta d'alese an ñane á dem dala-aatare.

¹¹ An vayiya ba vacite ñanna wá, Yaakadada a naba maranse ire-aara ge Paul, a ba ñane á elvan ge ñane: «Gazleka d'ekideki! Magakanaamága seydire áte ya am hude á Urusaliima áhuna, yá kátá ká de emmága ba estuwa am Rauma keni.»

Yahudiya-aha ta puwaa buwe áte shifa á Paul

¹² An ejlya makuralla-aara wá, Yahudiya-aha umele ta naba zlauhe am ndaha, ta zu ba wada-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka d'ekideki, sey má jareja shifa á Paul.

¹³ Emnde na ta ñgudaa sawari á una ñanna ta kul ufade an duksa.

¹⁴ Daaci ba zlálá-aatare ádeza male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa ñere ña zu ba wada-aara, ganakini ma uwe keni ñá feka áte we á ñere d'ekideki, sey máki jañerja shifa á Paul.

¹⁵ Kina kure wá, belawanvebelá ba we ge male á sawji-aha á Rauma, ganakini a sakuránsa Paul á se katafke á *kendekyiya yaikke. Magaumága ba seke kwá se kya shairiya-aara á ba an jirire, náwa ñere ñá de puwanve buwe, ñá zlanaazle shifa-aara, á se cuwakurvaaka kure d'ekideki.»

¹⁶ Amá aŋkwa egdzere zhele, egdza á egdza emmenjara mukse ge Paul, ñane cenáncena lámare ñanna. Daaci ba zlálá-aara ge ñane á dem dala á sawji-aha, a de fanem elva ñanna am vuwa ge Paul.

¹⁷ Paul a dante sawji palle, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Kwaye danda egdze na ádeza male á kure, adaba aŋkwa názu á de ndaaná ɳane.»

¹⁸ Sawji na a naba puwansehe ge egdze na ádeza male-aatare, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Aŋkwa daŋgay palle zhera-aara Paul, a bántsa ɳane yá saká egdze na, adaba aŋkwa názu á se ndakndáha.»

¹⁹ «Ane!» a ba male na, a ɳaa egdze ɳanna áte erva, a gapse antara ɳane ba itare ta buwa, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Enndáha elva á ɳa.»

²⁰ A ba egdze na á elvan ge ɳane: «Kwaye Yahudiya-aha zlaruzle am ndáhá, ganakini tá se ndavaku Paul makuralla geni ká dateránda á de katafke á *kendekyiya á ɳere yaikke, tá se magán ba seke watse tá de kya shairiya-aara á ba an jirire am kendekyiya,

²¹ amá ceneka ndáva-aatare dékideki. Adaba emnde kul ufadé ju duksa tá de puwa ɓuwe áte Paul, ta zu ba wada-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka dékideki, sey má jareja shifa-aara. Kina wá, itare zlarauzle am ndáhá-aatare bademme, a juwa tá ufa ba jawapa na ká de vatertá ka.»

²² «Ane!» a ba male á sawji-aha na. «Ezzlála kwa, amá ndanka ma ge ware keni ganakini ka se mbediyumbede.»

Male á sawji-aha á daná Paul ge raizhauŋ

²³ Am iga á una ɳanna maa, a detaa male-aha buwa am sawji-aha, a ba ɳane á elvan ge itare: «Jawammeje sawji-aha deremke buwa, emnde a belsa kul vuye, emnde na tá duwa an upa am erva keni deremke buwa. Bademme á kure

ŋgwadawápseŋgwade, watse kwá maga shula á dem Kaysariya am saa maselmane á vayiya.

²⁴ Puwaupuwa belsa-aha na watse kwá dá Paul átekwa ba lapilayye, ba slerba a sera-aara keni a kedeka, sey kwá de fanem am erva ba ge raizhauŋ, ba ge Failikus an ire-aara.»

²⁵ Daaci a puwaterte nalmesheri, a vaterte am erva, a ba ŋjane:

²⁶ «Ambarka á ŋja sleksu Failikus: Ba iya Kalawdiyus Lisiyas, yá aŋkwa gak use-aaruwa.

²⁷ Zhel na kwaye tá aŋkwa á dakánda na wá, ta eksevaa Yahudiya-aha, tá kátá já ba shifa-aara. Amá de cenanáncena ya ganakini ŋjane keni ba ura Rauma, daaci ya naba duhe antara sawji-aha-aaruwa, ya lyanse am erva-aatare.

²⁸ Ya kátá dise jirire á názena ni Yahudiya-aha ta yaa zhel ŋjanna adaba ŋjane, ya naba danhe á de katafke á male-aha-aatare am *kendekyiya.

²⁹ Amá názu ya disaa ya am mága-aatare ŋjanna wá, hyafka ge ja shifa á zhel na, ma ba ge ŋgudarnaa am daŋgay keni, adaba ta gajawe á ba arge názu am *tawraita-aatare.

³⁰ Amá a sem ge ura a se mbediyuhe wá, a ba ŋjane: Yahudiya-aha ŋgudarnaŋguða sawari-aatare geni sey máki jareja shifa á Paul. Adaba una ŋjanna, yá aŋkwa bela emnde-aaruwa ba watsewatse tá dakánda zhel ŋjanna ge ekka. Ya ndaaterndáhá ge kelaade-aha á zhel ŋjanna geni a de puwarpuwa ugje-aatare ázeŋa arge ŋjane.»

³¹ Daaci sawji-aha wá, itare ta maganaa á ba áte una ta ndaaterndaha na. Ta eksante Paul, á ba an vayiya ŋjanna, ta danhe emtsaadé á dem

Antipatris.

³² Makuralla-aara wá, ta eptsehe ge emnde na tá an sera na, ta yaa sawji-aha na tá áte belsa-aha tá aŋkwa á dánda.

³³ Ba demda-aatare ge sawji-aha na am Kaysariya, ta vante nalmesheri na ge raizhaun, ta yaa Paul am erva-aara.

³⁴ Raizhaun a ndaase nalmesheri na catte, daaci a ndavanu ge Paul, a ba ɻane: «Ka ura á haha-ara?» A shantuwa estuwa geni Paul ura haha á Silikiya.

³⁵ Daaci a ba ɻane á elvan ge ɻane: «Watse yá kya shairiya á ɻa má saremsa emnde a dágala á ɻa.» Daaci a ba ɻane á elvan ge sawji-aha: De belawembela Paul am hudga na ndza a nderanaa sleksu *Hirudus na.

24

Yahudiya-aha tá aŋkwa á puwar ugje ge Paul

¹ Am iga á háre ilyebe, lauktu a semhe ge Ananiyas male á *liman-aha á sem Kaysariya. A sawa antara male-aha á Yahudiya-aha, antara Tairtulus, ɻane edda una diyaadiya shairiya-aha á ɻgumna a Rauma ba shagera na. Daaci duwa-aatare á de katafke á Failikus, ta de puwar ugje ge Paul ázenjara.

² Daaci dšarantedáhá Paul á sawa, Tairtulus ɻara a naba fantau ge tsáká elva áte Paul, a ba ɻane á elvan ge Failikus: «Ambarka á ɻa, adaba barka á ɻa una aŋkwa hairire am larde na; adaba kwakyire á enkale á ɻa am slera-aha, duksa bademme tsemaartse am larde á miya.

3 Ná aŋkwa á slafaká we á ɳere kwakya adaba názena ɳa shanaa ɳere ázeŋa bademme na.

4 Hyainefka ba názara keni ge tsakakaa elva kwakya á katafke á ɳa, amá adaba kemaarire á ɳa wá, tásle á ɳa cenaŋervaacena egdza elva á ɳere na ba cekwaanġudi.

5 Nere wá, ɳa bera zhel na kelaade jipu. Bademme á Yahudiya-aha na tá am hude á duniya a weshatertaa ba ɳane. Ba ɳane ɳanna zlabe ádaliye una male á emnde a dába náza tsaha á ura Nasarátu.

6 Zlabe ádaliye, á kátá á nyamala mashidi á ɳere. Mázla-aara wá, ɳa naba eksevaahé. ((Ná kátá maganá shairiya áte una am *tawraita á ɳere,

7 amá a se lyevaahé ge Lisiyas male á sawji-aha á ba an ndzedə am erva á ɳere.

8 Daaci a baŋernaa ba Lisiyas ganakini ɳá sawa ásezeŋa.)) Máki ká aŋkwa á ndavanundave wá, watse ká diyeddiya ba ka keni, geni ɳa emnde a jirire ba ɳere.»

9 Yahudiya-aha ta farhe zlabe ádaliye, a ba itare: Elva na a tsakanaa Tairtulus na, ba palle keni baaka fida am hude-aara, bademme ba jirire.

Paul aŋkwa á ndáhá elva áte ire-aara á katafke á Failikus

10 Daaci a maganaa nalaama ge Paul an erva, geni ɳane keni a enndáhá elva-aara. A ba Paul: «Ámbarka á ɳa, diyandiya ganakini gákga yawe kwakya ka sleshairiya am larde na. Adaba una

ŋanna, yá higa á ba an higa ge ndakse elva áte ire-aaruwa.

¹¹ Duwa-aaruwa á dem Urusaliima ya de kezlan ugje ge Dadaamiya wá, máki ká habaza sera-aara, bademme keni á jauka am háre ke-laawa ju buwa.

¹² Sharika am gajawe antara ura am *mashidi yaikke, ma am egdzar *mashidi-aha á Yahudiya-aha, ma am hude á ekse keni dekideki.

¹³ Ba emnde ŋanna náwa itare na keni tá sanseka názena ni ta yiayaa adaba ŋane na.

¹⁴ Názu yá an ŋane ge ndakndáhá náwa yá á katafke á ŋa wá, iya yá aŋkwa á maganá slera ba ge Dadaamiya na ndza ta ḋabanaa eggye-aha á ŋere na palle, yá aŋkwa maganá an uŋjule áŋwaslire na a ba itare una wecire na. Amá ba jirire, iya fantarfe áte názena am *tawraita, antara elva á nabi-aha bademme.

¹⁵ Iya keni tamtamire-aaruwa á ba áte názena ni tá aŋkwa á tamaná itare. Yá an táma geni watse Dadaamiya á tsatertetse emnde am faya, emnde a jirire, antara emnde a mándzawe bademme.

¹⁶ Adaba una ŋanna yá aŋkwa á wava geni a njaninja lapiya á katafke á Dadaamiya, antara á katafke á emnde bademme.

¹⁷ «Am ya magaa yawe kwakya ya ſaaka am Urusaliima, ya naba saa, ya sawa an shunju ge melateru ge emnde a larde-aaruwa, ya se vante antara sadake-aaruwa ge Dadaamiya.

¹⁸ Náwa názu ya de maganaa ya am mashidi am sarte na ta eksiyeksa ŋanna: Emtsaadé wá, iya keni ya dem dágave á emnde na tá aŋkwa

á bárá na. Ndza baaka dikele á emnde ázerwa, baaka hula dékifeki.

¹⁹ Amá ndza tá aŋkwa Yahudiya-aha umele ta sawa á sa am haha á Aziya wá, ma andze tá ndaaka itare máki aŋkwa duksa mándezawe ta naana itare am mága-aaruwa.

²⁰ Emtu máki aŋkwa haypa na ta shanaa itare áte ya am sarte na ta de tsiyaa á katafke á male-aha na, a ndarndaha ba emnde ḥanna náwa itare.

²¹ Máki elva-aaruwa ba una ya ndaase á ba an ká kwárá, a ba ya á elvan ge itare: Kwa tsiyaa am shairiya vatena na wá, adaba fantarfe áte tse á emnde am fáyá baaka duksa umele.»

²² Am Failikus diyaadiya njá á emnde a fetarfe, a naba daa shairiya ḥanna á de katafke, a ba ḥane á elvan ge itare: «Sey má samsa Lisiyas male á sawji-aha, lauktu watse yá ica shairiya á kure.»

²³ Daaci a ba ḥane á elvan ge male á sawji-aha na Paul am erva-aara na: «Eptsanaaptsa zhel na á dem bere, de fawanufe hyema ba shagera, amá wá, fawarka zladfa, yawáterya slakate-aha-aara, a darduwa á dezerjara, a magaranánmaga nampire.»

Waazu á Paul á katafke á Failikus antara Durusilla

²⁴ Am iga á hare cekwaanjudi maa, samsa Failikus, tá antara mukse-aara Durusilla gyaale á Yahudiya-aha, daaci ta dahanante Paul ge cena elva a fetarfíre áte Yaisu *Almasiihu am mbuwe-aara.

²⁵ Daaci fantaufa Paul ge tsaka elva-aha áte njá am jirire na baaka duksa mándezawe áte edda-aara dekideki, antara elva a kwára vuwa, geni á kwaruwa estara ura vuwa-aara, antara elva a shairiya á emnde na watse á kyaná Dadaamiya am halavuwa á duniya. Amá gazlaagazla Failikus, a ba ñane á elvan ge Paul: «Ezzlala kwa mázla-aara, watse yá ñakdáha zlabe ádaliye vacite umele má shanánsha sarte.»

²⁶ Zlabe ádaliye, Failikus maa, ñane a kurken watse Paul á vante egdza shunju. Adaba una ñanna, máki shekwaashekwa wá, ba á eddáhá ádezenjara tá de shá uya kerde.

²⁷ Yawe buwa kalkale Paul á ba am dañgay, dem sarte na ta naba daa Failikus ñanna, ta saa Paurkiyus Faistus á sem kela-aara. Daaci Failikus a naba yaa Paul am dañgay, adaba a kataa háyá áza Yahudiya-aha.

25

Paul á kátá á kyáná slekse á Rauma shairiya-aara

¹ Sawa á Faistus á sem haha ñanna keni zlabe ba hare keye, amá a naba tsete am Kaysariya, a zlala á dem Urusaliima.

² Daaci male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ta de puwar ugje ge Paul á katafke-aara keni. Baira a ba itare tá elvan ge Faistus:

³ «Máki ká bashanjeraabasha wá, sanjeránsa Paul á sem Urusaliima.» Ta ndavanu estuwa ge slekse na wá, adaba zlrauzle am ndaha-aatare, tá kátá ja shifa á Paul áte baráma.

⁴ Amá a ɳwete ge Faistus, a ba ɳane á elvan ge itare: «Paul aŋkwa am daŋgay, iya keni yá eptsə ba kina á da.

⁵ Máki aŋkwa haypa na a maganaa zhel ɳanna wá, a d̄abaridába male-aha á kure á dem Kaysariya ɳanna, tá de puwar ugje-aatare áhuwa.»

⁶ Faistus haraahare ázetare am Urusaliima, a magaa hare tiise, ma kelaawa keni á hye-phye, lauktu a eptsehe á sem Kaysariya, ta saa á d̄abaná male-aha á Yahudiya-aha ɳanna. Makuralla-aara, a de njehe am bere á shairiya, a ndaase elva-aara, ta de sanaa Paul.

⁷ Ba ta puwete ice-aatare áte Paul Yahudiya-aha na ta sawa am Urusaliima na wá, ta naba jantaave ge Paul, ta fantau ge tsaka elva-aha na bademme ba ser haypa na áte ɳane. Ta icaar sera, amá dzegwaránka njante jirire á názena ta tsakanaa itare ɳanna d̄ekideki.

⁸ Amá a tsete ge Paul, a ndaase elva áte ire-aara, a ba ɳane: «Iya baaka haypa na ya maganaa ya d̄ekideki, ma áte *tawraita á Yahudiya-aha, ma áte *mashidi yaikke, ma áte male á larde á Rauma keni.»

⁹ Am Faistus á kátá háyá áza Yahudiya-aha, a ba ɳane á elvan ge Paul: «Wayak-wáyá emtu dem Urusaliima geni yá de ica shairiya á ɳa á ba áhuwa, ad̄aba ugje na ta puwakarpwe na?»

¹⁰ A ɳwete ge Paul, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Náwa iya yá tse am tate á shairiya áte náza á ɳgumna a Rauma, yá kátá á icevica shairiya-aaruwa á ba áhuna, ganateruka ya haypa ge Yahudiya-aha ba ka keni diyakdiya bademme.

¹¹ Ma andze aŋkwa haypa na ya maganaa ya, hyephye ge ja shifa-aaruwa wá, ma yá kwaleka shifa-aaruwa dekideki. Amá am baaka jirire am puwa ugje-aatare na ta se puwiyar ge iya na wá, yá dzegwánka faterem shifa-aaruwa am erva ba estuwa. Tasle á nja dánda shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma.»

¹² Daaci Faistus a dřahaterte male-aha na tá am ekte ge ḥane na. Zlaruzle am sawari-aatare, a ḥwanante ge Paul, a ba ḥane: «Ka ndavanaa ba ka tsawe geni yá dákda ádeza male á larde á Rauma wá, ba tá dákdekwa ádezeñara mazla-aara.»

Paul á katafke á sleksu Agaripa ta antara Bairnike

¹³ Haraahare cekwaanjudi wá, samsa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike, ta se gan use ge Faistus.

¹⁴ Am haraahare cekwa áhuwa, Faistus a naba shanu elva a Paul ge sleksu Agaripa, a ba ḥane á elvan ge ḥane: «Aŋkwa zhel umele an ḥuda áhuna, kwaye ta eksanaa am zamane á Failikus, amá a yán ba estuwa zlabe kyaaveka shairiya-aara.

¹⁵ Am sarte na danemda ya am Urusaliima, ta puwar ugje zlabe ádaliye male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ázerwa, ta biyantsa itare: Sey yá mbedfanaambeda am shairiya.

¹⁶ Daaci a ba iya yá elvan ge itare: Am shairiya á emnde a Rauma wá, tá man̄ka estuwa. Sey tá jatermeje emnde a puwar ugje ge ura, antara edda una ta puwar ugje na, ḥane keni á shánsha

baráma, á ndaasendahe elva áte ire-aara. Má baaka una wá, á taa gevka.

¹⁷ Itare keni ta naba sawa antara ya, iya keni se njanka an elva ḥanna ḫekideki; ba makuralla-aara wá, ya naba dem bere á shairiya.

¹⁸ Ta tsetehe ge kelaade-aha á zhel ḥanna, ta ndaase elva-aatare bademme, mbate ba palle á elva yaikke na a guwaa ḥane keni baaka. Iya wá, ndza ya kurken ankwaa elva yaikke a guwaa ḥane.

¹⁹ Tá ga jawe á ba arge elva-aha na am nadina-aatare. Ankwaa zlaibe adaliye zhel umele zhera-aara Yaisu ḥane emtsamtsa, a ba Paul tsetse am faya, ankwaa an shifa.

²⁰ Am iya keni diyanka sera á elva-aatare ḥanna, a ba iya yá elvan ge Paul: Ká eksaareksahe dem Urusaliima, tá de kya shairiya á ḥja na áhuwa?

²¹ Amá a ba Paul: Tasle á ḥja dánda shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma. Daaci a ba iya yá elvan ge emnde-aaruwa: Eptsawanaptsa emtsaadé á dem bere. Kina watse yá belaná ádeza male á larde.»

²² A ba sleksu Agaripa á elvan ge ḥane: «Iya keni yá kátá cenevaacena á ba an hyema-aaruwa elva á zhel ḥanna.» «Watse ká cenevaacena kwa makurálla,» a ba Faistus.

²³ Makuralla-aara wá, njaanja samnawa, emnde tá ankwaa á puwa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike á dem bere á jáháva, itare wá, tá am dágave á sawji-aha, antara male-aha á larde. Ba demda-aatare wá, a ba Faistus: A saransa Paul. Ta sateranhe.

24 Daaci a ba Faistus: «Ya ndaa ba kure sleksu Agaripa, antara kure emnde na kwá antara njere am hude á bere na bademme: Zhel na náwa ñane á katafke á miya na wá, Yahudiya-aha bademme ta se puwar ugje ázerwa. Ma áhuna, ma ya dem Urusaliima keni, tá biya ba a njeka zhel ñanna an shifa.

25 Amá iya wá, shanánka haypa á zhel na ba palle keni am elva-aha-aatare ñanna hyefhye ge ja shifa-aara. Iyau, a ndavanaa ba ñane tsawe geni yá dánda shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, kina ya magaa niya ge dáná á dehuwa.

26 Amá baaka elva a jirire na yá puwante ge male á larde am elva a zhel na. Ya sanaa adaba una ñanna á se katafke á kure, kwakya-aara ba ka ámbarka á ña sleksu Agaripa, geni yá shansha názu yá puwetepuwa má zlamiyuzle am hábaza sera á elva ñanna.

27 Adaba eksaaka ire-aaruwa dá dangay, tá de kya shairiya-aara am tate umele ni, jirire á názena ta se puwar ugje adaba ñane keni, yá taa palanaaka na.»

26

Paul aýkwa á baná jirire-aara ge Agaripa

1 A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Kina wá, ká naba ndáhá elva áte ire á ña.» Daaci a ketaa erva-aara Paul, a fantau ge ndaha elva áte ire-aara, a ba ñane:

2 «Ambarka á ña sleksu Agaripa, vatena wá, yá higa jipu ge ndaase elva áte ire-aaruwa á katafke

á ḥja, yá higa ge ndaase názena ni ta puwiyar ugje Yahudiya-aha adaba ḥjane na bademme.

³ Kwakya-aara wá, ervaunđe-aaruwa á higa adaba ekka diyakdiya nadé-aha á Yahudiya-aha, antara názena á saterá gajawe ge itare bademme. Adaba una ḥjanna, tasle á ḥja fifa ervaunđe, cenivaarcene elva ḥjanna.

⁴ «Bademme á Yahudiya-aha diyardiya nja-aaruwa, diyardiya nja-aaruwa am egdzarire am dágave á emnde-aaruwa, antara nja-aaruwa am Urusaliima bademme.

⁵ Ta diyise werre Yahudiya-aha. Ma andze wayarwáyá wá, ba itare keni ma tá ndaasende nja-aaruwa werre am sarte na yá am dágave á emnde á miya *Farisa-aha, ndza ḥjannaanja nadina á miya an ervaunđe-aaruwa palle, janateruje ge Yahudiya-aha umele.

⁶ Ta siyaa á sem shairiya na wá, adaba fantarfe áte názena ni Dadaamiya a magateraa waada-aara ge eggye-aha á miya werre, a bántsa ḥjane watse á de vaterteva ge emnde-aara na.

⁷ Bademme á emnde á miya jeba-aha gergere kelaawa ju buwa na, tá aŋkwa á tama ba duksa ḥjanna am ire-aatare. Adaba una ḥjanna, an vayi vacika tá aŋkwa á kezlan ugje ge Dadaamiya. Ta puwiyar ugje Yahudiya-aha á miya adaba ba tama áte duksa ḥjanna ámbarka á ḥja slekse!

⁸ Kure Yahudiya-aha na kwá áhuna na, ábi diyamidiya miya ganakini Dadaamiya á de tsatertetse emnde am faya? Ay labara kena kwá fetarka?

⁹ «Werre wá, ba iya an ire-aaruwa keni ndza baaka názu maganka áte emnde a daba Yaisu

ura Nasarátu, geni a nyainyairanvenyainye á ba an we-aatare zhera á Yaisu.

¹⁰ Názu ndza ya maganaa ya am Urusaliima ndza ba una. Male-aha á *liman-aha ta vite hákuma ba ge ḥane, geni ma ya shateraa áme keni, yá halaterá á ba á dem dangay. Ya ḥgwadaa emnde a fetarfe kwakya. Má ta kyaterá shairiya á emtsa, yá ba: Yawwaa shagera!

¹¹ Bademme á tate na aŋkwa *mashidi á Yahudiya-aha átekwa, ya de shateru laruwa kwakya am hude-aara, baaka názu ndza maganateranka geni a puwaranvepuwe fetarfire-aatare. Mbertembera ervaŋdē-aaruwa wá, dem ekse á emnde keni ya ḥabateremhe, ya de magateraa palása.»

*Paul aŋkwa á ndáhá elva a fetarfire-aara
(9:1-19; 22:6-10)*

¹² «A tsitaa ba una ḥanna vacite umele ge dem Dimaska, male-aha á *liman-aha ta naba vite hákuma bademme, antara nalmesheri am erva, geni yá de maga hákuma-aaruwa áhuwa.

¹³ Daaci ba ḥá aŋkwa á zlálá antara kwakwáne-aha-aaruwa, magaamaga vacitire wá, a naba tsekwaŋerarhe ge parakkire umele á sa am samaya wá, jauje ba ge vaciya piyuwe an wulwulire, a se jaŋertaavehe;

¹⁴ kreppe mbačaŋermbáda á dem áhá bademme. Daaci yá cena ba kwárá á ndahi elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiyá palasa? An degdegire á ire na ká aŋkwa á maganá ka na wá, ká aŋkwa á maganná palasa ba ge ire á ḥa, seke názá á dalau na á shá wáwa áza edda-aara an serawda.

15 Ya ḥwanante: Ka ware ḥane Yaakadada? Ba iya Yaisu na ká aŋkwa á maganá palasa na, a ba Yaakadada.

16 Amá wá, naba tsetse, tsaatse an sera á ḥja. Ya marakaa ire-aaruwa, adaba ya eksakse ganakini ká gevge sleslera-aaruwa. De ndaterndaha bademme geni ka nina vatena. Názu watse yá marakaná á katafke na keni, sey ká ndaterndaha bademme ge emnde.

17 Yá beláká á dem dágave á Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, yá lyakselya am zlada-aha na watse tá fáná itare áte ka.

18 Yá belak geni ká de weratertá ice, ká de satersese am tabedammire, ká saterá á sem parakkire, ká ḥezlatersá am erva á Shaitaine, ká saterá á sem *kwárá á Dadaamiya. Yá beláká á deza emnde ḥanna, geni a fartarfe áte iya, tá shansha bárá haypa-aha-aatare, tá shánsha slede-aatare am dágave á emnde á Dadaamiya.»

Paul aŋkwa á ndáhá elva á slera-aara

19 «Adaba una ḥanna, ámbarka á ḥja sleksu Agaripa, ya maganaa fesarfíre ge Yaakadada am názena a marinaa ḥane á sá am samaya bademme na.

20 Ya naba fantau ge magateraa waazu ge emnde a Dimaska emtsaadé, antara ge emnde a Urusaliima, lauktu ya jaa dábá am larde á Yahudiya-aha bademme, lauktu ya fantau ge dem larde á emnde a jeba umele. Ya daterdáhá bademme geni a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a magarmága tuba arge haypa-aha-aatare. Ya ndaterndáhá geni a magarmága

shagerire, ta de disa áte una ñanna emnde geni magarnaamaga tuba a jirire.

²¹ Ta eksiyaa adaba ba una ñanna Yahudiya-aha am mashidi, tá kátá já shifa-aaruwa na, baaka umele cekidéki.

²² Amá a naba tsufitehe ge Dadaamiya, sem vatena zlabe yá á ba an shifa. Tse-aaruwa kina á katafke á zlamaha keni yá ndaater ba una ñanna, an egdzara-ka, an male-aha-ka. Baaka názu yá ndatera ya ge emnde máki názena ndza a ndahanaa Muusa, antara nabi-aha umele, ta bántsa itare watse á gevge na ka. A ba itare:

²³ Watse *Almasiihu á shu zlaða kwakya, lauktu á emtsa, watse á gev slezunywe á emnde ge tsete am fáyá, geni á se baterná ñane ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, geni a saresse am tabedammire á sem parakkire.»

Paul anjkwa á daha sleksu Agaripa á sem fetarfire

²⁴ Am Paul anjkwa á ndáhá elva áte ire-aara estuwa, a naba valarhe ge Faistus á ba an ka kwara: «Ká an shaitaine emtu Paul? Kwakyire á diya á ña na a gakve an shaitaine ka!»

²⁵ A ñwete ge Paul: «Yá an shaitaine ka ya ámbarka á ña, yá á ba an enjkale-aaruwa. Elva a jirire una yá anjkwa á ndaaná ya.

²⁶ Sleksu Agaripa wá, ñane diyaadiya elva-aha ñanna bademme, baaka názu á kedanarkedes, adaba gavka duksa na ta maganaa an shebe. Adaba una ñanna, yá anjkwa enndáhá ba parakke á dem hyema-aara.

²⁷ Faktarfe emtu áte elva á nabi-aha ámbarká á ñja sleksu Agaripa? Diyandiya ganakini faktarfe áte itare bademme.»

²⁸ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Ka kurken ká naba givege slefetarfe áte watsewatsire ba estuwa?»

²⁹ A ba Paul á elvan ge ñane: «Ma áte watsewatsire, ma á shekwaashekwa keni, iya wá, yá aŋkwa á ñala Dadaamiya, geni ekka palle ka, amá kure emnde na kwá aŋkwa á cena elva-aaruwa bademme na kwá gevge ba seke iya. Amá a jakurnaaja Dadaamiya zawa na áte ya na.»

³⁰ Daaci tara slekse antara mukse-aara Bairnike, antara raizhaunj, ira emnde na tá antara itare bademme tsarettse áhuwa.

³¹ Zlarzlálá áhuwa wá, tá aŋkwa á ndahaná am dagave-aatare ganakini baaka haypa na a guwaa zhel na hyefhye ge ja shifa-aara, ma ge dáná á dem daŋgay keni.

³² A ba sleksu Agaripa á elvan ge Faistus: «Zhel na ma andze ndavaaka da shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, ma mi naba belanaabæla.»

27

Tá aŋkwa á dánda Paul á dem Rauma

¹ Am njarantenja geni watse ñá zlálá á dem Rauma am haha á Italiya, daaci ta fanem Paul, antara daŋgay-aha umele am erva ge Yuliyus male á sawji-aha na tá däháterá an emnde na wá, ta sawji-aha á male á Rauma na, watse ñá zlálá an paare á yawe.

² Daaci ኃና demhe am paare umele a sawa am Adaramitiya, ankwa á eptsá á da, watse á de tsaatse áte we á haye-aha am ekse-aha gergere am kwara á Aziya. Daaci ኃና zlala am hude-aara, ankwa Aristarkus antara ኃና, ኃናne ura ekse á Taisalauniki am haha á Makiduniya.

³ Makuralla-aara wá, danjeraada am Sidaun. Am Yuliyus ankwa á zanvaarze kwakya ge Paul, a naba vante baráma ge deza slakate-aha-aara am hude á ekse, geni tá magannaamaga egdza duksa.

⁴ Eptsaptsa á sawa am hude á ekse maa, ኃና demhe zlabe ádaliye am paare, ኃና dábä ba we á haye we á haye, am ice á haha á Kiprus á kya dalbe ኃናnna baaka effeya, adaba kwakya effeya am dágave á haye, á berhájerá á sem kataliya.

⁵ Daaci ኃና ebzu haye átevege haha á Silikiya, antara Pamfiliya, danjeraada am ekse á Mira, am haha á Liziya.

⁶ Daaci male á sawji-aha na a naba shanjeraa paare umele áhuwa, paare ኃናnna kwaye a sawa am haha á Alaikzandriya, á dem haha á Italiya. A ba ኃናne, daumiyemda am paare na, ኃና demhe.

⁷ Amá ኃና zlálá á ba an enjkale an enjkale, hare wanyara wanyara, lauktu zlahhe danjeraada am Kinidus. Piyanertepiya effeya mazla-aara ge zlala am ndaŋŋire, daaci ኃና naba vecaava á dem ice á haha á Kiraita, ኃና desa á kya we á haha ኃናnna, tate na tá dahaná an Salmauni na.

⁸ Daaci ኃና dábä ba we á haye átevege haha ኃናnna, an zladsa campaukkwe, lauktu danjeraada am tate umele tá dahaná an tate á tsekwa paare shagera, tate ኃናnna herzhe an ekse

á Laseyya.

⁹ Kedaakeda sarte á ñere kwakya am shula ñanna, haa dedde munri á bárá haypa, zlabé ñere ñá á ba áhuwa. Zlazlada jipu ge baka paare am sarte ñanna, adaba kwakya effeya. Adaba una ñanna a ba Paul á elvan ge itare:

¹⁰ «Emnde-aaruwa, kina wá, yá zhara shula á miya na watse zlazlada jipu mazla-aara. Paare á miya, antara kazlaña na bademme watse á badza, ba shifa á miya keni bi watse mí shanka.»

¹¹ Amá male á sawji-aha na cenaaka elva á Paul, ñane a fetaare á ba áte náza á edda á paare, antara slebaka paare ñanna.

¹² Emnde kwakya tá kátá zlala á ba á de katafke, adaba tate á tsekwa paare ñanna shagerka am sarte á ekhye á vátá effeya kwakya. Ma estara keni máki á gevge wá, tá kátá tá daada am Finike. Finike na wá, tate á tsekwa paare-aha umele am haha á Kiraita ñanna. Tate ñanna banñire-aara á zhara á dem manem, á zhara á dem yala keni. Tá kátá de tsekwa áhuwa ñanna dem sarte na má zlauzle sarte á ekhye.

Valale átire á haye

¹³ Samsa egdza effeya fairfairfaire á sa am manem wá, itare ta kurken zlauzla mazla-aara, a ba itare: «Shamiyansha názena mí kataná miya.» Daaci ta naba tedese íre na tá tsa paare an ñane na am haye, ta dába we á haye á Kiraita ñanna an enkale an enkale.

¹⁴ Cekwaangudi wá, a naba tsekwa ge daada effeya tá dahaná an effeya á gedí wá, a danjerhe yiyyiye antara paare á ñere á dem dágave á haye.

Effeya ɳanna a tsekwaan á sawa áte ire á wa á Kiraita ɳanna.

15 Ta tápá tsanmaartse emnde a baka paare ɳanna, amá jaterviyaaja, adaba valale ɳanna an ndzedfa jipu. Daaci ta naba yanhe á danjerá effeya antara paare bademme.

16 Ba anjkwa á danjerda effeya ɳanna wá, ɳa naba de shaa haha umele am dágave á haye, zhera á haha ɳanna Kawda. ɳa dem am ice á haha ɳanna am dalbe na á dem manem, lauktu ɳa shaa ire á ɳere cekwaangudi. Ta pelaa egdza paare á ɳezla ire-aatare na an ɳguda áte paare yaikke.

17 Zlahhe ta femhe am paare yaikke geni a kedeka. Daaci ta naba ɳgwadfaa paare yaikke ɳanna an zawa-aha á jamargaul na tá tsufa paare an ɳane na. Am sarte ɳanna wá, diyared-diyé ganakini anjkwa jáhá shiili á sehuna-aara ge haha á Libiya. Adaba una ɳanna, jaterja lyawa átuge shiili ɳanna geni a de ɳanaaka paare-aatare, daaci ta naba pelaa kacakaca na á ɳá effeya ge báká paare yawe á ba an ndzeda na, ta tsekwaan náza tsa paare á haye, daaci ta yaa paare ba estuwa, á dáná ba effeya an eñkale.

18 Amá válale anjkwa á far ba sawa á ba an ndzeda. Makuralla-aara wá, ta naba vályá kazlaña na am paare na á dem haye.

19 Wergekse, ta halantaa ba itare an erva-aatare emnde a mága slera am paare ɳanna kazlaña na tá tsufa paare an ɳane, ta puwanve á dem haye.

20 Hare wányara-wányara puwanjerteka ice

á ñere áte vaciya, antara terlyakwa-aha adaba válale jauje ge ndzedfa, ba shifa á ñere keni ndza tamajerka dekideki.

²¹ Haraare estuwa na, aley emnde na tá am paare zaruka ba názara keni. Daaci a tsetehe ge Paul, a ba ñane á elvan ge itare: «Ázara kwa jeba una emnde-aaruwa! Ábi ma andze kwa cenzaa názá-aaruwa, ma baaka ura á tse am Kiraita dekideki! Daaci ma andze á shamika palasa na, antara nasare yaikke na.

²² Amá táslawa á kure, gazlauka. Mi kedá ba paare ka wá, ba palle á kure keni á kedeka shifa-aara.

²³ Ya ndahanaa adaba uwe estuwa, adaba Dadaamiya na yá anjkwa á maganá slera na a belive malika-aara an vayiya vatena,

²⁴ a ba ñane á elvan ge iya: Paul, gazleka dækideki, ká daada á de katafke á male á larde á Rauma. Dadaamiya a bashakaa shifa á emnde na tá am hude á paare na bademme ge ekka.

²⁵ Adaba una ñanna, gazlauka dawalaa, iya fantarfe an Dadaamiya geni watse á magava á ba áte una a se binaa ñane.

²⁶ Amá wá, watse á dámida válale, á de puwámiyá áte haha umele anjkwa am dágave á haye.»

²⁷ Daaci hare kelaawa ju ufade á dájerá ba effeya átire á haye ñanna tá daháná an Maiditairaine na. An hude á vayiya wá, emnde a paare ta naba diyeddiye geni ña herzhe an haha umele.

²⁸ Daaci ta naba kuraa sladfire á yawe ñanna an zawa ta ñgudete íre átekwa wá, uksuwe kul

buwa. Á katafke cekwaangudi ta ekkura ádaliye wá, ba uksuwe kelaawa jiilyebe.

²⁹ Gazlargazla jipu geni a berhante effeya na paare á ñere ádete nákwa umele am haye, ta naba puwem zawa-aha na an ñgwada daada íre-aha átekwa ge tsa paare na ufade á dem haye á kya iga-aara, ta ufán ba zlahhe wera á ekse.

³⁰ Daaci emnde a paare tá kátá ñezla shifa-aatare, ta naba tsekwa egdza paare á ñezla shifa-aatare na á dem haye, amá ta magán ba seke tá puwa zawa-aha á tsa paare yaikke á kya katafke-aara keni.

³¹ Amá a ba Paul á elvan ge male á sawji-aha na, antara sawji-aha-aara: «Máki njarka emnde a paare na á ba am hude á paare, ba palle á kure keni kwá ñezleka d'ekideki.»

³² Daaci duwa á sawji-aha, ta naba icaa zawa na an ñguda egdza paare átekwa na, zlazlálá egdza paare-aatare ñanna á dem dágave á haye.

³³ Herzhe á wera ekse wá, a ba Paul á elvan ge itare bademme: «Náwa hare kelaawa ju ufade vatena, ba názara keni fakurteka áte we, kwá fá ba ervaunjde, taslawa á kure, sawmbare zazuze egdza duksa.

³⁴ Zazuze egdza duksa geni kwá shansha ndzeda ge ñezla shifa á kure an ñane. Yá ndaakur ba jirire: Ba úgje á ire á kure palle keni á kedeka.»

³⁵ Ba a ndahese una ñanna Paul, a eksante ñafa, a tsetehe an ñane, a slafanaa we ge Dadaamiya á katafke-aatare bademme, a ke-zlanve ñafa na, a fantau ge ezza.

³⁶ Daaci bademme-aatare ekhyakhya

ervauŋde-aatare, itare keni ta fantau ge ezza-aara.

³⁷ Kezlakula á emnde na tá am hude á paare ḷanna bademme, ta deremke buwa an kul vuye ju uŋkwahe.

³⁸ De natenáhá hude-aatare wá, ta fantau ge válya nalkame na am paare na, geni a demanteka paare.

Yawe kyabanaakyábá paare

³⁹ Weraawera ekse, amá ma tá áme keni di-yarka emnde a paare dékideki. Amá ta naa shiili am tate umele a zuwa yawe, haha á kya una, haha á kya una, daaci a ba itare: «Dawamiyanda paare á miya áte shiili ḷanna, a de geyegeya áhuwa má mi dzegwándzegwa.»

⁴⁰ Daaci ta naba datsaa náza tsa paare na, ta yaa íre-aha ḷanna am haye, ta palaa zawa áte duksa-aha na tá já kwána an ḷane, ta ḷgudaa kacakaca áte wafke-aara geni a demda effeya á dem hude-aara ge baka paare. Daaci tá aŋkwa á zlálá á dem tate á shiili na ba suuwe.

⁴¹ Amá ta naba de velyete áte jahá á shiili am tate á jaja ire á yawe am haye ḷanna, adaba gulaagula sladfire á yawe wá, a naba tsahe ge paare am tate ḷanna, a ḷgyemhe ge we-aara am shiili, sawa á yawe an ndzedá a se kazlanve ukhyiye-aara.

⁴² Daaci sawji-aha tá kátá ceba dangay-aha-aatare geni a ḷezlareka bi diyardiya wá yawe.

⁴³ Amá a naba piyatertehe ge male-aatare, adaba ḷane wayaaka á emtsa Paul. Daaci ḷane a vaterte baráma ge emnde na diyardiya yawe

emtsaađe zuñjwe geni a warwa yawe, a de njarinja áte haha,

⁴⁴ lauktu a ba ñane á elvan ge emnde umele: «Ma ware á kure keni a eksanteksa nafa á paare na palle am erva, amá ñawanaanja ba shagera, dabaudába ba emnde na á dete haha.» Na segashe estuwa am yawe, ba uwe keni shañerka dekideki.

28

Paul am haha á Malta

¹ Am sessa shifa á ñere am haye ñanna ba layye, daaci ta banjeraa zhera á haha ñanna am dágave á haye ñanna, geni zhera-aara Malta.

² Emnde a larde ñanna ta lyanjervaahe an ervauñđe-aatare palle. Yawe keni fantaufe ge hya, náwa iya á ba ekhye, amá emnde a ekse ñanna ta mbanjerante kárá yaikke, lauktu ta fantau ge gañer use miyenne áte we á kárá ñanna.

³ Duwa á Paul a de halanu ceceme ge kárá ñanna maa, mbate aňkwa záhe na zlazlada jipu na am hude-aara. Ba a cenan hureffire á kárá na záhe wá, a tsetehe am hare, a naba cuvaa Paul an slare áte erva tanduwalle.

⁴ Ba naranna emnde a ekse ñanna záhe na an zleñjela áte erva á Paul na wá, a ba itare am dágave-aatare: «Baaka shaige-aara dekideki zhel na sleceña shifa á emnde. Adaba una ñanna ma ñezlaanjezla ñeme am haye keni, dadaamiya á miya na zhera-aara jirire na á yanka ñane keni an shifa.»

5 Amá Paul a slatsaa záhe na á dem hude á kárá, ba cekwaangudí wanteka dékideki.

6 Itare ta kurken watse á háhyá erva-aara, bi watse á mbedsa á ba am tate ḥanna á emtsa, amá shekwaraashekwa, baaka názu á maganmága ge Paul dékideki. Ta eptsante elva, a ba itare mbate ḥane keni dadaamiya.

7 Añkwa slekse á emnde a larde ḥanna zhera-aara Publiyus, añkwa slede-aara yiyyeka an tate ḥanna, a dañerhe ádehuwa, a de vanjerte tate a zláva, ḥa gaa hare keye á ba am mba-aara emtsaadé, lauktu ḥa segashe á sem hude á ekse.

8 Añkwa eddenjara ge sleksu Publiyus ḥanna lapika, á wáná kemaale, antara puwa hude na zlazlada jipu na, a duhe ge Paul á de ezzhara. Daada Paul ázenjara, a magar maduwa, a puwarhe erva-aha-aara, a naba mbanaahe.

9 Am iga á una ḥanna maa, ta naba semhe ge emnde na lapika vuwa-aatare am haha ḥanna bademme áseza Paul, itare keni a mbateraahe.

10 Ta vajerte duksa kwakya ge marese zherwe na ta fanaa itare áte ḥere. Am sarte na tsanjeretse am haha-aatare watse ḥa dem paare ḥá zlálá keni, ta vanjerte duksa camballe ge mága shula á ḥere an ḥane.

Paul daada am Rauma

11 ḥa gaa tere keye zlabe adaliye am iga-aara lauktu ḥa tse, ḥa zlala an paare umele, paare ḥanna tá dñaháná an dadaamiya á wulhe-aha, kwaye a sawa á sa am Alaikzandriya. ḥane keni a se zu sarte á ekhye á ba am haha ḥanna am dágave á haye na.

¹² Dañeraada am Sirakus, ña de gaa hare keye áhuwa.

¹³ Na tsante áhuwa, ña dába ba we á haye we á haye, ña daahe á dem Rigiyus. Makuralla-aara, a fantau ge egdza effeya á sawa am manem, ña daahe á dem Pautiyauli á ba am hare buwa.

¹⁴ Na de shaa emnde a fetarfe am ekse ñanna, ta ndavunjeruhe geni njá gá hare maka ázetare. Kwaya ñane, ña daa estuwa á dem Rauma.

¹⁵ Am sarte na cenanáncena egdzar mama-aha a ñere na tá am Rauma labáre á ñere, ta naba se yainjeruhe am kwaskwe á Appiyus, emnde umele ta se yainjeru am ekse umele tá daháná an Kampemaj keye. Ba a puwete ice-aara áte itare Paul, a naba ekhyehe ge ervaunjde-aara, ususe Dadaamiya á ba ñane.

Waazu á Paul am Rauma

¹⁶ Dañeraada am Rauma maa, ta naba vante baráma ge Paul geni á njá an ire-aara, amá antara sawji palle á ufufa.

¹⁷ Am iga á hare keye maa, Paul a naba dahetaa male-aha á Yahudiya-aha na tá am Rauma á dezenjara. Jarammeje, a ba ñane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa: Ba palle a haypa na ya maganaa ya keni baaka, amá ta naba eksivaahé am Urusaliima, ta vite ge Rauma-aha. Wallá ya ganu haypa ge jeba, wallá ya gu haypa áte nade-aha á eggae-aha a miya, ázareka.

¹⁸ Duwa á Rauma-aha maa, ta ndaviyu elva-aha. Am sharánka haypa áte ya hyephye ge kedá shifa-aaruwa, tá kátá beliyaabelá.

19 Amá eksararka Yahudiya-aha d'ekideki ganakini tá beliyaabela na. Daaci baaka názu yá maganá ya umele, ya naba ndáva geni tá sá shairiya-aaruwa ásehuna, áza male á larde. Sanka ya á se icaterar sera ge emnde a jeba-aaruwa d'ekideki.

20 Ya ndavakuraa adaba una ñanna, geni yá puwetepuwa ice-aaruwa áte kure. Zawa na kwá zharaná kure áte ya na wá, ya gu duksa umele ka, adaba ba edda una ni *Iserayiila-aha bademme keni tá aŋkwa á tamaha ba ñane na.»

21 A ba male-aha na tá elvan ge Paul: «Ñere wá, shanjeránka ñere labáre á ña á sawa am Yahudiya. Ba palle á egdzar mama-aha á miya na a se mbedanjeru elva áte ka geni ka gu duksa keni, nanjeránka ñere.

22 Amá wayanjerwáyá ñá cenevaacena názu ká dzamaná ka. Adaba diyajerdiya ganakini ma áme keni emnde wayaraterka an emnde ñanna ká am itare kina na.»

23 Daaci ta naba faa sarte. Vacite ñanna wá, ta sawa á ba an saga, ta vayye jipu, ta se beraa Paul am bere na á njá amkwa. Paul a váha deppe, a fantau an eŋlya, dem lasar, aŋkwa á palaterá ba sera á elva-aha áte elva a njá am *kwará á Dadaamiya. A palateraa názu a ndahanaa *tawraita á Muusa, antara názu am wakita á nabi-aha umele áte Yaisu bademme, geni itare keni a lyarvaalya.

24 Emnde umele-aatare lyarvaalya elva á Paul, amá emnde umele lyiyarka d'ekideki.

25 Am diyaadiya Paul ganakini watse tá zlala an gajawe, zlabe kyareka emtsaadé, a vaterte

elva na náwa ḷjane na, a ba ḷjane á elvan ge itare: «Elva na a baternaa Shedekwe Cufedfde ge eggye-aha a kure á kya an we á nabi Aisaya na wá, a ndaha ba jirire!

²⁶ A ba Dadaamiya: Duwa de bateránba ge emnde-aaruwa: Tá de eccena ba shagera, amá tá cenevaaka. Tá de ezzhara ba shagera, amá tá nánka.

²⁷ Adaba degdege ire á emnde ḷjanna, ta vanyaa hyema-aha-aatare geni a demka elva-aaruwa; ta hadsaa ice-aha-aatare geni a naránka duksa-aaruwa; tá maga degde-gire á ire geni a demka elva-aaruwa á dem ire-aatare, geni a saremka á sem sera-aaruwa yá mbateraambe. Estuwa a ba Dadaamiya.»

²⁸ Daaci a eksetaa elva-aara zlañe ádaliye Paul, a ba ḷjane: «Amá wá, diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya a belaa labáre á lya emnde ádeza emnde a jeba umele keni. Itare wá, tá de eccena.» ((

²⁹ Ba a ndahese una ḷjanna Paul wá, ta naba tsetehe ge Yahudiya-aha ḷjanna, ta naba zlala, tá ámbera á gá jawe am dágave-aatare á ba an ndzeda.))

³⁰ Paul a magaa yawe buwa kalkale am bere á haya na a eksantaa ḷjane, bademme á emnde na tá dezenjara keni, á lyiyaaterá á ba am ervauñde-aara.

³¹ A magateraa waazu ge emnde áte elva a njá am *kwárá á Dadaamiya, a kwaraterse elva a Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge emnde á ba an enkale-aara, gazlaaka dekideki.

**Wandala
The Holy Bible in the Wandala language of
Cameroon
La Bible en wandala**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wandala

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source
files dated 13 May 2025
dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d